

MŪSŲ GIRIOS

2012 / 09

Ar apskritai yra gerų pjūklų !?

Naudodamiesi STIHL motoriniu pjūklų nieko neatliksite pusėtinai: pjūklas tiesiog techniškai tobulas ir be galo galingas. Nesvarbu, ar esate profesionalas, atliekantis miško darbus, ar mėgėjas, besidarbuojantis sode, – rezultatas bus užtikrintas. Kad ir kokį darbą turėtumėte – nuo malkų paruošimo ir medžių pjovimo bei sodybos priežiūros iki gelbėjimo darbų – STIHL visada pasiūlys tinkamiausią pjūklą.

Oficiali firmos STIHL atstovė Lietuvoje – Mocevičiaus firma „Ginalas“,
Esperanto g. 26, Kazlų Rūda, tel. (8 343) 96 464, faks. (8 343) 95 383.

www.ginalas.lt

STIHL®

Nr. 1 pasaulyje

MŪSŲ GIRIOS

LIETUVOS MIŠKININKŲ SĄJUNGOS
ŽURNALAS

Leidžiamas nuo 1929 metų birželio
Indeksas 5057, su nuolaida – 5058
2012 m. rugsėjis Nr. 9 (773)

ISSN 1392-6829

LEIDĖJAS

Viešojo įstaiga „Mūsų Girios“

A. Juozapavičiaus g. 10a
09311 Vilnius

Tel. (5) 275 20 47

Faks. (5) 275 48 28

El. paštas: info@musu-girios.lt

www.musu-girios.lt

Įmonės kodas 125302897

PVM mokėtojo kodas LT 253028917

A/S LT887044060001501044

AB SEB bankas

REDAKCIJĖ KOLEGIJA

Edmundas Bartkevičius (pirmininkas),

Raimondas Juzikis,

Andrius Kuliešis,

Romas Kupstaitis,

Vygantas Mierkis,

Remigijus Ozolinčius,

Edvardas Riepšas,

Benjamins Sakalauskas,

Albinas Tebėra,

Valdas Vaičiūnas

REDAKCIJA

Direktorius – vyr. redaktorius

Rimondas Vasiliauskas

tel. (5) 275 20 47,

mob. tel. (8–687) 10616;

el. paštas: rimondas.v@musu-girios.lt

Atsakingasis redaktorius

Vaclovas Trepėnaitis

tel./faks. (5) 275 48 28,

mob. tel. (8–687) 10614;

el. paštas: vaclovas.t@musu-girios.lt

Redaktorė – korespondentė

Jūratė Kuusienė

tel./faks. (5) 275 48 28,

mob. tel. (8–687) 10609;

el. paštas: jurate.r@musu-girios.lt

Spausdino AB „Spauda“

Laisvės pr. 60, 05120 Vilnius

www.spauda.com

Tiražas 2130 egz.

Dizaino autorius: Algimantas Dapšys

Kaina 11 Lt, su nuolaida 7,50 Lt

„Mūsų Girios“ (Our Forests) magazine

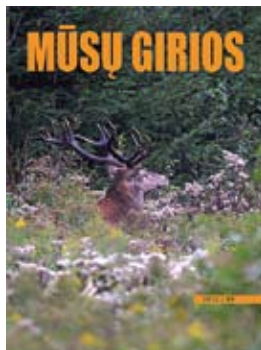
Editor-in-chief R. Vasiliauskas

A. Juozapavičiaus 10a, Vilnius, Lithuania

Redakcijos ir autorių nuomonė
ne visada sutampa.

Už reklamos turinį redakcija neatsako.

„Mūsų giriose“ išspausdintus straipsnius
ar jų dalis perspausdinti galima tik gavus raštišką
redakcijos sutikimą ir su šaltinio nuoroda.
Redakcija pasilieka teisę redaguoti straipsnius.

Tur in y s

Kronika	2
Aktualijos	4
Miškininkų šventė Ukmergėje: „Mes miškui – miškas mums“	4
Miškininkystė	8
A. KULIEŠIS, R. DELTUVAS. Pas Vokietijos ir Lenkijos miškininkus	8
A. GRINSKIS. Pavojaingi kenkėjai <i>Anoplophora spp.</i> toliau plinta Europoje	12
Saugomos teritorijos	16
Kuršių nerijoje – apie miškų genetinio paveldo ir apsaugos aktualijas	16
A. JURKONIS. Lietuvos medkirčiai parodė savo galią	18
Urėdijose	22
V. TREPĖNAITIS. Radviliškio miškuos, šeštosios miškotvarkos sulaukus	22
V. TREPĖNAITIS. Praėjus diržų veržimosi metui – investicijos į Joniškio miškų ateitį	26
Miško sėklų atsargos ir papildymas	28
Privatūs miškai	30
V. VIDUGIRIS, R. PAŠUKONIS. Atostogų neturėdau 11 metų...	30
Medžioklė	32
R. ZIZAS. Dar vienas tiltas su Baltarusija	32
Miškas ir visuomenė	36
J. REČIŪNIENĖ-KUUSIENĖ. In memoriam Zdislovui – po metų	36
V. URNEVIČIUS. Kaip atsirado Druskininkuose „SAULĖS TAKAS“	38
J. STANKEVIČIUS, K. VAIČIŪNAS. Tų 50 metų kaip nebūta	40
Laisvą minutę	42
Išėję negrįžti	43
Datos	44
Naujos pareigos	44

Rugsėjo pradžioje aplinkos ministro patarėjo pareigas pradėjo eiti **Arūnas Remigijus Zabulėnas**. Jis padės formuoti ir įgyvendinti Aplinkos ministerijos veiklos funkcijas Europos Sąjungos paramos administravimo ir būsto renovacijos klausimais. Arūnas Remigijus Zabulėnas jau turi darbo Aplinkos ministerijos sistemoje patirtį – yra dirbęs Būsto ir urbanistinės plėtros agentūros direktoriaus pavaduotoju, aplinkos ministro patarėju, viceministru. Jis baigė Vilniaus inžinerinį statybos institutą, yra technikos mokslų daktaras. Arūnas Remigijus Zabulėnas taip pat yra baigęs Vilniaus universiteto magistrantūros studijų tarptautinės prekybos programą ir įgijęs vadybos ir verslo administravimo magistro laipsnį.

Rugsėjo 3 d. Aleksandro Stulginskio universiteto bendruomenė iškilmingai **pradėjo naujus mokslo metus**. Universiteto rektorius prof. dr. A. Maziliauskas pasveikino susirinkusiuosius: pirmakursius, akademinę bendruomenę, svečius. Rektorius palinkėjo sėkmingų ir prasmingų naujų mokslo metų. Šventės iškilmingą ceremoniją vainikavo universiteto naujojo logotipo ir jame atsispindinčių gamtos stichijų (oras, ugnis, vanduo ir žemė) pristatymas. Tą pačią dieną mokslo metų pradžios šventė vyko ir Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijoje, kaip ir daugelyje kitų šalies mokslo įstaigų.

Rugsėjo 3 d. Generalinėje miškų urėdijoje lankėsi Karelijos Respublikos (Rusija) Miškų instituto direktorius V. Krutov, patarėja T. Krutova ir mokslo sekretorė O. Predtečenskaja, juos lydėjo ASU Miškų ir ekologijos fakulteto lektorius dr. J. Bačkaitis. Generalinio miškų urėdo pavaduotojas P. Kanapienis ir Aplinkos ministerijos Miškų departamento Miškų ūkio plėtros

skyriaus vedėjas N. Kupstaitis supažindino svečius su šalies miškų tvarkymo aktualijomis. Svečiai lankėsi Miškų institute ir Dubravos eksperimentinėje mokomojoje miškų urėdijoje.

Rugsėjo 3-7 d. Bonoje vykusioje **Tarpvyriausybinių derybų komiteto sesijoje dėl teisiškai įpareigojančio susitarimo miškų srityje** dalyvavo Aplinkos ministerijos Miškų departamento direktorius V. Vaičiūnas ir Miškų ūkio plėtros skyriaus vyriausiasis specialistas G. Jasinevičius.

Rugsėjo 5 d. Vyriausybė pritarė siūlomam Miškų įstatymo pakeitimui, kad miško žemė galėtų būti paverčiama kitomis naudmenomis buvusioms sodyboms atstatyti privačioje miško žemėje. Pasak Aplinkos ministerijos Miškų departamento Miškų plėtros skyriaus vedėjo N. Kupstaičio, jeigu Seimas tokį pakeitimą priimtų, miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis buvusioms sodyboms atstatyti, ypač kartu su numatytu kompensaciniu miško įveisimu ne miško žemėje, neturėtų esminės įtakos nei miškų plotų, nei jų išteklį ar ekonominės, ekologinės ir socialinės vertės pokyčiui, nedarytų esminio neigiamo poveikio aplinkai, nes tokių atvejų nebūtų daug.

Rugsėjo 10-14 d. Palangoje vyko tarptautinė mokslinė konferencija IUFRO 7.03.10, skirta miško apsaugos nuo vabzdžių kenkėjų ir grybinių ligų problemoms aptarti. Miškų institutas – vienas iš šio renginio organizatorių. Pranešimus skaitė mokslininkai iš 19 pasaulio šalių. Konferencijos dalyviai lankėsi Kuršių nerijos NP, kur susipažino su šakninės pinties ir pūstojo gniaužtenio daroma žala kalninės pušies želdiniuose, pabuvojo neporinio verpiko pažeistuose beržynuose.

Rugsėjo 11 d. AB „Lietuvos geležinkeliai“ organizuotas susitikimas, kuriame **aptartos medienos pervežimų apimtys šalies geležinkeliais, diskutuota dėl įkainių peržiūrėjimo.** Susitikime dalyvavo generalinio miškų urėdo pavaduotojas G. Visalga, Šalčininkų ir Šiaulių miškų urėdai R. Lukoševičius ir S. Pališkis, Lietuvos nepriklausomų medienos matuotojų asociacijos pirmininkas E. Petrauskas, AB „Lietuvos geležinkeliai“ Rinkos tyrimų ir plėtros skyriaus viršininkas R. Kudzmanas ir kiti. Susitikimo metu nutarta nuo 2013 m. vadovautis LR aplinkos ministro įsakyму Nr. D1-747 „Dėl apvaliosios medienos

bei nenukirsto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklių patvirtinimo pakeitimo“ nuostatomis.

Rugsėjo 11-14 d. Vokietijoje vyko tarptautinis seminaras „Verslininkų bendradarbiavimas medienos produktų gamyboje pietiniame Baltijos regione“. Seminare dalyvavo delegacijos iš Švedijos, Vokietijos, Lenkijos ir Lietuvos. Aplančios miško valdos, jose pademonstruota medienos tūrio matavimo sistema AFoRS bei rąstų ištraukimo arkliais technika. Konferencijos metu pranešimus skaitė atstovai iš Vokietijos, Švedijos, Lenkijos bei Lietuvos. Konferencija vyko žemės ūkio ir miškininkystės parodoje MeLa 2012. Joje stenduose nemedieninius lapuočių medžių produktus pristatė Lietuvos, Švedijos, Vokietijos, Lenkijos atstovai.

Rugsėjo 12 d. LR Seimo Aplinkos apsaugos komitete įvyko posėdis, kuriame dalyvavo LR Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas J. Urbanavičius, pirmininko pavaduotojas V. Babilius, komiteto nariai A. Burba, J. Šimėnas, A. Petkus, S. Giedraitis, Ūkio viceministras A. Audikas, Lietuvos miškininkų sąjungos prezidentas E. Bartkevičius, Lietuvos žaliųjų judėjimo pirmininkas R. Braziulis, Medienos perdurbėjų asociacijos vadovas J. Zimnickas, prof. A. Juodvalkis, LMS Girininkų bendrijos tarybos pirmininkas R. Juzikis. Posėdyje svarstytas visuomeninių organizacijų ir atstovų pareiškimas „Dėl bandymų sugriauti Lietuvos valstybinių miškų sistemą ir susidoroti su generaliniu miškų urėdu Benjaminu Sakalausku“. Konstatuota, kad įvykusi valstybinių miškų valdymo reforma pakankama ir miškų urėdijos dirba skaidriai, kad valstybiniuose miškuose naudojamos pažangiausios ūkininkavimo technologijos, moderniausia technika, laikomasi aplinkosauginių reikalavimų. Pasisitarime akcentuota, kad miškų urėdijos į valstybės biudžetą sumoka 42 proc. visų gautų pajamų, kad tokių didelių mokesčių įmonės nemoka ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje, todėl miškų urėdijos priverstos dirbti ir konkuruoti su mažesnius mokesčius mokančiais konkurentais. Pripažinta, kad jau keleri metai vykdomas kryptingas valstybinių miškų pareigūnų ir jų vadovų viešas persekiojimas, kad visuomenei nuolat skleidžiama tendencinga bei tikrovės neatitinkanti informacija apie miškininkų veiklą, valstybinę miškų sistemą ir jos vadovus. Komiteto atstovai išsakė savo nepritarimą šiai kampanijai prieš

miškininkus, Generalinę miškų urėdiją ir jos vadovybę. Posėdyje nutarta ir bendru sutarimu pritarta kreiptis į Vyriausybę, kad ši inicijuotų 2010 03 18 Seimo priimtos rezoliucijos „Dėl valstybinių miškų išsaugojimo“ įgyvendinimo svarstymą išplėstiname pasitarime, kuriame dalyvautų Aplinkos apsaugos komiteto, Aplinkos ministerijos, Audito komiteto bei Seimo frakcijų atstovai.

Rugsėjo 13-14 d. Europos komisijos Nuolatinio miškų ūkio komiteto posėdyje Briuselyje dalyvavo Aplinkos ministerijos Miškų departamento Miškų ūkio plėtros skyriaus vedėjas N. Kupstaitis ir Privačių miškų skyriaus vyriausiasis specialistas D. Vaikasas.

Rugsėjo 13-14 d. Kaune vyko **konferencija „Medienos mokslas ir inžinerija 2012“**, kurioje dalyvavo per 70 mokslininkų iš Didžiosios Britanijos, Norvegijos, Švedijos, Suomijos, Vokietijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos. M. Aleinikovas skaitė pranešimą, V. Baliuckas pristatė stendinį pranešimą.

Rugsėjo 15 d. Miškininkai, susirinkę Ukmergėje, **pažymėjo Profesinę šventę** (plačiau – 4 p.).

Rugsėjo 17-19 d. Vilniuje surengta **tarp-tautinė mokslinė konferencija IUFRO 7.03.04 ir 7.03.01**, skirta pateikti ir aptarti miško sėklinėse plantacijose ir miško daigynuose plintančių ligų ir kenkėjų naujausių mokslinių tyrimų rezultatus. Pranešimus skaitė mokslininkai iš 15 pasaulio šalių. LAMMC Miškų instituto mokslininkai A. Pliūra, V. Suchockas, V. Lygis ir doktorantė D. Marčiulytė dalyvavo institute vykdomo Lietuvos mokslų tarybos mokslininkų grupės projekto „Paprastojo uosio atsparumo patogeniui *Chalara fraxinea* ekogenetinis sąlygotumas“ vykdytojų grupės vardu. A. Pliūra padarė pranešimą. Konferencijos dalyviai lankėsi Dubravos EMMU tyrimų objektuose.

Rugsėjo 24-29 d. Miškų institute vyko **tarptautinis mokslinis seminaras „Bestuburių ir stuburinių gyvūnų erdvinis pasiskirstymas ir esantys bei potencialūs migraciniai keliai Lietuvos ir Baltarusijos pasienio regionų miško ekosistemose“**. Seminaras organizuotas vykdant Lietuvos Mokslo Tarybos finansuojamą projektą pagal dvišalę tarpvalstybinę sutartį.

Rugsėjo 26 d. Miškų institute vyko **Žemės ūkio mokslo tarybos posėdis – konferencija „Žemės ir miškų ūkio sanglauda, sprendžiant maisto, žaliavų, energetikos ir aplinkosaugos problemas“**. Renginio tikslas – gerosios patirties sklaida, vykdant bendrus žemės ir miškų ūkio projektus, supažindinant ūkininkus, konsultantus ir mokslininkus su sėkmingu žemės ir miškų ūkio sektorių bendradarbiavimu, sprendžiant ekologines, aplinkosaugines bei energetines problemas.

Rugsėjo 26-27 d. Lenkijos Respublikos valstybinių miškų Bialovežo regioninėje direkcijoje Malinuvkos mokymo ir poilsio centre vyko šalies miškininkų ir mokslininkų **konferencija „Lenkijos miškuose augančių pagrindinių medžių rūšių natūralios paplitimo ribos, istorija ir realybė“**. Pristatyta 12 pranešimų. Svarstyta, kaip atsisakyti griežto vietinių rūšių linijinio rajonavimo, introdukuotų medžių rūšių, kurios puikiai prisitaikė šalies teritorijoje, nėra agresyvios vietinių rūšių atžvilgiu ir suteikia šaliai didelį ekonominį efektą, būtų pripažintos kaip vietinės. Konferencijoje dalyvavo ir miškininkai iš Lietuvos. Ji susipažino su nauju ūkininkavimu kaimyninės šalies miškuose ir su šios šalies medžių rūšių arealų ribų natūralaus ir dirbtinio išsiplėtimo vertinimu.

Rugsėjo 28 d. Miškų institutas, vykdydamas Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo Tarpreregioninio bendradarbiavimo programos INTERREG IVC projektą „Europos miškų gaisrų stebėseną panaudojant informacines sistemas“ kartu su Generaline miškų urėdija bei Druskininkų miškų urėdija pastarojoje organizavo **seminarą „Informacinių technologijų sprendimai priešgaisrinėje miško apsaugoje“** (plačiau – kitame numeryje).

*** Į Lietuvos Respublikos Seimą rinkimuose, vyksiančiuose spalio 14 d.**, kandidatuoja šie miškininkai: Juozas Dingelis, Eglė Mankevičienė, Robertas Piečia, Justinas Urbanavičius, Alvydas Valeiša, Birutė Valionytė.

*** Valstybinė miškų tarnyba informuoja**, kad rugsėjo 4-5 d. užbaigtas šio sezono pušinių straubliukų populiacijos stebėjimas. Susumavus rezultatus apskaičiuota, kad gausiausiai kenkėjų sugauta Valkininkų ir Druskininkų miškų urėdijose. Mažiausiai pušinių straubliukų

sugauta Telšių ir Vilniaus miškų urėdijose. Pušinių straubliukų pažeidimai didžiausią grėsmę kelia pietų ir pietryčių Lietuvos miško želdiniams ir želinams, ypač pasodintiems ar pasisėjusiems nederlingose Na, Nb augvietėse.

*** Spalio 9 d.** Vokietijos ir Baltijos šalių prekybos rūmai Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje **organizuoja Vokietijos verslininkų vizitą Baltijos valstybėse**. Jie domisi bendradarbiavimo galimybėmis su įmonėmis iš medienos sektoriaus. Rygoje vyks konferencija **„Vokiškos technologijos Baltijos šalių medienos ir miškų pramonei“**. Kviečiamos dalyvauti medienos sektoriaus įmonės, ekspertai, institucijos ir visi suinteresuoti asmenys iš visų trijų Baltijos šalių. Konferencija vyks anglų kalba. Vokietijos įmonių atstovai, esant susidomėjimui, galės susitikti individualiems pokalbiams ir su Lietuvos įmonėmis. Plačiau – www.ahk-balt.org.

*** LAMMC Miškų institutas praneša**, kad spalio 5 d. 14 val. Vytauto Didžiojo universitete II rūmuose, V. Čepinskio skaitykloje (605 auditorija) Miškų instituto jaunėnų mokslo darbuotojas J. Žiauka gins daktaro disertaciją „Giberelino, abscizo rūgšties ir etileno reikšmė drebulės ir jos hibridų morfogenezei valdymui modeliuojamomis aplinkos sąlygomis“. Disertacija rengta Lietuvos miškų institute, mokslinis vadovas – S. Kuusinenė.

*** Biržų miškų urėdija – viena iš konkurso „Žaliausia gyvenamoji aplinka“ nugalėtojų**. 2012 m. rugpjūčio pabaigoje Latvijos ir Lietuvos pasienio savivaldybės dalyvavo Tarptautiniame gražiausių sodybų konkurse „Žaliausia“ gyvenamoji aplinka“. Jame pripažinimo sulaukė Biržams atstovavusios sodybos bei Biržų miškų urėdijos teritorija. Tarp įmonių ir įstaigų nugalėjo Biržų miškų urėdija (699 taškai). Susumavus visus rezultatus, konkurso nugalėtoja paskelbta Biržų rajono savivaldybė. Konkurso nugalėtojų sodybų nuotraukos bus publikuojamos specialiai konkursui išleistuose atvirukuose, bus įtrauktos į edukacinį leidinį, kaip geriausi ir sektini aplinkos tvarkymo pavyzdžiai, o jų savininkai pagerbti finalinio tarptautinio konkurso renginio metu. Prizas nugalėjusiai savivaldybei – 3000 eurų pasirinktos miesto žaliosios zonos sutvarkymo projektui parengti.

Miškininkų šventė Ukmergėje: „Mes miškui – miškas mums“

Profesinės dienos minėjimas miesto Kultūros centro salėje

Prisistatymas visuomenei miesto aikštėje

Tradiciniu miškininkų švenčių kviesliu tapę marijampoliečių medžiotojų orkestro ragų garsai šiemet rugsėjo 15-osios ryte nuskambėjo Ukmergės miesto Kultūros centro rūmų aikštėje, pakvietę miestėnus pabendrauti su profesinę dieną pažymėti čia atvykusiais šalies miškininkais, miško savininkais, medienos perdirbimo įmonės vienijančių visuomeninių organizacijų atstovais, LR Seimo nariais, kitų valstybinių institucijų darbuotojais.

Iškilmingą profesinės šventės minėjimo ceremoniją pradėjo renginių vedėjas – Kauno dramos teatro direktorius, aktorius Egidijus Stancikas. Su profesinę šventę kolegas, šventės dalyvius pasveikino Lietuvos miškininkų sąjungos prezidentas, ASU Miškų ir ekologijos fakulteto dekanas doc. Edmundas Bartkevičius, aplinkos ministras Gediminas Kazlauskas, generalinis miškų urėdas Benjaminas Sakalauskas, Ukmergės rajono meras Algirdas Kopūstas. Gražiu šventės akcentu

tapo į aukštą sceną užkopusių Ukmergės miesto vaikų lopšelio – darželio „Eglutė“ miško bičiuliukų tunto „Kankorėžis“ narių (vadovė Vyganta Astikienė) pasveikinimas – padėka miškininkams už teikiamą gamtos, miško pažinimo pradžiamokslį.

Nuo miškininkų Ukmergės miestui padovanota skulptoriaus Rimanto Zinkevičiaus iš ąžuolo išskobta skulptūra su LDK Gedimino atvaizdu, skirta nepriklausomybės kovose pasižymėjusiam Lietuvos kariuomenės I-ajam pėstininkų pulkui atminti. Meras pažadėjo šią skulptūrą įkurdinti istorinėje šio pulko dislokavimo vietoje.

Nuo ankstauro ryto aikštės pakraštyje rikiavosi paviljonų eilė – miškų urėdijų atstovai, pasiskirstę į 9 jungtinius regionus, pristatė visuomenei valstybinių miškų veiklą įvairiomis temomis. Jonavos regiono valstybiniai miškininkai informavo lankytojus apie šalies miškininkystės raidą, Rokiškio – apie miškų atkūrimą, įveisimą, želdinių apsaugą, Kazlų Rūdos – apie miško sodmenų išauginimą, Rasei-

nių – apie bendrą miško apsaugą, Trakų – apie priešgaisrinę miškų apsaugą, Telšių – apie miško rekreaciją, Valkininkų – apie šalutinį miško išteklį naudojimą, Anykščių – apie profesionaliosios medžioklės ūkio tvarkymą, medžioklės tradicijas, Šiaulių – apie teikiamas miškininkystės darbų paslaugas privačių miškų ir žemių savininkams. Mažieji lankytojai spietėsi prie Telšių regiono paviljono, kur jų akis traukė vilko, lūšių iškamšos, vilkenomis vilkintis „žvėrinčiaus“ gyvenimo žinovas Petras Dabrišius. Prisistatymui Šiaulių krašto (Joniškio, Šiaulių, Mažeikių, Radviliškio, Kuršėnų, Tytuvėnų) miškų urėdijos atsivežė šiai progai išleistą leidinuką „Mūsų miškai“, Biržų miškų urėdija – laikraštuką „Biržų miškai“, Rokiškio miškų urėdija – fotoalbumą „Ša. Ošia Rokiškio girios“. Nemenčinės miškų urėdija prisistatė laikraštuke „Ąžuolas“. Ne tušiomis atvažiavo ir kiti. Miški-

Miškininkų dovana Ukmergės miestui – medžio skulptoriaus Rimanto Zinkevičiaus išskobta skulptūra

Ukmergiškių miško bičiuliukų tunto „Kankorėžis“ šventinis pasveikinimas – padėka miškininkams

Šventės dalyvius sveikina generalinis miškų urėdas B. Sakalauskas

Valstybinių miškų pristatymas paviljonuose

ninkų svečiai paviljonuose galėjo pasikonsultuoti miškininkystės klausimais, rūpima tema įsigyti informacinių leidinių.

Bendrame paviljone Miškų institutas, ASU Miškų ir ekologijos fakultetas, KMAI kolegija informavo apie miškininkystės mokslą ir profesijos studijas. Kituose paviljonuose asociacijos pristatė privačius miškus, medienos perdirbimą, biokuro naudojimą energetikai.

Į aikštę susirinkusius miestelėnus ir miškininkus iki pavakarės linksmino lauko scenoje koncertavę jaunieji miško bičiuliai iš Kaišiadorių miškų urėdijos, Ukmergės miesto vaikų muzikinė grupė „Garsiukai“, liaudiškos muzikos kapela „Vieversas“, dainininkai Žilvinas Žvagulis, Irena Starošaitė, Eglė Jakšytė, grupė „Patruliai“.

Miško darbų demonstravimas Pašilės girininkijoje

Už Šventosios upės, Pašilės girininkijos Bugėnėlių miške visuomenei ir miškininkų svečiams pademonstruoti kasdieniai miškų urėdijų darbai (miško daigynų bei želdinių priežiūra, apsauga repelentais nuo žvėrių pakenkimų, medienos ir biokuro ruošą), miškuose naudojama technika. Ukmergės ir Dubravos EMM urėdijos mechanizmais parodyta, kaip

iškasami, persodinami (pikuojami) eglių sodmenys daigyne, purenami tarpueiliai. Krūmapjovė išvalyti želdiniai apdoroti repelentais „Cervacol extra“ ir iš natūralių kraujo miltų pagamintu „Plantskydd“. Savo akimis pamačius medžio augimo kelyje nuo daigo medelyne iki jaunuoyno būtinus atlikti priežiūros, apsaugos darbus, galbūt atsiras mažiau norinčių priemiestiniame miške nugvelbti Kalėdoms eglutę, nulaužti medelį ar kitaip kenkti miškui. Po šios pažintinės ekskursijos į mišką daugeliui atrodoys patrauklesnė ir medkirčio profesija, kai neišlipdamas iš patogios „Komatsu 911.5“ ar kitos miško kirtimo mašinos kabinos gali nukirsti ir nugenėti medį, suraizyti jį į reikiamus sortimentus. O kirtimo atliekos, smulki mediena čia pat gali virsti biokuru. Rokiškio miškų urėdija pristatė biokuro ruošai naudojamą „mechanizuotą kirvį“: prie medvežės „Valmet 840“ krautuvo sumontuota smulkių medžių ir krūmų kirtimo galvutė „NARVA GRIP 1500-25“ per pamainą gali paruošti iki 25 m³, o dirbant dviem pamainomis per metus – iki 12 000 m³ žaliavos. Lankytojai galėjo apžiūrėti miško

gaisrų gesinimo mašinas: Trakų miškų urėdija demonstravo automobilį „MAN LE 10.180“, Ukmergės miškų urėdija – padidinto pravažumo automobilį „Land Rover Defender DCPU 130“.

Ukmergės miškų urėdas Vigantas Kraujalis ir specialistai besidomintiems detaliau pristatė kiekvieno miško darbo technologinius niuansus.

Padėkos už atliktus miškui ir visuomenei reikalingus darbus

Miškininko dienos oficialiam minėjimui persikėlus į miesto Kultūros centro salę, čia kalbėjusieji plačiau apžvelgė miškininkų veiklą šalies mastu, svarbesnius metų darbus, susitelkimą, įveikiant oponentų primetamus iššūkius ir pasikėsimus reformuoti valstybinių miškų sistemą.

LMS prezidentas doc. **Edmundas Bartkevičius** šventiniame pranešime apžvelgė, kuo šalies miškininkams ir ASU MEF bendruomenei buvo ypatingi prabėgę metai nuo pernai Vilniuje iškilmingai paminėtos Miškininkų dienos. Džiugina tai, kad Lietuvoje vyko keletas tarptautinių renginių, susijusių su miškininkyste. Vienas iš jų – gegužės 21-24 d. ASU su-

Bendravimas su visuomene miesto aikštėje

RIMONDO VASILIAUSKO nuotraukos

rengta jungtinė IUFRO ir kitų tarptautinių organizacijų konferencija „Miško ekosistemų reakcija į oro užterštumą ir besikeičiantį klimatą“. Lietuvai suteikta teisė organizuoti jubiliejinę 25-ąją konferenciją.

LMS prezidentas padėjo miškų urėdijų miškininkams, kurie nepabūgo rungtyniauti su tituluotais Europos sportininkais liepos 30 d. – rugpjūčio 4 d. Druskininkuose vykusiame Europos miškininkų orientavimosi sporto čempionate, įvardindamas aktyviai dalyvavusius: Telšių miško urėdijos miško želdymo inžinierę Liną Servienę, Švenčionių miškų urėdijos Labanoro girininkijos girininką Vilmantą Tūbą, Alytaus miškų urėdijos Dušnių girininkijos girininką Algimantą Valūną, šios miškų urėdijos medelyno vedėją Darių Truncę bei Aplinkos ministerijos Miškų departamento Miškininkystės skyriaus vyr. specialistą Zbigneiv Glazko.

Deja, įveikus ekonominę krizę, sutvarkius 2010 m. rugpjūčio audros išdarytus miškus, sulaukta kritikos ypač iš Ūkio ministerijos, kad miškų urėdijos dirba neefektyviai, kad blogas valdymas, trūksta veikloje skaidrumo. Prisiimdami rūpesčiu dėl valstybės įmonių, tarp jų ir miškų urėdijų, veiklos efektyvumo didinimo, siūlyta įvairių pertvarkos projektų, kurie iš esmės buvo ne kas kita, kaip atskiri „Visuomio“ variantai. Neabejotina, kad tai buvo dar vienas bandymas įgyvendinti vienos valstybinės miško įmonės ar akcinės bendrovės steigimą ir kompleksinio miško ūkio suskaldymo idėją.

Pasak doc. E. Bartkevičiaus, tai parodė ir rugsėjo 12 d. LR Seimo Aplinkos apsaugos komitete vykęs pokalbis. Jis pažymėjo, kad mums vis dar rodomas Latvijos miškų tvarkymo pavyzdys. Bet nežiūrima, pavyzdžiui, į Vokietiją, kur šios šalies miškininkai (kaip ir Lietuvos) vykdo daug valstybės deleguotų funkci-

jų, teikia įvairias paslaugas, vykdo mokslinių aplinkosauginių švietimą, šiems darbams gaudami dotacijas iš valstybės. Vokietijos miškininkams kartu nurodoma ir darbo vietų skaičius, kurį jie turi išlaikyti. Taip sprendžiamos ir socialinės problemos, išlaikomi gyventojai kaimo vietovėse.

Pranešime doc. E. Bartkevičius trumpai apžvelgė, kuo per šiuos metus gyveno ASU Miškų ir ekologijos fakultetas. Tarp stojančiųjų populiari Miškininkystės studijų programa. Šiemet pirmu pageidavimu miškininkystę paminėjo daugiau kaip 100 stojančiųjų, tačiau aukštojo mokslo reforma sudėliota taip, kad krepšelių gauta tik keletas. Norint gauti valstybinį finansavimą, konkursinis balas turėjo būti ne mažesnis kaip 18,5 iš 20-ties galimų. Miškininkai valstybinei miškų žinybai ir toliau bus rengiami privačiomis lėšomis. To nėra nė vienoje Europos valstybėje. Aukštojo mokslo reforma įnešė didelę sumaištį į specialistų rengimą, išbalansavo santykį tarp universitetinio ir kolegialinio išsilavinimo. „Krepšelinės“ aukštojo mokslo reformos rezultatai apgaileštini. Sąmoningai įgyvendinama ne studijuojančiam jaunimui, valstybei, o Lietuvoje veikiančioms užsienio bankams naudinga reforma.

„Taigi, rūpesčių turime, – baigdamas pažymėjo pranešėjas. – Bet turime ir kuo didžiulotis – Lietuvos miškai žaliuoja valstybinių miškininkų, miško savininkų patriotizmo, meilės gamtai ir pasiaukojamo darbo dėka“.

Aplinkos ministerijos kancleris **Robertas Klovas** pristatė svarbesnius miškininkų darbus, įvykusius pokyčius. Jis pažymėjo šiemet gegužę patvirtintos Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 m. programos svarbą ateities miškininkavimui; pasidžiaugė įvykdyta miškų kontrolės sistemos pertvarka Valstybinėje miškų tarnyboje; paminėjo miškų urėdijose sėkmingai įdiegtą elektroninę medienos prekybos sistemą,

kuri neįstrigo kaip vasaros pabaigoje Vilniaus miesto transporte pradėta diegti elektroninių bilietų platinimo sistema. Nors ir sulaukusi prieštarų vertinimų, pasiteisino su ES finansine parama įsigyta ir įdiegta automatinė miškų gaisrų sekimo sistema miškų urėdijose; nesutriko valstybinių miško įmonių veikla, padidėjus atskaitymams į šalies biudžetą, toliau vykdomas ekologinis jaunuo menės švietimas (miškininkai globoja per 6000 jaunųjų miško bičiulių ir bičiuliukų). Kancleris linkėjo, kad sėkmingai dirbančius miškininkus ir jų gerai prižiūrimus miškus aplenktų bet kokie škvai.

Generalinis miškų urėdas **Benjaminas Sakalauskas** sakė pirmiausia norintis padėkoti už nuveiktus darbus, pilietiškumą tai miškininkų bendruomenės daliai, kuri krizinėse situacijose nesėdėjo po pavėsinėmis patogiose laukimo pozicijose, o aktyviai, pilietiškai dalyvavo polemikoje dėl Ūkio ministerijos ir kitų reformatorių pateiktų valstybinių miškų valdymo ir ūkininkavimo pertvarkos projektų, įrodė LR Seime ir kitose institucijose jų netinkamumą ir žalą miškams. Jis padėjo politikams, visuomeninių organizacijų vadovams, kurie suprato ir parėmė miškininkus, ginantis nuo „Visuomių“ ir kitų panašių reformų projektų. Generalinis miškų urėdas išreiškė padėką valstybinių miškų sistemos darbuotojams, kurie įdėjo daug pastangų, paprastinant ir diegiant elektroninę medienos prekybos aukcionuose sistemą, rentabiliai miškininkavo urėdijose, galėdami toliau modernizuoti medelynus, renovuoti girininkijas, miško kelius, sėkmingai atkurti, ugdyti naujus miškus.

Teigiamai miškininkų veiklą pasisakymuose įvertino LR Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Justinas Urbonavičius, buvęs šio komiteto pirmininkai Jonas Šimėnas, Bronius Bradauskas, Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininkas Edmundas Pupinis, Seimo Audito komiteto pirmininkė Loreta Graužinienė, visuomeninių organizacijų vadovai Gintautas Kovalčikas, Juozas Bernatavičius, padovanojęs miškininkams dailės plenero darbą „Rytmetys“.

Kaip visuomet, netradiciškai išsakė palinkėjimus miškininkams Žaliųjų judėjimo vadovas Rimantas Braziulis ir įteikė generaliniam miškų urėdui smulkaus verslo produktą – „Puokštę be koto“ (šluotą), kaip vienybės simbolį. Renginio vedančiajam pasiūlius ir balsingam miškininkui Rimantui Klimui užvedus, sudainuota miškininkus vienijanti daina „Žemėj Lietuvos ąžuolai žaliuos“.

Padėkomis paskatinti nepriekaištingai, nuoširdžiai miškų labai dirbantys miškų urėdijų darbuotojai, jų talkininkai.

Miško daigynų technikos demonstravimas

Padėkos miškininkams ir visuomenininkams

Ministro Pirmininko Andriaus Kubiliaus Padėkomis paskatinti:

Zarasų miškų urėdijos miško želdinimo ir apsaugos inžinierius **Gintautas Tumėnas**, Ukmergės miškų urėdijos Krikštėnų girininkijos girininkas **Algis Šakėnas**, Trakų miškų urėdijos medelyno viršininkė **Dalia Zamarienė**, Telšių miškų urėdijos medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio vyr. meistras **Darius Bertašius**, Tytuvėnų miškų urėdijos Kelmės girininkijos eigulys **Povilas Jokubauskas**. Padėkas įteikė LRS Kaimo reikalų komiteto pirmininkas Edvardas Pupinis.

LRS Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Justinas Urbanavičius ir buvęs šio komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas įteikė Padėkas:

ASU MEF Miškininkystės katedros profesorui, habil. dr. **Edvardui Riepšui**, KMAI kolegijos Miškininkystės katedros vedėjui **Evaldui Survilai**, Švenčionėlių miškų urėdijos urėdo pavaduotojui **Sigitui Švereikai**, Valkininkų miškų urėdijos Valkininkų girininkijos girininkui **Vytui Lesniauskui**, Varėnos miškų urėdijos Marcinkonių girininkijos girininkui **Jonui Jezukevičiui**, Veisiejų miškų urėdijos Kapčiamiesčio girininkijos eiguliui **Alvydui Ūsui**.

Aplinkos ministras Gediminas Kazlauskas Padėkomis paskatino:

Generalinės miškų urėdijos Informacinių technologijų skyriaus buvusią ve-

dėją **Irmą Zdanavičienę**, Rokiškio miškų urėdijos urėdą **Rimantą Kapušinską**, šios miškų urėdijos vyriausiąjį inžinierių **Vidmantą Jasinevičių**, Šiaulių miškų urėdijos miškotvarkos inžinierių **Kęstutį Jurgaitį**, Vilniaus miškų urėdijos miško želdinimo ir apsaugos inžinierių **Dainių Adžgauską**, Šakių miškų urėdijos Plokščių girininkijos girininką **Edmundą Astauską**, Prienų miškų urėdijos Šilavoto girininkijos girininko pavaduotoją **Robertą Tarasevičių**.

Generalinis miškų urėdas Benjaminas Sakalauskas pareiškė Padėkas:

Radviliškio miškų urėdijos urėdo pavaduotojui **Egidijui Barčkui**, Raseinių miškų urėdijos Paliepių girininkijos girininkui **Vytautui Bulotui**, Rietavo miškų urėdijos Tverų girininkijos girininkui **Stasiui Vaičiškui**, Šilutės miškų urėdijos Žemaičių Naumiesčio girininkijos eiguliui **Pranui Auksooriui**, Utenos miškų urėdijos vyriausiajai buhalterei **Reginai Cicėnienei**, Šalčininkų miškų urėdijos buhalterei **Teresei Kovtun**.

Generalinės miškų urėdijos ženklu „Už nepriekaištingą tarnybą“ paskatintas buvęs Kuršių nerijos nacionalinio parko Preilos girininkijos ilgametis girininkas **Vladas Ignas Lakavičius**.

Už aktyvų bendradarbiavimą

su miškininkais šventės organizatoriai pareiškė Padėkas: Lietuvos televizijos ir radijo žurnalistei **Salomėjai Pranaitienei**, Lietuvos miško savininkų valdybos nariui

Pagerbtas KMAI kolegijos dėstytojas Evaldas Survila

Kęstučiui Tubiui, Privačių miškų savininkų asociacijos nariui **Virgilijui Žygačiui**, Ukmergės miesto vaikų lopšelio – darželio „Eglutė“ miško bičiuliukų tunto „Kankorėžis“ vadovei – auklėtojai **Vygantai Astikienei**, Molėtų rajono Giedraičių A. Jaroševičiaus vidurinės mokyklos 10 klasės moksleiviui, JMB būrelio nariui **Benediktui Cicėnui**, Lietuvos paraplegikų sąjungos vadovui **Juozui Bernotavičiui** ir įteikė jiems atminimo dovanėles.

LMS prezidentas doc. Edmundas Bartkevičius už nuoširdų 19-ojo Europos miškininkų orientavimosi sporto čempionato organizavimą LMS Padėkos raštais paskatino: Europos miškininkų 19-ojo orientavimosi sporto čempionato organizatorių **Egidijų Kukenį**, EFOL Lietuvos komandos vadovą **Audrių Smilgių**, Druskininkų, Varėnos, Veisiejų miškų urėdijų urėdus – **Zenoną Naujoką**, **Tomą Bazevičių**, **Zenų Želionį** ir Druskininkų miškų urėdo pavaduotoją **Saulių Adomavičių**.

Suteiktos I-II kvalifikacinės klasės girininkams

Aplinkos ministro 2012 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. D1-688 suteikta **pirma kvalifikacinė klasė** šiems miškų urėdijų girininkams:

Jurbarko miškų urėdijos Kalvelių girininkijos – **Irenai Petrošienei**, Vilniaus miškų urėdijos Panerių girininkijos – **Petrui Kutulskui**, Joniškio miškų urėdijos Beržėnų girininkijos – **Vytautui Matulaičiui**, Kaišiadorių miškų urėdijos Paparčių girininkijos – **Aidui Stepankevičiui**, Ukmergės miškų urėdijos Šešuolių girininkijos – **Virginijai Šalčiūnui**.

Generalinio miškų urėdo 2012 m. rugsėjo 13 d. įsakymu Nr. 1B-321 suteikta **antra kvalifikacinė klasė** šiems miškų urėdijų girininkams:

Jurbarko miškų urėdijos Balandinės girininkijos – **Ramučiui Pranaičiui**, Kėdainių miškų urėdijos Labūnavos girininkijos – **Remigijui Bučinskui**, Mažeikių miškų urėdijos Naujosios Akmenės girininkijos – **Vytautui Laucei**, Panevėžio miškų urėdijos Karsakiškio girininkijos – **Aloyzui Balčiui**, Rietavo miškų urėdijos Tverų girininkijos – **Stasiui Vaičiškui**, Rokiškio miškų urėdijos Vyžuonos girininkijos – **Virginijui Blažiui**, Šiaulių miškų urėdijos Rėkyvos girininkijos – **Aurelijai Jočienei**, Tauragės miškų urėdijos Pajūrio girininkijos – **Ričardui Poškai**, Telšių miškų urėdijos Telšių girininkijos – **Egidijui Kęsmiui**, Utenos miškų urėdijos Videnišio girininkijos – **Alvydui Jackevičiui**, Vyžuonų girininkijos – **Renaldui Būgai**, Balčių girininkijos – **Sigitui Riaubai**, Varėnos miškų urėdijos: Marcinkonių girininkijos – **Jonui Jezukevičiui**, Rudnios girininkijos – **Algimantui Palevičiui**, Matuizų girininkijos – **Lionginui Slavinskui**.

Poznanė
iš Lopuchovkos vyr. girininkijos
Dzlevičės miško gaisrų sekimo bokšto

Pas Vokietijos ir Lenkijos miškininkus

Prof. ANDRIUS KULIEŠIS
Prof. ROMUALDAS DELTUVAS

(Tęsinys, pradžia – 8 nr.)

Miškotvarka, miškų inventorizacija, apskaita

Lankantis Meklenburgo – Priešakinės Pomeranijos žemės miškų įmonėje didžiausias dėmesys skirtas susipažinti su miškotvarka. Žemėje yra 535 000 ha miškų, iš kurių 278 000 ha valstybiniai. Po reformos įmonė padalinta į 29 vyr. girininkijas ir 194 girininkijas. Įmonės centriniame aparate dirba 70 darbuotojų, tiek pat Miškų inventorizacijos, tvarkymo, planavimo, duomenų apdorojimo padalinyje. Įmonės vyr. girininkijose ir girininkijose dirba po 500 miškininkų specialistų ir tiek pat darbininkų. Valstybinių miškų įmonė kerta 934 000 m³ arba 80 proc. grynojo medienos tūrio prieaugio pagal miškotvarkos nustatytą normą, patvirtintą įmonės tarybos. Įmonės miškuose nuolatinės miško dangos (dauervaldo) principas nėra taikomas, nes juose vyrauja pušynai. 70 proc. kirtimų sudaro pagrindiniai, 30 proc. – ugdomieji. Pajamos – 100 mln. EUR arba 360 EUR/ha, iš jų 85 proc. – už medieną, 6 proc. – už medžioklę. 2011 m. pajamos viršijo išlaidas. Iš žemės vyriausybės įmonė papildomai gavo 20 mln. EUR už augaviečių tyrimą, dirvožemių kartografavimą, privačių miškų priežiūrą. Šie pinigai kasmet mažinami. Įmonė

valdo valdyba (1 žmogus), nukreipiama Tarybos – 9 atstovų iš įvairių ministerijų, centrinių žemės organizacijų.

Meklenburgo – Priešakinės Pomeranijos žemėje pagal įstatymo reikalavimus miškotvarkos projektas sudaromas 10-iai metų. Jis privalomas valdoms, kurių plotas didesnis nei 100 ha. Valstybinių miškų miškotvarkos rezultatai aprobuojami Taryboje. Įmonės teritorija suskirstyta į 6 miškotvarkos rajonus, vidutiniškai po 40 000 ha. Kiekviename rajone dirba 1 taksatorius, kuris kasmet įtaksuoja vidutiniškai 4000 ha, o visą rajoną – per 10

metų. Taksatorius, prieš eidamas į mišką, išanalizuoja aktualizuotus medynų duomenis, įvykdytas ūkines priemones, miške priima sprendimą dėl duomenų patikslinimo. Taip maksimaliai užtikrinamas duomenų perimamumas ir tęstinumas. Miškotvarkos skyriuje dirba 2 geodezininkai naujų kelių, kitų svarbių objektų matavimams. Skyriuje taip pat dirba 2 matuotojai ribų tikslinimo klausimams spręsti: ši problema atsirado kartu su restitucija. Naudojamas sklypinės inventorizacijos metodas, sklypas skiriamas nuo 0,1 ha. Matuojami medžių aukščiai, skersmenys. Kampinės apskai-

Reinhardshageno ąžuolynas – miško kapinės

Reinhardshageno vyr. girininkas – burmistras dr. N.Teuvsenas (kairėje) pasakoja apie miško kapinių įkūrimą

tos bareliai skiriami didesnio nei 15 cm vidutinio skersmens medynuose, parenkant tipingas medyno vietas; dideliuose sklypuose bareliai išdėstomi tolygiai. Ugdymo kirtimų intensyvumas planuojamas pagal medyno skerspločių sumą, naudojant augimo eigos lenteles. Gamto-sauginėse teritorijose išskiriami sklypai su kategorija „neūkininkauti“. Medynų planai sudaromi M 1:5000. Visi duomenys, panaudojant girininkų ataskaitas ir augimo modelius, kasmet aktualizuojami. Stichinei nelaimei pažeidus daugiau nei 30 proc. valdos miškų ploto, atliekama nauja natūrinė miškotvarka. Planavimo ir duomenų apdorojimo padalinys tvarko visas duomenų bazes, apimančias kiekvieną sklypą su visų ūkinių priemonių, kitų veiklų jame registracija.

Valstybinių miško įmonių veikla

Lankmės penkiose valstybinėse įmonėse, jų padaliniuose: vyr. girininkijose (Miundeno, Zailhorno, Reinhardshageno, Liubeko, Chorino), girininkijose, miškų inventorizacijos, miškotvarkos, planavimo skyriuje. Žemės yra gana savarankiškos, tvarkosi pagal savo įstatymus, poįstatyminius aktus, mokslines rekomendacijas, tačiau turi ir daug bendrumų. Valstybinius miškus kiekvienoje žemėje tvarko viena įmonė ar agentūra (130-340 tūkst. ha). Įmonės miškininkai atsakingi ir už jos teritorijoje esančių privačių miškų priežiūrą, savininkų konsultavimą. Bendradarbiavimo formos su privačių miškų savininkais labai įvairios: nuo paprasčiausių konsultacijų iki savi-

ninkų apmokamo pilno privačių miškų tvarkymo pagal sutartis, išmokant savininkams pajamas už nukirstą ir parduotą iš jų miškų medieną.

Valstybinių miškų įmonės priklauso vienai iš Žemės ministerijų (pvz., aplinkos, žemės ūkio ir vartojimo ministerija Heseno žemėje). Kai kuriose žemėse įmonės miškus valdo patikėjimo teise, kitos – tiesiogiai. Įmonėje veikia gana savarankiškos 10-20 vyr. girininkijų (urėdijų), kurios padalintos į 10-20 girininkijų (kiekviena 1-1,5 tūkst. ha dydžio). Vyr. girininkijų administracija palyginti nedidelė: vadovas, du pavaduotojai, 5-7 specialistai, apskaitininkai. Vyr. girininkija gali turėti papildomus girininkus jaunimo mokymo centrams, kurie yra dažnoje vyr. girininkijoje, medelynams, ryšiams su visuomene ir pan. Vyr. girininkija kasmet kerta 100-150 tūkst. m³ medienos, vidutiniškai pusę pagrindiniais, kitą pusę – ugdomaisiais kirtimais. Be įprastų miško ūkinių darbų, valstybiniai miškininkai atlieka daug visuomenei naudingo darbo: organizuoja jaunimo mokymo centrus, mokyklas, įrengia ir prižiūri rekreacinius objektus (pvz., Reinhardshageno vyr. girininkijos miškuose kasmet lankosi 15 tūkst. žmonių). Daugelyje miškų gausu medžiojamųjų žvėrių. Miškininkai atsakingi už medžioklių organizavimą, medžiojamosios faunos skaičiaus reguliavimą tokiu būdu, kad nebūtų daroma žala miškui.

Iš mūsų lankytų keturių žemių, Žemutinės Saksonijos miškai užima didžiausią plotą – 1,1 mln. ha, iš jų valsty-

Miško savininkas, iškirtęs tikslinį skersmenį pasiekusį buką, panašių matmenų medį paliko gamtos valiai

binių miškų įmonė valdo 340 tūkst. ha su 78,3 mln. m³ stiebų medienos tūriu ir 2,8 mln. m³ grynuoju prieaugiu. Kasmet kertama 2,1 mln. m³, lieka kaupimui 0,7 mln. m³. Žemutinės Saksonijos įmonė iki 2006 m. dirbo nuostolingai, kasmetinės išlaidos 10-40 mln. EUR viršydavo pajamas. 1997 m. šioje žemėje (panašiai – ir visoje šalyje) pradėta valdymo reforma. Po I-ojo etapo (1997-2000 m.), kuomet buvo sumažintas vyr. girininkijų skaičius, sekė antrasis (2001-2004 m.) etapas – sumažintas ir girininkijų skaičius.

2005 m. įsteigta Žemutinės Saksonijos valstybinių miškų korporacija. Pajamos nuo 2007 m. viršija išlaidas iki 10 mln. EUR. Po reformos valstybinių miškų įmonė susideda iš 24 vyr. girininkijų (kiekviena valdo vidutiniškai po 14 tūkst. ha miškų) ir 240 girininkijų (po 1,4 tūkst. ha miškų), kur girininkas atsako už ūkininkavimą tame plote. Nustatyta girininko aptarnaujamo miško ploto riba, bet jo darbo baras dažniausiai apibrėžiamas iškertamos medienos kiekiu, pvz., 10 000 m³ per metus. Padidėjus darbų apimtims, gali būti laikinai priskirtas pagalbininkas iš vyr. girininkijos specialistų. Žemutinės Saksonijos miškų įmonės apyvarta sudaro 130 mln. EUR, tai tolygu 382 EUR/ha. Įmonė kasmet vykdo žemės vyriausybės užsakymus gamtosauginėms priemonėms, rekreacijai, aplinkosauginiam mokymui, įvairiems regioninės plėtros projektams vykdyti 22,5 mln. EUR sumai.

Medynų formavimą miškininkai pradeda nuo valksmų suformavimo, po to

Prie Miundenų vyr. girininkijos administracinio pastato

ugdomuosius kirtimus kartoja kas 5-10 metų. Valksmai kertami kas 20 m, pažymimi vietovėje dažais, kad kitų kirtimų metu nekiltų problemų dėl jų identifikavimo.

Žemutinės Saksonijos miškininkai, įvertinę pastaraisiais metais vis dažniau pasitaikančius stichinių nelaimių pažeidimus miškuose bei galimas klimato pokyčių grėsmes miškų augimui, priėmė kelių dešimtmečių miško plėtros programą LÖWE (LIŪTAS), kurios pagrindinis tikslas – biologinės įvairovės gausinimas, socialinės aplinkos gerinimas ir plėtra, ekonominių rodiklių gerinimas, pelno didinimas. Šiam tikslui pasiekti suformuluota 13 uždavinių. Siekiant geriau parinkti dirvožemį atitinkančias medžių rūšis, grįžtama prie dirvožemių kartografavimo, atliekant detalius tyrimus 300 x 300 m tinkle. Išskirti 8 rajonai, kiekvienam iš jų nustatytos lapuočių ir mišrių medynų veisimo bei formavimo iki 2040 m. užduotys. Teikiamas prioritetas natūraliam miško atsikūrimui, įvairiaamžių medynų su nenutrūkstama miško danga formavimui, atvirų erdvių mažinimui, prieškirminiam želdymui. Pagrindiniai kirtimai vykdomi pagal tikslinį skersmenį: ąžuolo, buko – 60-70 cm, pocūgės, maumedžio – 50-70 cm, eglės, pušies – 45 cm, beržo – 40 cm. Yra akcentuojamas senų medžių, retų ir nykstančių faunos ir floros rūšių saugojimas, savanoriškas konservacinių plotų steigimas, apimant 30 proc. miškų ploto, miško pakraščio zonų formavimas ir palaikymas, ekosisteminis požiūris į medžiojamosios faunos reguliavimą, ekologiškai suderintų miško technologijų naudojimas. Siūloma atsisakyti cheminių medžiagų naudojimo miškų apsaugoje.

Papildomų pajamų paieškoje kai kurios vyr. girininkijos ima si mums labai neįprastos veiklos. Heseno žemės Reinhardshageno vyr. girininkijoje aplankė 116 ha miško kapines, prieš dešimtmetį įrengtas 200 metų ąžuolyne, kažkada turėjusiame medžiojamosios faunos gausinimo paskirtį. Urnos laidojamos (už atitinkamą mokestį) greta paties žmogaus ar jo artimųjų iš anksto pasirinkto medžio. Palaidojimo vietą žymi nedidelė lentelė ant medžio kamieno, jokių kitokių išorinių kapavietės ženklų nėra. Šiuolaikiniame mobiliame pasaulyje žmonių šeimų nariai vis dažniau išblaškomi po visus žemynus ir jie neturi galimybių prižiūrėti artimųjų kapus. Tokiomis kapinėmis siekiama įgyvendinti žmogaus susiliejimo su gamta idėją. Šiuo metu Vokietijoje įrengta 140 tokio tipo kapinių.

Ši vyr. girininkija ypatinga dar ir tuo, kad vyr. girininkas kartu yra ir tos vietovės burmistras. Tai vienas iš trijų Vokietijos vyr. girininkų, derinančių savo profesinę veiklą su viešojo administravimo pareigomis. Savo kompetencijos ribose jis rengia po-

tvarkius, susijusius su administruojama teritorija. Toks susidvejinimas vyr. girininkui leido labai paprastai priimti sprendimą ir dėl kapinių steigimo miške. Be kita ko, vyr. girininkas su pasididžiavimu aprodė labai moderniai už ES lėšas įrengtas sumedžio-tų žvėrių apdorojimo, atvėsino, laikymo patalpas.

Miškininkavimo ypatumai Vokietijos privačiuose miškuose

Ūkininkavimas privačiuose miškuose kinta nuo epizodinio smulkiose valdose iki labai intensyvaus stambiose valdose. Lankėmės Lėnsano privačių miškų 3000 ha ploto vyr. girininkijoje, padalintoje į 3 girininkijas. Miškas yra šalia prof. K. fon Gadovo tėvės. Jame girininkavo profesorius tėvas, čia profesorius įminė ne vieną sėkmingo miškininkavimo mįslę. Miške mus pasitiko jo savininkas baronas, vyr. girininkas ir girininkas. Miškas tvarkomas pagal dauervaldo idėją. Kasmet kertama vidutiniškai 5 m³/ha aukštos kokybės buko rąstų, vidutiniškai po 150 EUR/m³ ir apie 1 m³/ha žemesnės kokybės, vidutiniškai po 70 EUR/m³. Girininkas kasmet paruošia 400-600 m³ stataus miško vietos gyventojų malkinės medienos užsakymams tenkinti. Savininko siekis – gauti kasmet 1000 EUR/ha pajamų, tokiu atveju atėmus visas išlaidas, savininkui liktų apie 500-600 EUR/ha pelno. Palankiais rinkos metais toks siekis – visai realus, bet vidutiniškai jis tenkinamas 80 proc. Mediena parduodama per tarpininkus, siekiant didžiausios naudos. Kritus kainoms, kirtimas stabdomas. Miškovtarka atliekama kas 10 metų, miškovtarkos medžiaga naudojama mokesčiams apskaičiuoti, visa kita informacija ir planai turi būti girininko galvoje. Girininkas miške praleidžia 80 proc. darbo laiko, bet gerokai daugiau nei 40 val. per savaitę. Girininkas, prieš atrinkdamas medžius kirtimui, turi mišką apžiūrėti mažiausiai 3 kartus. Kirtimui atrenkami pasiekę tikslinį 70 cm skersmenį, bet galimai labiausiai pažeisti medžiai. Nustačius labai blogą stiebo kokybę, medžiai paliekami biologinei įvairovei turtinti.

Didžiausias natūralios miškininkystės priešas yra labai gausi elnių žvėrių populiacija, kurios reguliavimui dedamos didelės pastangos. Pradedantis darbą girininkas turi stažuotis mažiausiai metus pas vyr. girininką, kad perimtų ne tik ūkininkavimo idėją, bet ir konkrečius buvusio girininko pradėtus darbus. Girininkijos darbas kontroliuojamas valstybinių miškininkų daugiausia dėl plynų kirtimų. Paprastai jokių problemų nekylo, nes tokie kirtimai pagal priimtą ūkininkavimo modelį netaikomi. Prof. K. fon Gadovas savo paties išskirtame stebėjimo barelyje atskleidė tokio ūkininkavimo pranašumo paslaptį. Vyraujantys ateities tiksliniai medžiai atrenkami iš pačių geriausių, išdėstomi tolygiai ir auginami erdviai nuo pat jaunystės. Visas medžių skaičius, su augančiais po ateities medžių lajomis, neviršija 700-1000 vnt./ha. To pakanka geros kokybės stiebui formuotis ir pasiekti iki 3-jų kartų didesnį skersmens prieaugį, nei rodo augimo eigos lentelės.

Vokiečių girininkai, dirbantys valstybiniuose ir privačiuose miškuose, daug dėmesio skiria darbui medyje ir net su paskiru medžiu. Didelis dėmesys skiriamas darbų ir idėjų perimamumui. To ir mes galėtume pasimokyti. Duomenų apie sklypą perimamumui panaudojama miškovtarkos medžiaga, o apie medį – pirmtako arba miško savininko priimtą ūkininkavimo nuostatą. Visuotinė dabartinė nuostata – ten, kur susiformavusios ūkininkavimo pagal dauervaldą tradicijos – jas tęsti, kaip labiausiai ekonomišką ir ekologišką sistemą, o grynuose pušynuose, eglėnuose – maksimaliai juos keisti mišriais, įveisiant kietuosius lapuočius. Prof. K. fon Gadovo nuomone, Lietuvos

A. Švapacho geografiniai želdiniai privertė susimąstyti ir profesorių, ir doktorantą

miškuose galima kurti našius įvairiaamžius medynus, panaudojant atitinkamose augavietėse pušį, eglę, ąžuolą, klevą, liepą, minkštuosius lapuočius.

Poznanės universitete ir miškuose

Susipažinti su Poznanės gamtos ištekliais universiteto ir Lenkijos miškininkystės ypatumais buvo skirta tik diena. Miškų fakulteto dekanas prof. R. Gornovičius supažindino su universiteto mokslinė ir pedagogine veikla, aprodė fakulteto katedras, dendroparką. Fakultete dirba 82 mokslininkai ir dėstytojai, 20 techninių darbuotojų. Rengiami miškų ūkio inžinieriai (7 semestrai) ir magistras (3 semestrai) pagal 3 specializacijas – bazinės miškininkystės, miško aplinkos apsaugos ir miško ūkio organizavimo. Į pirmą kursą priimama daug studentų be didesnių apribojimų, bet paprastai po I semestro pusė jų iškrenta. Užsienio magistras moka apie 1500 EUR už semestrą. Kolegijų absolventai gali tęsti studijas universiteto magistrantūroje be jokių išlyginamųjų

studijų. Fakultetas turi apie 20 doktorantų pagrindinėse studijose ir panašiai tiek pat neakivaizdinėse. Universitetas savo nuosavybėje turi 2 eksperimentinius 10 tūkst. ha miškus: vieną – netoli Poznanės, kitą – Lenkijos pietuose. Susipažinome su vienu iš jų bei su valstybinių miškų Lopuchovkos vyr. girininkijos veikla.

Universiteto miškai nepatenka į bendrą valstybinių miškų sistemą. Poznanės universitetas 1925 m. pradėjo miškus naudoti pagal sutartį su valstybe, 1947 m. miškas, kaip eksperimentinis, perduotas universiteto nuosavybei. Šis miškas turi senas tyrimo tradicijas, jame girininkavo A. Švapachas, išlikę jo išskirtų 30 eksperimentinių barelių. Dabar tyrimo bareliai apima 530 ha. Miškai intensyviai naudojami tyrimams, mokomosioms praktikoms. Pastatyti erdvūs namai su įrengtomis auditorijomis, salėmis, studentų bendrabučiu.

Miškus administruoja 3 girininkijos po 1500 ha (dirba girininkas ir pavaduotojas). Vyrauja pušynai (82 proc.), ąžuolynai užima 12 proc. Kasmet iškertama 15 000 m³ medienos, pusė – pagrindiniais, kita pusė – ugdomaisiais kirtimais. Tiekiami lizdiniai atvejiniai (po 0,2-0,3 ha ploto) kirtimai, lizduose želdant ąžuolą. Miškų inventorizacija ir miškotvarkos projektas rengiami kas 10 metų, vykdytojas nustatomas konkurso keliu, 1 ha skiriama iki 45 zlotų.

Susipažinimą su Lopuchovkos miškais pradėjome nuo vyr. girininkijos informacinio centro – gamtos muziejaus, įrengto sename vandens malūne, restauruotame

pagal projektą, finansuotą iš ES lėšų. Lopuchovkos vyr. girininkija administruoja 19,2 tūkst. ha miškų. Jie padalinti į 14 girininkijų. 1992 m. juose dirbo 120 darbuotojų, po reorganizacijos liko 63. Metinė kirtimų apimtis 80 000 m³ medienos, iš jos 45 proc. pagaminama pagrindiniais, likusi dalis – ugdomaisiais kirtimais. Vyr. girininkijos miškai pasižymi dideliu gaisringumu (kasmet kyla 15-20 gaisrų). Iš gaisrų sekimo bokštų pastebima 75-80 proc. gaisrų pradžia, apie kitus informuoja gyventojai.

Miškai svarbūs gamtosauginiu požiūriu: išskirti 7 rezervatai, 28 proc. teritorijos užima „Natura 2000“ objektai. Vykdomi ambicingi gamtosauginiai projektai, atgaivinti seni nuleisti ežerai. Miškuose inventorizuoti 8 jūrinio erelio lizdai, 5-iuose iš jų ereliai šiemet perėjo. Jaunikliai žieduojami.

Vyr. girininkijos miškuose priskaičiuojama 1000 danielių. Želdinius galima išsaugoti tik juos aptvėrus (įrengta 350 km tvorų). Taigi, intensyvi miškininkystė derinama su aktyviai puoselėjama gamtosauga.

Susipažinimą su Vokietijos ir Lenkijos miškais užbaigėme užkopę į Dziewicės kalne pastatytą 40 m aukščio gaisrų sekimo bokštą, iš kurio pasigėrėjome vakarinės saulės spinduliais apšviesta Poznane. Dar kartą galėjome nužvelgti per savaitę prabėgusios kelionės tolius, ten visą kelionę lydėjusius nuostabius žmones, kuriems kartu su kelionės organizatoriais visa keliautojų grupė nuoširdžiai dėkoja. □

BETAFENCE

Vielos tinklai

miškų, želdinių, žvėrinčių ir ganyklų aptvėrimui

Prekyba

UAB „SEGRIS“ oficialus atstovas

Vilkaviškis, mob. tel.: +370 656 74 003, +370 670 64 115, el. p. uabsegris@zebra.lt

Pavojingi kenkėjai

Anoplophora spp. toliau plinta Europoje

AUDRIUS GRINSKIS

Valstybinės augalininkystės tarnybos
Fitosanitarijos skyriaus vyriausiasis specialistas

Milane šių metų gegužės 9-11 d. vyko Italijos Lombardijos regiono Augalų apsaugos tarnybos (ERSAF) bei bendradarbiavimu paremtų mokslinių tyrimų programos (OECD) organizuotas tarptautinis simpoziumas, kuriame aptartos naujos aptikimo priemonės ir kovos su medžių kenkėjais *Anoplophora spp.* metodai. Renginyje dalyvavo ekspertai iš 15 Europos valstybių ir JAV bei Italijos specialistai iš įvairių regionų. Norėčiau plačiau pristatyti pranešimuose išsakytas mintis.

Citrinmedinis ūsuotis

Dvi rūšys – panašumai ir skirtumai

Pastaruoju metu kaip kenksmingieji organizmai identifikuojamos dvi vienos genties ūsuočių rūšys – citrinmedinis ūsuotis (*Anoplophora chinensis* (Forster)) ir rytinis ūsuotis (*Anoplophora glabripennis* (Motschulsky)). Suaugėliai vabalai sudega apie 200-300 kiaušinėlių medžio

žievėje, iš jų išsiritusios lervos (iki 6 cm ilgio) minta mediena. Medis, ypač po parkatotinių užkrėtimų, nudžiūna. Pažymėtina, kad įprastinėmis sąlygomis citrinmedinis ūsuotis gyvena apatinėje lapuočių medžių dalyje, o rytinis – viršutinėje. Vizualiai abu vabalai panašūs, tik skiriasi baltų dėmelių išsidėstymas antsparniuose. Šie kenkėjai gali pasirinkti augalais šeiminingais klevus, tuopas, gluosnius ir daugelį kitų lapuočių medžių bei krūmų rūšių. Europos šalyse jų išplitimo prognozės bei aptikimas gali būti skirtingas.

Ūsuočių pažeista mediena

Džiūna ūsuočių apniktas medis

eurų. Pažaboti šiuos kenkėjus iki nulinio lygio tikimasi tik iki 2031 m. Olandijoje aptikti 5 kenkėjų židiniai. Šveicarija, Vokietija, Austrija, Kroatija, Jungtinė Karalystė ir kitos šalys taip pat jau pranešė apie aptiktus kenkėjus.

Įprastinės ir naujos kovos priemonės

Pagal naujausią Europos Komisijos sprendimą 2012/138/ES, aptikus citrinmedinį ūsotį, šalis privalo paskelbti demarkacinę zoną, užkrėstoje zonoje sunaikinti visus augalus šeiminingus 100 m spinduliu aplink užkrėstąjį augalą, o buferinėje zonoje (2 km spinduliu) taikyti griežtas fitosanitarinės kontrolės priemones. Tyrimai toje vietovėje vykdomi ketverius metus.

Svarbiausias veiksnys užkirsti kelią kenkėjams plisti – juos laiku aptikti. Tam naudojami įvairūs būdai. Pvz., Austrijoje užkrėstose vietovėse padeda specialiai dresuoti šunys užuosti kenkėjus *Anoplophora spp.* (kada reikia aptikti kenkėjų

Atsiradimas ir plitimas

Kenkėjų gimtinė – Azija (ypač Kinija, Korėja, Japonija). Iš čia su krovniais medinėse pakuotėse bei pervežant augalus (ypač mažaūgius bonsus) atkeliavo į Šiaurės Ameriką, vėliau – ir Europą. Vietinis plitimas perskrendant nėra didelis – nuo 600 m iki 2 km.

Italams, kurie ūsuočius aptiko 2000 m., buvo sunku paruošti kovos su šiais kenkėjais planą, nes neturėjo svarių praktinių duomenų apie jų biologiją ir elgseną, negalėjo remtis kitų šalių patirtimi. Naikinant šiuos medžių kenkėjus Italijoje nuo 2001 m. iki 2012 m. išleista 18 mln.

požymius, kol šie dar neišskrido į kitas teritorijas) bei palengvina darbą, tikrinant importuotą medinę pakavimo medžiagą sandėliuose, uostuose, prie vandens. Italijoje kenkėjų aptikimui ankstyvoje stadijoje naudojama „elektroninė nosis“ (elektroninis aparatas su jutikliais) – imami oro mėginiai iš medžio ertmių ir molekuliniame lygyje tiriami laboratorijoje. Gauti duomenys parodė, kad įmanoma atskirti užkrėstus medžius nuo neužkrėstų, tačiau dėl patikimumo reikia tolimesnių tyrimų. Taip pat buvome informuoti apie medžio pjuvenose (išgraužose) likusių vabalų lervų ląstelių DNR analizę, kuri padėtų identifikuoti būtent šias dvi ūsuočių rūšis.

Olandijoje vykdomi dendrochronologijos tyrimai: pagal metines medžio rieves (pažeistos formuojasi kitaip) galima atsekti, kada buvo padėti kenkėjo kiaušinėliai, kada išsirito suaugėlis. Tai svarbu, norint išsiaiškinti vabalų gyvenimo ciklą ypatumus Europos sąlygomis, kurie yra skirtingi šiaurės ir pietų regionuose.

Jungtinėje Karalystėje sukurtas ir panaudotas garso detektorius su programine įranga, kuris padeda aptikti medienoje besimaitinančias lervas pagal tam tikrus specifinius garsus. Toks identifikavimo metodas būtų naudingas, tikrinant importuojamus itin vertingus bonsus (nereikėtų daryti taip vadinamų „ardomųjų mėginių“).

JAV, kur labiausiai išplitęs rytinis ūsuotis, gyvenantis dažniausiai medžių lajose, naudojami feromoniniai spąstai, kurių karantino zonoje gali būti net iki 500 vnt. Prancūzijoje atlikti tyrimai su natūraliais biologiniais ūsuočių priešais parodė, kad vienintelis realus mažiausiai polifaginis parazitoidas yra *Aprostocetus anoplophora*, parazituojantis *Anoplophora spp.* kiaušinėliuose. Tačiau ir šioje srityje reikia laukti daugiau tyrimų rezultatų.

Nemažos problemos iškyla su užkrėstais medžiais istorine prasme itin jautriose vietovėse. Tam tikrose archeologiškai svarbiose Romos (Italija) centro vietose medžiai nebuvo pjaunami, o tiesiog uždengiami tinklais, skarda arba plėvele. Kai kuriuos nupjautus kelmus, kamieno dalis, kurių negalima pašalinti, specialistai užbetonavo. Monitoringo duomenimis, tai pasirodė efektyvu – nuo 2008 m. iš 39 užkrėstų medžių iki 2011 m. teliko 2 užkrėsti. Įsidėmėtina tai, kad inspektoriams teko naudoti keltuvus arba samdyti aukštaliptius, kad demarkuotoje zonoje būtų galima apžiūrėti visus įtarimą keliančius medžius.

Planavimas ir kontrolė

Simpoziume organizatoriai pristatė kontrolės plano pavyzdį, kuris susideda iš 4 pagrindinių dalių: veiklos planavimas (informacija savivaldybėms; susitikimas su visomis suinteresuotomis pusėmis; darbinio žemėlapių kūrimas), augalijos inspektavimas, teritorijos stebėjimas (itin jautrių, padidintos rizikos vietovių), visuomenės švietimas. Ruošiant kontrolės planą, vienas iš reikšmingiausių ir efektyviausių darbų yra visuomenės informavimas. Lietuvoje Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos išleido keletą informacinių lankstinukų bei plakatų šia tema, o artimiausiu metu Vilniaus, Kauno bei Palan-

Kenkėjai plinta pervežant augalus (ypač mažaugius bonsus)

gos tarptautiniuose oro uostuose bus įrengti standai, informuosiantys keleivius apie šių kenkėjų keliamą grėsmę mūsų miškams ir žaliosioms erdvėms.

Nors pirmieji šių kenkėjų židiniai Europoje užfiksuoti 2000 m., bet vis dar trūksta statistiškai ir praktiškai patikimų tyrimų duomenų apie jų biologiją, vystymosi ciklus, elgseną. Skirtumai ypač ryškūs tarp pietų ir šiaurės Europos regionų, todėl sudėtinga paruošti vienodas instrukcijas šalims, kaip aptikti ir kovoti su itin žalingais mūsų lapuočiams augalams citrinmediniu ūsuočiu (*Anoplophora chinensis* (Forster) ir rytiniu ūsuočiu (*Anoplophora glabripennis* (Motschulsky)). □

Kenkėjų apniuktų medžių naikinimas Italijoje

VALTRA

Individually Yours

**Miškui skirtos
diskinės akėčios**

 Sampo
ROSENLEW

Darbinis ilgis 2,00 m 2,30 m 2,50 m Diskų skaičius 8 8 9

Disko skersmuo (mm) 660 660/710/810 660/710/810

Svoris 1875 kg 1930 kg 2060 kg Galingumas 110 AJ 130 AJ 150 AJ

ROvaltra

Kalvarijų g. 125-602, LT-08221 Vilnius

Tel. (5) 2 737 000, faks. (5) 2 472 085, mob. tel. (687) 400 42, el. paštas: rovaltra@rovaltra.lt

www.rovaltra.lt

PENTAX
A RICOH COMPANY

K-5

KORPUSAS IR OBJEKTYVAS ATSPARŪS DRĖGMEI IR DULKĖMS

16.3 mln. efektyvių vaizdo taškų
Filmavimas Full HD formatu
7 kadrai per sekundę fotografavimo sparta
Plečiamas ISO nuo 80 iki 51200
3,0 colio raiškus LCD ekranas
Maitinimo šaltinis: Ličio jonų baterija
Magnio lydinio korpusas, atsparus
vandeniui/dulkėm ir šalčiui iki -10°
Vaizdo stabilizavimo sistema
Pentaprizminis vaizdo ieškiklis, matymas apie 100%

www.pentax.lt

Vilniuje: Švitrigallos 118, tel. (8 5) 2394 130, (682) 15074
Kaune: Savanorių pr. 346, pirkinių centras "SAVAS", tel. (8 37) 711 296, (682) 29047
Klaipėdoje: Liepų g. 24, tel. (8 46) 310 018, (618) 38858

VILBRAFOTO

Kuršių nerijoje – apie miškų genetinio paveldo ir apsaugos aktualijas

Steigtina vietinių pušų sėklinė plantacija

Į Kuršių nerijos nacionalinio parko direktiją rugpjūčio 23 d. atvykęs Valstybinės miškų tarnybos Miško genetinių išteklių vyriausiasis specialistas Valmantas Kundrotas su nacionalinio parko miškininkais aptarė, kaip ateinančioms kartoms išsaugoti Nidos ir Juodkrantės sengirėse augančių pušų genofondą – unikalią gamtos paveldą. Dar prieš keletą metų buvo pradėtos planuoti paprastosios pušies (*Pinus sylvestris* L.) sėklinės plantacijos įrengimo galimybės. Pastaruoju metu Juodkrantės girininkijos medelyne auginama per 1000 vnt. Neringos sengirių pušų šakelėmis įskiepytų sodinukų, kurie turėtų sudaryti būsimą plantaciją. Valstybinės miškų tarnybos vyr. specialistas V. Kundrotas patarė direktijos Miškininkystės skyriaus darbuotojams,

kaip geriau atlikti planuojamus paruošiamuosius darbus – įrengti tvorą, įdirbti žemę, panaudoti turimą techniką. Taip pat aptarta plantacijai auginamų medelių priežiūra, jų lajų formavimo, genėjimo ypatumai, apsauga nuo žvėrių nugriaužimų ir kitokių pakenkimų. Apžiūrėta būsimos plantacijos teritorija, parinkti žemės įdirbimo būdai, įskiepytų sodinukų išdėstymas. Kuršių nerijos miškininkų laukia nelengvas iššūkis – smilčių žemėje įveisti paprastosios pušies sėklinę plantaciją, kuri padėtų išsaugoti susiformavusių autochtoninių pušų genofondą ateities kartoms.

Atkreiptas dėmesys į priešgaisrinę parko miškų apsaugą

Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos iniciatyva Kuršių nerijos nacionaliniame parke ir Neringos savivaldybėje rugpjū-

čio 29 d. surengtame aplinkosaugininkų, miškininkų susitikime su Neringos savivaldybės meru Antanu Vinkumi aptartos Kuršių nerijos nacionalinio parko miškų tvarkymo ir priešgaisrinės apsaugos aktualijos. Susitikime dalyvavę Aplinkos ministerijos Miškų departamento direktorius Valdas Vaičiūnas, generalinis miškų urėdas Benjaminas Sakalauskas, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos direktorė Rūta Baškytė, prof. Romas Pakalnis ir kiti darbuotojai lankėsi nacionalinio parko miškuose, įvertino atliktas ūkines priemones.

Parko vadovas Tomas Tukačiauskas pristatė svečiams rekreacinių zonų miškų ir Neringos savivaldybei priskirtų miškų bei pakelių tvarkymo, priešgaisrinės šių miškų apsaugos aktualijas, numatant pirkti miškų gesinimo paslaugas, išskė neigiamą direktijos požiūrį į elektros

Valstybinės miškų tarnybos vyr. specialistas V. Kundrotas (dešinėje) pristato pušies sėklinės plantacijos viziją

Vietos sėklinei plantacijai parinkimas

KNNP archyvo nuotraukos

Susitikimas Neringos savivaldybėje

SANDROS VAIŠVILAITĖS nuotrauka

Apsauginis Naglio kopagūbris

oro linijų platinimą, iškertant mišką. KNNP direkcijos Miškininkystės skyriaus vedėja Jurgita Mikšytė supažindino su parko vidinės miškotvarkos projekte numatytų priešgaisrinių miškų saugos priemonių atlikimu, pateikė informaciją apie priešgaisrinių juostų prakirtimą bei vandens paėmimo vietų įrengimą. Apžiūrėjus minėtus objektus vietoje, pritarta, kad priešgaisrinių barjerų kirtimai atlikti tinkamai. Bet vandens paėmimo vieta Alksnynėje nėra visai tinkamai įrengta: kelio, besidriekiančio pamario juosta, danga nesustiprinta, gruntas minkštas, marios prie kranto seklios, dugnas uždumblėjęs. Todėl vandens paėmimas dėl seklios pakrantės yra sudėtingas, dėl netvрто kelio grunto didelė tikimybė priešgaisriniais automobiliams užklimpti. KNNP direktoriaus T. Tukačiausko teigimu, kasmet vis sunkiau suformuoti priešgaisrines komandas – trūksta kvalifikuotų žmonių. Todėl parko teritorijoje priešgaisrinę miškų apsaugą vykdo tik viena 3 žmonių priešgaisrinė komanda – antžeminės automatinės miško gaisrų stebėjimo

mo sistemos operatorius ir 2 priešgaisrinio automobilio vairuotojai.

Priminta, kad generalinio miškų urėdo 2004 03 26 įsakyme „Dėl miškų urėdijų ir Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos priešgaisrinių komandų nuostatų ir jų techninio aprūpinimo normatyvų patvirtinimo“ buvo nurodyta, kad KNNP priešgaisrinei miškų apsaugai užtikrinti turi būti formuojamos 2 pagrindinės priešgaisrinės 4-6 narių komandos ir 2 rezervinės priešgaisrinės komandos. Pastaruoju metu nepilnai sukomplektuota tik viena priešgaisrinė komanda neužtikrina tinkamos miškų apsaugos. Susitikimo dalyviai pritarė Aplinkos ministerijos Miškų departamento direktoriaus V. Vaičiūno pasiūlymui suteikti galimybę Kuršių nerijos nacionaliniam parkui įsigyti 2 gaisrų gesinimo automobilius su mobilią įrangą.

Neringos savivaldybėje dar kartą atkreiptas dėmesys į Kuršių nerijos miškų problemas. Meras A. Vinkus pažymėjo, kad taupymo sumetimais silpninamos žinybinės miško gaisrų gesinimo pajėgos,

o miškų gesinimo našta siekiama palikti Priešgaisrinės ir gelbėjimo tarnybos bei Neringos savivaldybės pajėgoms. Pasak mero, paskyrus tiesioginį finansavimą nacionalinio parko direkcijai apsauginio kopagūbrio tvirtinimui, buvo tikėtasi, jog padėtis pagerės. Įkurdama saugomą teritoriją unikaliajoje aplinkoje – Kuršių nerijoje, Lietuvos valstybė ir jos atsakingos institucijos turi priimti atsakomybę už jos priežiūrą, tam skirti lėšų. Mero manymu, tai leistų sukurti materialinę techninę bazę, išlaikyti gerai išmanančių specifines vietos sąlygas darbininkų brigadas, padėtų išspręsti daugumą susitikime aptartų problemų, sumažintų nacionaliniame parke socialinę įtampą, sukuriant naujas darbo vietas.

A. Vinkus pažymėjo, kad su parko direkcija ieškoma ir randama vis daugiau bendrų problemų sprendimų. Norima turėti ir parodyti lankytojams tvarkingą, prižiūrimą Neringą, didinti jos patrauklumą, tuo pačiu privaloma tinkamai atstovauti bendruomenės interesams.

Parengta pagal GMU ir KNNP inf.

A. Klovo įmonė – oficiali firmos „OREGON“ atstovė Lietuvoje
palankiausiomis kainomis siūlo pirkti
kreipiančiąsias juostas * pjaunančiąsias grandines * vedančias žvaigždutes medkirtėms

Tel. (8 45) 575700 * Faks. (8 45) 575702 * El. paštas: klovas2@takas.lt

Lietuvos medkirčiai parodė savo galią

ARŪNAS JURKONIS
Komandos techninis vadovas, KMAI kolegijos lektorius

Čempionato atidaryme žengia mūsų komanda

AIDO LEBEDOS, ARŪNO JURKONIO nuotraukos

Pats sėkmingiausias čempionatas

Minsko Raubiči sporto bazėje (Baltarusija) rugpjūčio 26 d. pasibaigusiame XXX-ajame pasaulio medkirčių čempionate labai gerai pasirodė Lietuvos rinktinė, kurią sudarė 3 profesionalūs pjovėjai ir jaunis (iki 24 m. – jie varžosi atskiroje įskaitoje). Į čempionatą komandą lydėjo Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos lektoriai Arūnas Jurkonis ir Nerijus Marcinkevičius. Lietuvos medkirčiams tai buvo jau aštuntas jėgų išbandymas: pirmuosiuose komanda likdavo gale, o 2008 m. Vokietijoje sugebėjome aplenkti 11, 2010 m. Kroatijoje – 10, o šiais metais net 17 šalių ir užimti 11-ą vietą pasaulyje. Reiktų paminėti, kad iki paskutinės rungties – šakų genėjimo, komanda buvo 7-oje vietoje.

Pasirengę varžyboms

Pirmą vietą laimėjo suomiai, antri buvo rusai, tretį – baltarusiai, toliau – italai, vengrai... Lietuviai aplenkė galias miškininkystės tradicijas turinčias tokias šalis kaip Norvegija, Šveicarija, Čekija... Beje, sklido kalbos, kad baltarusių pjovėjai kelis mėnesius buvo atleisti nuo tiesioginio darbo, kad tik komanda laimėtų I-ą vietą.

Sunki pradžia

Kompiuteriui paskirsčius starto numerius (tarp profesionalų varžėsi 84, o tarp jaunių – 23 dalyviai), Lietuvos medkirčiai čempionatą pradėjo grandinės keitimo rungtimi. Čia iš mūsų geriausiai pasirodė Povilas Penkaitis iš Vilkaviškio su grandininio pjūkle *Husqvarna 372XP*. Šis vaikinąs prieš porą metų KMAI kolegijoje įgijo miškų ūkio ir rekreacijos profesinio

bakalauro kvalifikacinį laipsnį ir dabar užsiima privačia veikla (beje, visi keturi čempionate dalyvavę medkirčiai yra baigę šią kolegiją). Grandinę jis pakeitė per 14,7 sekundės ir užėmė 43 vietą. Čia geriausiai pasirodė slovakas Kukuc Jaroslav, rungtį įveikęs per 10,1 sekundės (Lietuvos rekordas – 11,75 s).

Po grandinės keitimo rungties dalyvis nei grandinės įtempimo, nei pjovimo juostos tvirtinimo varžtų tikrinti ar reguliuoti negali, kol neatliks kitų dviejų pratimų. Kombinuoto pjaustymo rungtyje gerai pasirodė šių metų Lietuvos čempionas Kupiškio miškų urėdijos Alizavos girininkijos girininko pavaduotojas Romas Balčiūnas (*Husqvarna 576XP*), surinkęs 187 taškus ir užėmęs 16 vietą. Tačiau labiausiai nudžiugino Panevėžio m.u. atstovas Gediminas Stasiūnas (*Husqvarna 576XP*), tarp jaunių laimėjęs bronzos medalį. Šioje rungtyje pirmavo vokietis Trobert Marco (200 taškų).

Kiekvienas varžybų dalyvis simboliškai pasodino po 3 pušaites vietoj nupjautų medžių (nuotraukos pušaites sodina Gintaras Karpavičius iš Prienų)

Medį pjauna Povilas Penkaitis

Po to sekusioje tikslaus pjauštymo rungtyje profesionalai užduotį atliko susikaupę, be didesnių klaidų ir užėmė 20-35 vietas. Čia nepasisekė Gediminui – atpjaudamas nuopjovą nuo ant medinio pagrindo gulinio 35 cm skersmens rąsto, kuris dar apipildytas 3 cm storio drėgnų pjuvenų sluoksniu, jis grandinės dantimi grybštelėjo dažytą paviršių ir prarado apie 70 taškų. Čia „kiečiausias“ buvo kroatas Varga Simša.

Antra diena

Kitą dieną Lietuvos medkirčių laukė viena iš sunkiausių rungčių – tiksliai į nurodytą vietą paguldyti medį. Šioje rungtyje galima surinkti beveik pusę visų pelnomų taškų (660). Atėjo eilė pasireikšti pjovėjui iš Prienų Gintarui Karpavičiui, kuriam medienos ruošia ir yra pagrindinė veikla.

Medžio vertimo užduočiai atlikti biržėje buvo atrinktos 28-32 cm skersmens pušys kuo vienodesnėmis lajomis. Kai pjovėjas pasirenka vertimo kryptį, teisėjai už 15 m įkyla gairelę, į kurią krisdamas medis ir turi pataikyti. Medį ne tik svarbu tiksliai paguldyti į nurodytą vietą, bet reikia, kad ir kelmo parametrai (išpjovos kampas, gylis, užtūros plotis, kelmo aukštis ir pan.) atitiktų reikalavimus, taip pat būtų griežtai

Gediminas Stasiūnas prieš rungtį

laikomasi darbų saugos taisyklių, ir visa tai reikia atlikti per 3 min.

Gintaras Karpavičius (*Husqvarna 576XP*) su šia užduotimi be klaidų susitvarkė per 2 min. 12 sekundžių ir užėmė 4-ą vietą pasaulyje (649 taškai), nes jo nu-pjautas medis nukrito tik 11 cm nuo tikslo. Romas čia buvo 19-as, Povilas – 49-as. Šioje rungtyje pirmavo rusas Aleksandr Sokolov, kurio medis nukrito už 6 cm nuo gairės. Beje, ši diena buvo pakankamai rami, todėl ir rezultatai kur kas geresni nei tų pjovėjų, kurie iš vakaro medžius vertė esant gana stipriam vėjui.

Įteiktas diplomą šeštos vietos laimėtoji kupiškėnui Romui Balčiūnui

Trečia diena

Po šakų genėjimo rungties paaiškėja galutinė čempionato lentelė. Ši rungtis labai greita ir pritraukia daugybę žiūrovų. Pjovėjams reikia kuo greičiau nupjauti 30 tekintų 30 mm storio eglės šakų, kurios visiems išdėstytos vienoda schema. Čia svarbu ne tik laikas, bet ir genėjimo kokybė bei darbo saugumas – už žengtą žingsnį, kai juda grandinė (beje, tas galioja ir kitose rungtyse), už paliktą aukštesnę nei 5 mm šaką ar įpjautą kamieną bei kitus pažeidimus skiriama 20 ar daugiau baudos taškų. Šakas pradeda genėti po keturių rungčių mažiausiai taškų surinkę pjovėjai.

Prieš šią rungtį Romas Balčiūnas buvo 11-oje, o Lietuvos komanda – 7-oje vietoje. Pirmasis iš lietuvių startavo Gediminas Stasiūnas, gavo 20 baudos taškų ir šioje rungtyje buvo penktas, o galutinėje įskaitoje

Genėjimo rungtyje

liko 13-as tarp jaunių. Po to startavęs Povilas Penkaitis gavo 80 baudos taškų ir galutinėje įskaitoje liko 48-as. Gintaras Karpavičius surinko 60 baudos taškų ir iš 19 vietos smuktelėjo į 34 vietą. Vienintelis iš lietuvių Romas Balčiūnas per 17 sekundžių rungtį atliko be klaidų ir, pagerinęs Lietuvos rekordą, liko 6-as, o ir galutinėje įskaitoje užėmė garbingą šestą vietą pasaulyje. Šakas nugenėjęs per 14 sekundžių, rungtį laimėjo vokiečių Gerhard Briechele.

Geriausiu medkirčiu iki kito čempionato, kuris 2014 m. vyks Šveicarijoje, bus tituluojamas rusas Aleksandr Sokolov, sidabro medaliu džiaugėsi suomis Jukka Peramaki, o bronzos – šveicaras Amsttz Urs.

Noriu padėkoti pagrindiniam medkirčių sporto rėmėjui UAB „Husqvarna Lietuva“, be kurio pagalbos dalyvavimas (vien startinis mokestis – 3500 EUR) komandai būtų sunkiai įkandamas, taip pat KMAI kolegijos direktoriui dr. Albinui Tebėrai. □

Su medkirčiais varžėsi ir iš Liuksemburgo atvykusi vienintelė mergina Sarah Kandel (nuotraukoje ją pagerbia Baltarusijos miškų ministras M. M. Ameljanovičius)

KOMATSU

Dvi naujos

Komatsu 855 ir Komatsu 865 – tai dvi visiškai naujos klasės medvežės. Naujas variklis, transmisija, kabina ir daugybė kitų naujovių iškelia šią medvežę į žymiai aukštesnį lygį.

OPERATORIAUS DARBO VIETA

- Naujo dizaino erdvesnė kabina, geresnis matomumas ir interjeras
- Tylaus variklio, storesnių grindų, garsą absorbuojančių apdailos medžiagų ir tik reikalui esant dirbančio ventiliatoriaus dėka susidaro daug mažesnis triukšmo lygis
- Ausinėmis komplektuojama nauja magnetola su galimybe perduoti *Bluetooth* signalus
- Geros ergonomikos nauja operatoriaus kėdė
- Daugiau vietos asmeninių daiktų saugojimui
- Garsą absorbuojantis ekranas tarp variklio ir kabinos

DIZAINAS

- Gerą priėjimą užtikrinantis naujos konstrukcijos variklio dangtis
- Patogiai valdomas ryškus ir gerai apsaugotas darbinis apšvietimas
- Durys su apsaugota rankena
- Didesnė keliamoji galia
- Naujas trumpas išmetimo vamzdis, netrukdamas matomumui

VARIKLIO TECHNOLOGIJA

- Pagerintų techninių charakteristikų naujas *E3 Power* variklis, užtikrinantis mažas kuro sąnaudas bei nedidelį kenksmingų išmetamų dujų kiekį
- Išmetamų dujų valymo technologija SCR
- Integruota DEF kuro talpa

TRANSMISIJA

- Naujos kartos transmisija prisitaiko prie pakrovimo masės, pasvirimo ir kliūčių

KOMATSU 855

- Keliamoji galia – 13 tonų
- Galingas 6,6 litrų tūrio variklis
- Siauros formos aukštų technologijų konstrukcija
- Trumpas galinis rėmas

Masė

6 ratų – 15900 kg, 8 ratų – 17700 kg

Mašinos plotis

6-ratė su padangomis 710/55x34 (priekinės) – 2 894 mm ir 710/45x26,5 (galinės) – 2886 mm
8-ratė su padangomis 710/45x26,5 – 2886 mm

Pakrovimo aikštelė

Bendra masė – 13000 kg. Pakrovimo aikštelės plotas – 3,2-4,1 m² su hidrauliniu grotelių pakeltuvu

Manipuliatorius ir griebtuvas

Manipuliatorius CRF 8.1.C. Darbinis spindulys – 9,6/10 m. Kėlimo momentas, bruto – 106,1 kNm. Sukimosi momentas, bruto – 28.7 kNm. Rotatorius G121 su posūkio amortizavimu. Griebtuvas Komatsu G28.

MANIPULIATORIUS

- Galinti pasvirti manipulatoriaus gervė pritaikyta efektyviam medienos pakrovimui sunkiai pravažiuojamose vietose

VALDymo IR KONTROLĖS SISTEMA

- Daug funkcijų atliekantys nauji ergonomiški valdymo pultai
- Nauja valdymo sistema *MaxiXplorer 3.0*

KOMATSU 865

- Keliamoji galia – 15 tonų
- Galingas 7,4 litrų tūrio variklis
- Naujas Heavy Duty Komatsu Comfort Boggi balansuotas tandemas

Masė

6 ratų – 17100 kg, 8 ratų – 18900 kg

Mašinos plotis

6-ratė su padangomis 710/55x34 (priekinės) – 2 894 mm ir 710/45x26,5 (galinės) – 2976 mm
8-ratė su padangomis (priekinės/galinės) 710/45x26,5 – 2976 mm

Pakrovimo aikštelė

Bendra masė – 15000 kg. Pakrovimo aikštelės plotas – 3,3-4,5 m² su hidrauliniu grotelių pakeltuvu

Manipulatorius ir griebtuvas

Manipulatorius CRF 11C. Darbinis spindulys – 9,6/10 m. Kėlimo momentas, bruto – 126 kNm. Sukimosi momentas, bruto – 28.7 kNm. Rotatorius G121 su posūkio amortizavimu. Griebtuvas Komatsu G28.

SERVISAS

- ORFS sujungimai neleidžia pratekėti tepalui
- Metalinė dėžė instrumentams – po variklio dangčiu
- Nauja talpa hidraulinei alyvai ir kurui
- Naujos kartos saugiklių dėžė su šviečiančiais diodais sugedusiems saugikliams nustatyti ir keisti

Atidengta miškų urėdijos
60-mečiui pasodinto ąžuolyno
atminimo lenta

, ... nutariau patraukti į mišką. Tai šventa vieta, kurioje dieną naktį dirbama, remiantis į saulę, skverbiantis į žemę. Miške aš matau laiko ir gyvenimo dievybę. Jam galiu patikėti didžiausias paslaptis. Ir mano išpažintis jam būtų nešventvagiška, o tikra. Miškas man gražus, kai švokščia senos pušys, jaunuolyno paunksnėje kraipo galvas baravykai, girios užuovėjoje kelia vestuves taurūs elniai. Kai man būna sunku, patraukiu į jo prieglobstį ir atvirai pasikalbu su jo išmintingu ošimu; širdį užplūsta džiaugsmas, liūdesys, nuostaba ir skausmas, rūstis ir giedra“, – rašo prisiminimuose buvęs ilgametis Radviliškio miškų urėdijos Šaukoto girininkijos girininkas Tadas Žaltauskas.

Radviliškio miškuos, šeštosios miškotvarkos sulaukus

VACLOVAS TREPĖNAITIS

Sukaktis

Metų bėgsmas šiame Radviliškio miškų urėdijos kolektyvui atskaičiavo 6 veiklos dešimtmečius – 1952 m. pradžioje iš dalies Tytuvėnų, Kėdainių ir Panevėžio miškų ūkių administruotų miškų plotų buvo įkurtas Radviliškio miškų ūkis. Galima sakyti, ant „pliko“ lauko. Miškų ūkio vadovybė glaudėsi Tytuvėnuose, o Radviliškyje prie plento Panevėžys – Šiauliai pradėtas statyti savas administracinius pastatus, vė-

liau šalimais – ūkinė bazė. Šioje teritorijoje 1931-1945 m. miškus tvarkė Baisogalos miškų urėdija, iš kurios 1943 m. išskirta dar ir Šeduvos miškų urėdija. Pokaryje čionykščius miškus pasidalijo įsteigti Šiaulių, Panevėžio ir Kėdainių miškų ūkiai. Iki 1957 m. Radviliškio miškininkai atliko tik šių miškų atkūrimo, priežiūros ir apsaugos darbus, o miškų kirtimus vykdė Šiaulių miško pramonės ūkis.

Priminti jaunai miškininkų kartai nueitą darbo veteranų kelią, jų padėtus tvirtus įmonės pamatus, kartu su rajono visuomene apžvelgti įmonės dabartį Radviliškio miškų urėdijos miškininkai ir jų svečiai rugsėjo 8-ąją rinkosi į urėdijos medelyną.

Pasveikinti radviliškėčių su profesine švente ir įmonės įsteigimo 60-mečio sukaktimi atvyko Generalinės miškų urėdijos vyriausiasis patarėjas Andrius Vancevičius, LMS prezidentas doc. Edmundas Bartkevičius, profesinių sąjungų federacijos pirmininkas Algirdas Rauka, Radviliškio rajono meras Darius Brazys, kitų rajono įstaigų vadovai, šio regiono miškų urėdijų veiklos koordinatorius – Šiaulių miškų urėdas Stasys Pališkis, JMB būreliai ir jų vadovės iš Grinkiškio J. Poderio vidurinės ir Pašušvio pagrindinės mokyklų. Sveikinimus atsiuntė LR Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Justinas Urbanavičius bei kolegos iš kaimyninių miškų urėdijų.

Sukakčiai pažymėti išleistas fotografo Jono Danausko įamžintų urėdijos miškų, juose esančių įdomesnių gamtos objektų nuotraukų albumas „Miškai ir ateities kartoms“.

Radviliškio miškininkai šventėje

Ąžuolų giraitės sodinime dalyvavo visi šventės dalyviai

Ąžuoliuką sodina Pašuvio pagrindinės mokyklos JMB būrelio talkininkai

Dirbti mokate...

Šventiniame sveikinime ASU Miškų ir ekologijos fakulteto dekanas, LMS prezidentas doc. E. Bartkevičius pažymėjo, kad Radviliškio miškų urėdiją neperdėtai galima vadinti ir mokomąją – čia įsteigti mokomieji medžioklės plotai fakulteto studentams, vykdomi mokslo tyrimai. Ilgametį radviliškiečių miškininkavimą dekanas reziumavo trumpai drūtai: „Dirbti mokate“...

Kas slypi už šių žodžių? Pateiksiu miškų urėdo Juozo Eismonto apžvalginio pranešimo svarbesnius akcentus.

...Pastaruoju metu miškų urėdija patikėjimo teise valdo 23,4 tūkst. ha valstybės miškų. Apželdant netinkamus žemės ūkiui plotus, miškų pagausės dar 1000-čiu ha. Pagal 2002 m. miškotvarką, esama 27 proc. brandžių medynų. Gerokai padidėjo eglynų (iki 35,8 proc.), ąžuolynų (iki 1,6 proc.) plotai, sumažėjo menkaverčių medynų (baltalksnyų – iki 0,7 proc., drebulynų – iki 6 proc.).

Apie 40 proc. visų medynų yra kultūrinės kilmės. Geri želdiniai – pagrindas ateities miškui, todėl apsodinama apie 80 proc. iškirstų kirtaviečių. Šis brangesnis miškų atkūrimo būdas pasirinktas todėl, kad siekiama atkurti vertingesnių medžių rūšių medynus. Detaliau pokyčius miškuose per pastarąjį dešimtmetį įvertins šiemet urėdijoje vykstanti šeštoji miškotvarka. Buvusiame Radviliškio miško pramonės ūkyje dirbo per 360 žmonių, iš jų – apie 100 specialistų, buvo 14 girininkijų, dar 5 kiti padaliniai. Dabar miškų urėdijoje dirba 41 specialistas ir 25 darbininkai, yra 8 girininkijos, daugelyje jų atsisakyta eigulių (tik Šeduvos ir Pašuvio girininkijose palikta po 1 eigulio etatą). Dauguma darbų atliekami rangos būdu.

Miškų urėdas pasidžiaugė, kad su-burtas darnus kvalifikuotų darbuotojų

kolektyvas gali atlikti iškeltus uždavinius. Įsidarbinę jauni specialistai įgyja patirties, sudaro perspektyvų rezervą, kuris, vyresniems kolegoms išeinant į pensiją, gali užimti jų aukštesnes pareigas.

Padėkos darbštuoliams, atsidavusiems profesinei tarnystei

Per kelis dešimtmečius Radviliškio pašonėje buvęs pelkėtas kimsynas miškininkų pastangomis virto ne tik rentabiliu miškų urėdijos medelynu, bet ir patrauklia teritorija, džiuginančia radviliškiečių ir plentu važiuojančiųjų akį. Todėl nieko keisto, kad atsirado ir norinčių čia plėsti miestą, statyti sodybas...

Medelyne renovuotas administracinis pastatas, įrengta sėklų aižykla, sodmenų saugykla – šaldytuvas, statomi kiti ūkiniai pastatai, išplėsti pasėlių laukai. Žiemą vasarą šiais rūpesčiais gyvenančiam medelyno viršininkui, aktyviam miškų urėdijos profsąjungos komiteto pirmininkui Dainiui Dapkui įteiktas Generalinės miškų urėdijos pasižymėjimo ženklas „Už nepriekaištingą tarnybą“. Už sąžiningą ir nuoširdų darbą generalinio miškų urėdo Padėkos pareikštos: Gudžiūnų girininkijos girininkui Dariui Povilauskui, Radviliškio girininkijos girininko pavaduotojui Mindaugui Norvydui, urėdijos buhalterei Vitai Petraitienei. Miškų urėdas J. Eismontas pareiškė Padėkas: Šeduvos girininkijos girininkui Albertui Minkui, šios girininkijos girininko pavaduotojui Dariui Urbaičiui, Legečių girininkijos girininkui Evaldui Kuodžiui, šios girininkijos girininko pavaduotojui Dariui Karinauskui, medienos ruošos ir darbų saugos inžinieriui Valentui Judickui, urėdijos sekretorei Birutei Indienei, medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio darbuotojams: meistrui Gediminui Valiui, traktorininkams Hendrikui Daunoravičiui ir Albertui Zauriui, staliui Jonui Kaunec-

kiui. Už aktyvų bendradarbiavimą ugdat jaunuosius miško bičiulius miškų urėdas įteikė Padėkas JMB būrelių „Ąžuoliukas“ ir „Bruknelė“ vadovėms: Pašuvio pagrindinės mokyklos mokytojai Ritai Strelčiūnienei ir Grinkiškio Jono Poderio vidurinės mokyklos mokytojai Rasai Poškienei.

Miškų urėdijos finansinė padėtis leido šia proga kolektyvą paskatinti ir materialiai – išmokėti 35 proc. dydžio pareigybinio atlyginimo premijas.

Apie miškų urėdijos darbuotojų bendradarbiavimą su rajono įstaigomis, visuomene byloja svečių parodytas dėmesys: Radviliškio rajono meras Darius Brazys pareiškė miškų urėdai Padėką ir įteikė pasižymėjimo ženklą „Už nuopelnus savivaldai“, taip pat miškų urėdai pareiškė Padėką Šiaulių RAAD aplinkosaugininkai. Radviliškio rajono policijos komisariato viršininkas Alvydas Lideikis už aktyvią prevencinę veiklą suteikė Policijos rėmėjo vardus miško želdinimo ir apsaugos inžinieriui Giedriui Zabuliui ir Baisogalos girininkijos girininkui Aloyzui Počiejui.

Paskatinti pasižymėję konkurse ir sodybų apžiūroje

Vykstant šiemet LMS organizuotam konkursui geriausiai ugdomuosius kirtimus

Pavyzdingai prižiūrima Gudžiūnų girininkijos aplinka

Eilėje prie žuvienės

Bičiuliškas pabendraavimas

Autoriaus ir Radviliškio miškų urėdijos archyvo nuotraukos

atliekančiai girininkijai išaiškinti, zoniniame etape tarp Raseinių, Tytuvėnų, Kuršėnų, Šiaulių, Radviliškio ir Kėdainių miškų urėdijų konkurso zoninė komisija išrinko Radviliškio miškų urėdijos Gudžiūnų girininkiją, kaip geriausiai atliekančią šiuos kirtimus. Buvusio girininko Jono Butkevičiaus miškininkavimo tradicijas nuo 2007 m. tęsiantį dabartinį Gudžiūnų girininką Darių Povilauską (nuo 1989 m. čia dirbusį girininko pavaduotoju) miškų urėdas paskatino ir 15 proc. darbo atlyginimo premija, linkėdamas iškopti į respublikinio konkurso etapo prizininkus.

Miškų urėdijos mastu kasmet rengiamos girininkijų sodybų aplinkos tvarkymo apžiūros. Komisijos vertinimu, gražiausiai prižiūrimų girininkijų sodybų seka būtų tokia: Liepynės, Gudžiūnų, Radviliškio, Šeduvos, Aukštelkų, Baisogalos, Legečių, Pašušvio. Miškų urėdo Padėkomis ir pinigėmis premijomis paskatinti 4 geriausių sodybų šeimininkai: Liepynės girininkijos kolektyvas (girininkas A. Kaltauskas), Gudžiūnų (girininkas D. Povilauskas), Radviliškio (girininkas R. Poškus), Šeduvos (girininkas A. Minkus).

Graziau šventiniu akcentu tapo miškų urėdijos 60-mečio sukakčiai įamžinti kartu su svečiais, darbo veteranais medelyne pasodinta 60-ies ąžuolų giraitė, atidengta atminimo lenta. Pragiedrėjęs oras leido surengti lauke šventės dalyviams įvairius atrakcionus, paskanauti urėdijos Medienos ruošos, prekybos, ir techninio padalinio viršininko Vytauto Ivanausko išvirtos žuvienės, pasiklausyti atvykusios „16 Hz“ grupės, Radviliškio kultūros centro kaimo kapelos „Seni pažįstami“ dainininkų, pašokti linijinių šokių, kurių pamokė jaunųjų miško bičiulių vadovės. □

**Dideliais kiekiais superkame
beržo ir juodalksnio rąstus
nuo 14 cm skersmens**

HANDELSONDERNEMING
SCHRAUWEN B.V.

40 METŲ PATIRTIS!

Gamintojo atstovas Lietuvoje
S. Videikos įmonė „Santera“

Tel.: 8 618 02000

MTT
SANTERA

www.miskams.lt

Skaistgirio girininkijoje atnaujinta Janušynės poilsinė pritaikyta ir neįgaliesiems

Praėjus diržų veržimosi metui – investicijos į Joniškio miškų ateitį

VACLOVAS TREPĖNAITIS

Prabėgę keleri metai parodė, kad miškų urėdijose visiems sutelktai dirbant ir apgalvotai siekiant įgyvendinti užsibrėžtus tikslus, galima išgyventi užgriuvusią ekonominę krizę, bankų griūtis, įveikti kai kurių medynų masinės džiūtis, škalvų padarinius, kitas negandas. Žinoma, kasmet brangstantys degalai, rangovų teikiamos paslaugos, rinkoje kintanti medienos paklausa ir kainų šokinėjimas, padidėję privalomi atskaitymai į biudžetą verčia gyventi taupiai ir apgalvotai investuoti į miškų atkūrimą, gamybos plėtrą. Tai pasakytina ir apie 19,4 tūkst. ha valstybinių miškų tvarkančią Joniškio miškų urėdiją, kuriai 2009-2013 m. leista kasmet iš jų iškirsti iki 72 tūkst. m³ medienos.

Joniškio miškų urėdijos miškininkų teigimu, šie metai urėdijos ekonomikai prastesni negu praėjusieji. Todėl iš miškų ūkinės veiklos per metus gaunamų apie 9 mln. litų pajamų jie gali iki 10 proc. skirti būtinoms investicijoms (medelyno modernizacijai, naujai technikai įsigyti, keliams, pastatams, miško rekreaciniais statiniams atnaujinti). Net ir taupiai, etapais iriantis į priekį, galima nemažai nuveikti.

Palaipsnis medelyno modernizavimas

Galima sakyti, kad nuo 2000 metų Joniškio miškų urėdija miškams atkurti visiškai apsirūpina savais sodmenimis, o atliekamus parduoda. Joniškio girininkijos Daunoravos miške esančiame medelyne

išsiauginami miškų atkūrimui ir įveisimui reikalingi eglių ir pušų sodmenys. Prie miškų urėdijos Beržininkų kaime nuo 1980 m. veikiančiame medelyne, kur molinga žemė, labiau specializuojamasi auginti juodalksnius, beržus, ąžuolus, kitus lapuočius ir dekoratyvinius sodmenis apželdinimui. Urėdijos medelyne (bendras plotas 23,8 ha) iš viso auginama apie 3 mln. sodmenų, iš jų – 75 tūkst. vnt. dekoratyviniai sodmenys. „Šiomet gerai sudygo pernai rudenį surinktas gausus gilių derlius, – sako ilgametis medelyno viršininkas Bronislovas Steponavičius. – Turėsime pakankamai ąžuolų sodmenų“.

Anksčiau medelyne pasėlių laistymui naudota mobili laistymo sistema (vadinamoji ritė), kuria naudotis buvo nelabai efektyvu: mažo galingumo, netolygiai paskleisdavo vandenį. Prieš kelerius metus

per sausras senoje medelyno kūdroje pristigus vandens, sodmenims laistyti teko vandenį gabenti iš ūkininko gręžinio.

Šiomet medelyne UAB „Proagro“ iš Panevėžio įrengė automatizuotą laistymo sistemą, kainavusią beveik 130 tūkst. litų. Veikia 10 sekcijų, bendras laistomas plotas siekia 12 ha. Esant būtinybei, galima palaistyti ir dukart didesnę plotą. Užprogramavus kompiuterį, laistymas nukreipiamas į norimą plotą. Kas 8-14 metrų įrengti besisukinėjantys purkštukai vandenį paskleisdžia tolygiai, smulkiais lašeliais. Laistymo sistema gali veikti užprogramuotais ciklais ir visa parą. Taip pat į vandenį galima dozatoriumi įterpti ir trąšų. Vanduo imamas iš pernai iškastos 25 arų, 4-5 m gylio kūdros. Plastikiniams vamzdynais po žeme jis pumpuojamas iki sumontuotų hidrantų, o nuo jų iki purkštukų – rankomis surenkamais vamzdynais.

Igyvendinta sena medelyno darbuotojų svajonė – turėti erdvią miško sodmenų rūšiavimo ir sandėliavimo patalpą

Modernizuota laistymo sistema padės išauginti kokybiškesnius sodmenis ir taupyti laiką

Joniškio miškų urėdas Aleksas Abromavičius (trečias iš kairės) su Beržėnų girininkijos darbuotojais prie pernai atnaujintos girininkijos

Be medelyno viršininko B. Steponavičiaus, šiame padalinyje triūsia meistrė Algimanta Rimdžiuvienė, 2 nuolatiniai ir apie 10 sezoninių darbininkų. Darbymečiu kasmet dar įdarbinama iki 25 žmonių iš Darbo biržos. Taip miškų urėdija padeda rajono savivaldybei spręsti ir rajono gyventojų įdarbinimo problemą.

Atvykus į medelyną, akį patraukia 2011 m. atnaujintas medelyno administracinis pastatas, jaukiai sutvarkyta aplinka. Pertvarkant pastato vidų, įrengta patalpa darbininkams persirengti, pailsėti. Medelyno darbininkų darbą jau šį rudenį palengvins UAB „Grebėstas“ vasarą pastatyta 170 m² ploto ir 1050 m³ dydžio sodmenų rūšiavimo ir sandėliavimo patalpa. Vienoje šio pastato dalyje bus laikomi medelyno mechanizmai, įrengti sodmenų rūšiavimo stalai, buitinės patalpos su dušine darbininkams, kitoje – 100 m³ dydžio šaldytuvas sodmenims sandėliuoti. Į šį objektą miškų urėdija investavo 154,4 tūkst. litų.

Miškų urėdo pavaduotojas Jonas Čepaitis sako, kad apie tokią patalpą svajota jau seniai. Nuo šiol bus galima iškastus miško sodmenis ne lauko sąlygomis perrinkti, išrūšiuoti, o šaldytuvus talpinti iki 100 tūkst. sodmenų. Tai suteiks galimybę ilgesnį laiką apsaugoti iškastus sodmenis nuo išdžiūvimo, pavasarį padės reguliuoti sodmenų vegetacijos pradžią. Šioje patalpoje įrengtas ir medelyno laistymo sistemos valdymas.

Kitų metų planuose – naujas šiltnamiai, medelyno darbams reikalingos technikos įsigijimas.

Girininkijų ir kitų padalinių pastatų atnaujinimas

Joniškio miškų urėdijoje yra 6 girininkijos. Dar 1997 m. buvo renovuota Žagarės girininkija – iš buvusio Žagarės dvaro parko sargo namelio pastatas tapo jaukia miškininkų darbo vieta su poilsio patalpomis.

Pernai suremontuotas Rudiškių seniūnijos Beržėnų kaime esančios Beržėnų girininkijos administracinis pastatas. Remonto darbus 2011 m. rudenį atliko UAB „Sagera“. Pakeista stogo danga, apšiltintos ir nutinkuotos dekoratyviniu tinku pastato sienos. Iš viso remonto išlaidos – 76,4 tūkst. litų. Kitais metais Beržėnų girininkijos sodyboje planuojama suremontuoti ūkinį pastatą, girininkijos name įrengti buitines patalpas, atlikti kitus darbo sąlygų gerinimo darbus. Tam reikėtų investuoti apie 40 tūkst. litų.

Šiemet už 167,7 tūkst. litų atlikta Skaistgirio girininkijos administracinio pastato, esančio Reibinių kaime, rekonstrukcija. Girininkijos pastato rekonstrukcijos darbus vasarą atliko UAB „Grebėstas“. Pastato stogas iš šiuolaikinės dangos, apšiltintos ir

Šiemet rekonstruota Skaistgirio girininkija, kurioje nuo 1993 m. girininkauja Artūras Ramukevičius

dekoratyviniu tinku nutinkuotos pastato sienos, įrengta vietinė kanalizacija su valymo įrenginiais. Girininkija atrodo kaip naujai pastatyta. Gražiai sutvarkyta aplinka.

Kitais metais numatyta panašiai rekonstruoti medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio kontorą. Atnaujinimo prašosi ir miškų urėdijos būstinė, esanti priemiestiniame Beržininkų kaime bei Satkūnų ir Mikaičių girininkijų administraciniai pastatai.

Dėmesys miško rekreacijai

Pirmieji darbai šia linkme Joniškio miškuose pradėti miškų urėdo Alekso Abromavičiaus iniciatyva 1996 m. Joniškio, Satkūnų, Skaistgirio girininkijose. Lankymąsi miškuose pagyvino gamybos reikmėms nutiesti žvyrkeliai. Metai po metų privažiuojamos gražesnės miškų vietose lankytojų trumpalaikiam poilsiui, medžiotojams miškų urėdijos lėšomis buvo įrengta apie 30 įvairios paskirties rekreacinių objektų, iš jų 11 pritaikyta žmonėms su judėjimo negalia. Nepaisant pasitaikiusių vandalizmo atvejų, jos kantriai prižiūretos, remontuotos. Po keliolikos metų naudojimosi Skaistgirio ir kitose girininkijose įrengtas pirmasis poilsiavietės jau reikia atnaujinti. Šiam tikslui miškų urėdija šiemet numachiusi skirti iki 20 tūkst. litų. Vasarą Skaistgirio girininkijoje atnaujinta Janušynės poilsinė: įrengtas medinis takas iki vandens telkinio privažiuoti neįgaliesiems, pastatytas apžvalgos bokštelis. Šiai poilsio vietai rekonstruoti išleista apie 6000 litų. Tačiau pakeisti požiūrį į nemokamą lankymąsi miškuose, tikėtis lankytojų dėkingumo vis dar keblu – rugsėjo pradžioje lankantis šioje poilsinėje jau matėsi ant sienų palikti lankytojų „išimžinimo“ įrašai...

Šį rudenį numatyta atnaujinti poilsines ir Joniškio girininkijos Kepalių bei Daunoravos miške. □

Kitomis spalvomis sužibo rekonstruotas medelyno administracinis pastatas

Miško medžių sėklų atsargos ir papildymas

Valstybinės miškų tarnybos Miško sėklų ir sodmenų kokybės skyriaus parengtos statistinių sėklų fondo duomenų ataskaitos duomenimis, po pavasarinės šių metų sėjos paprastosios eglės sėklų atsargos sudaro 11,53 tonas, paprastosios pušies – 2,23 tonas. Spygliuočių sėklų rezervinis fondas nuolat atnaujinamas, išsėjant senesnes ir blogesnes kokybės sėklas, todėl 69 proc. pušies ir 98 proc. eglės sėklų yra I kokybės klasės. Sėklinėse plantacijose paruoštos sėklos sudaro 58 proc. pušies ir 47 proc. eglės sėklų atsargų. Siekiama, kad apie 70 proc. sėklų būtų paruošta iš plantacijų. Sėkliniuose medynuose ir genetiniuose draustiniuose paruoštos sėklos šiuo metu sudaro tik po 2 proc. eglės ir pušies sėklų.

Po trejų visiškų nederliaus metų šiemet paruošta 317,2 kg eglės ir 281,8 kg pušies sėklų. Įvertinus pastarųjų metų išsėjimų miškų urėdijų medynuose duomenis, šių sėklų atsargos pakankamos ir tenkina mažiausiai 3-ųjų metų pušies ir 7-erių metų eglės sėklų poreikius.

Įvedus nepagrįstus suvaržymus, sumažėjo beržo sėklų ruošą ir išsėjimas, nors paklausa šios medžių rūšies sodmenų dar pakankamai didelė. Šių metų pavasarį išsėta tik 181,7 kg. Tai 2 kartus mažiau nei 2009-2010 m. ir 117 kg mažiau nei 2011 m. Kitų metų pavasarį turėtų trūkti šios rūšies sodmenų. Norint patenkinti beržo sodmenų poreikius (prie dabartinių sodmenų išeigų iš 1 kg sėklų), kasmet turėtų būti išsėjama ne mažiau kaip 300 kg beržo sėklų. Pastarasis kiekis nustatytas apibendrinus miškų urėdijų pateiktus karpotojo beržo sėklų poreikių ir pastarųjų metų sėjimų ir sodmenų pirkimų duomenis.

Karpotojo beržo medynai šiemet ypač gausiai derėjo – vidutinis derėjimo balas pagal V. Kaperį 3,2 (2009-2011 m. svyravo tarp 1,9-2,4 balo). Miškų urėdijų duomenimis, numatoma paruošti apie 390 kg beržų sėklų. Lyginant su pastaraisiais metais, ypač padidėjo juodalksnio išsėtų sėklų kiekis. Šių metų pavasarį trūkstant juodalksnio sodmenų, 170 tūkst. sodinukų įsivežta iš Lenkijos.

Iš guobinių medžių rūšių geriausiai šiemet dera vinkšna (derėjimo vidutinis balas – 3,4), numatoma paruošti 14 kg sėklų. Kalninės guobos ir skirpsto derėjimas buvo menkas, todėl sėklos šiemet neruoštos. Paprastojo klevos sėklų išsėta 330 kg, mažalapės liepos – 76,3 kg (2010 m. – 248, kg; 2011 m. – 309,2 kg).

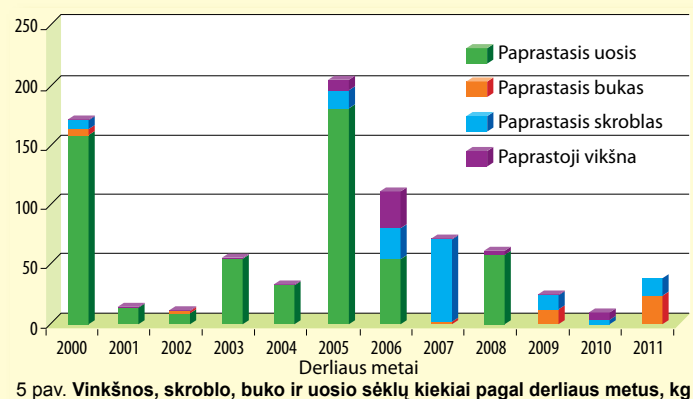
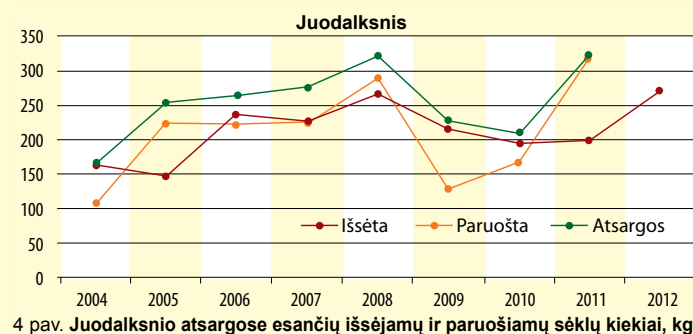
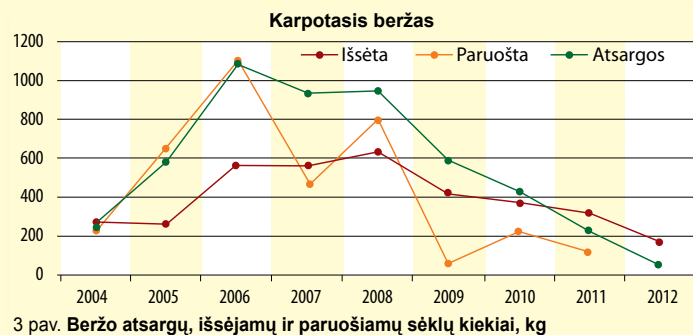
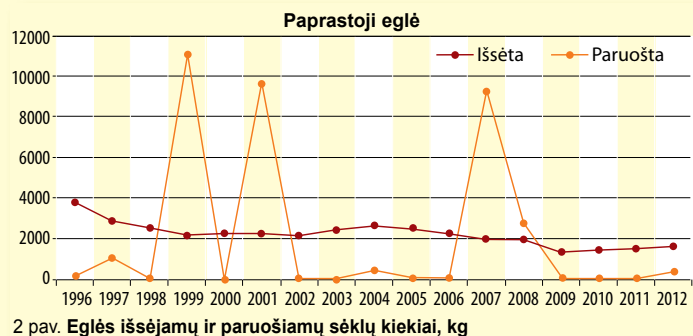
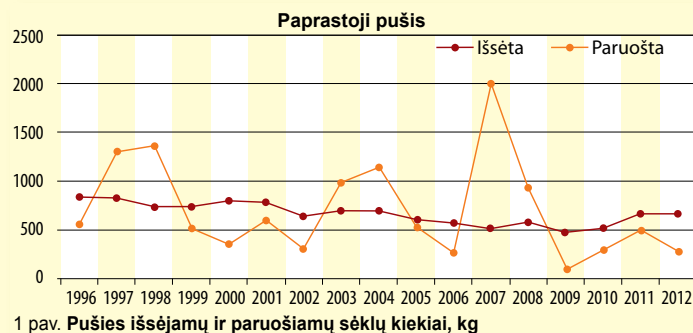
Parengta pagal VMT inf.

Miškų urėdijų 2012 m. rugpjūčio mėn. parduotų apvaliosios medienos sortimentų kainos, Lt/m³

Sortimentas	2012 m. rugpjūčio mėn. vidutinė kaina	Indeksas 2012 m. sausis=100	2012 m. sausio - rugpjūčio mėn. vidutinė kaina
Pušies pjautinieji rąstai	190	100.5	188
Eglės pjautinieji rąstai	202	100.5	201
Ažuolo pjautinieji rąstai	472	98.7	481
Uosio pjautinieji rąstai	203	86.4	220
Drebulės pjautinieji rąstai	132	99.2	132
Beržo pjautinieji rąstai	206	95.8	210
Juodalksnio pjautinieji rąstai	169	80.5	198
Pjautinieji spygliuočių smulkieji rąstai	155	101.3	155
Pjautinieji lapuočių smulkieji rąstai	126	103.3	124
Eglės popiermedžiai	78	87.6	82
Pušies popiermedžiai	79	85.9	83
Beržo popiermedžiai	99	87.6	101
Drebulės popiermedžiai	71	85.5	78
Uosio popiermedžiai	121	84	141
Plokščių mediena (spygliuočių)	59	76.6	70
Plokščių mediena (lapuočių)	57	77	67
Malkinė mediena	69	81.2	81
Iš viso apvalioji mediena	118	83.1	129

Kainos be PVM ir transporto išlaidų

GMU inf.

PARDUODAMI **LIEPŲ** SODINUKAI

UAB „SEGRIS“

Vilkaviškis

Mob. tel.: +370 656 74 003,

+370 670 64 115

El. p. uabsegris@zebra.lt

PARDUODAMI **AŽUOLO** SODINUKAI

UAB „SEGRIS“

Vilkaviškis

Mob. tel.: +370 656 74 003,

+370 670 64 115

El. p. uabsegris@zebra.lt

OLOFSFORS vikšrai ir grandinės medkirtėms, medvėžėms

*Jšvažiuosite visur
ir visada!*

UAB „MMC Forest“

Plungės 43, LT-90313 Rietavas

Tel.: 8 673 51506

El. paštas: info@mmc.lt

www.miskui.lt

Iggesund forest PAGAMINTA ŠVEDIJOJE!

Viskas Jūsų medkirtei :

- Pjovimo juostos ir žvaigždutės
- Pjovimo grandinės
- Varančiosios žvaigždutės
- Markiravimo dažai

Atstovas Lietuvai

UAB „MMC Forest“

Plungės 43, LT-90313 Rietavas

Tel.: 8 673 51506

El. paštas: info@mmc.lt

www.miskui.lt

www.mmc.lt

Atostogų neturėjau 11 metų...

Kokios aplinkybės pastūmėjo Jus imtis individualios veiklos miškininkystėje?

Baigęs 1984 m. Kauno A. Kvedaro miškų technikumą, dirbau Kaune J. Janonio popieriaus fabrike pamainos technologu, medžio apdirbimo kombinate – cecho vyr. meistrui. Darbas sekėsi gerai, įgijau medienos perdirbimo patirties. Nepriklausomybės metais prasidėjus valstybinių įmonių privatizacijai, viskas chaotiškai griuvo. Supratau, kad išgyvenimui reikia kurti savo verslą. Miške gimęs, miške augęs, vėl grįžau į mišką. Pradėjau nuo miško ruošos paslaugų privačiuose miškuose. Nusipirkau motorinį pjūklą, vėliau sunkvežimiuoką „Mercedes“ ir pradėjau kirsti mišką vienas. Prie valksmo smulkesnę medieną susinešdavau rankomis, sunkvežimiu sortimentus išveždavau į sandėliavietę. Stambesnei medienai ištraukti samdydavau traktorių. Vėliau pavyko suburti medkirčių brigadą, dar po metų kitų įsigijau medienos traukimui traktorių.

Teko kirsti rangos būdu ir Kapčiamiesčio girininkijoje. Prie šios girininkijos prijungus 1988 m. Pertako girininkiją, kirtome šimtus hektarų ugdomųjų kirtimų, ypač retinimų. Iškertamam tūriui medynuose nustatyti buvo leista dėti barelius. Priekaištų dėl kirtimų kokybės neturėjo ir atvykęs tuometinis miškų kontrolierius A. Tamošaitis. Taip žingsnis po žingsnio sunkiai dirbdami atėjome iki šio meto.

Kada šioje veikloje tvirčiau atsistojote ant kojų, galėjote su šeimos padėjimu imtis ir medienos perdirbimo verslo?

Kai pradėjome medienos perdirbimo ceche gaminti baldų detales vienai švedų įmonei, ryžausi imti 1,5 mln. Lt paskolą pirkti miško kirtimo mašiną „Kobelco“, austrišką medienos džiovyklą „Miulbek“, automatizuoti katilinę. Džiaugiuosi, kad šiemet kovą jau išsimokėjome paskolą, turime visą miško kirtimui, medienos ištraukimui ir išvežimui reikalingą techniką. Teikiame visas miško ūkinių darbų paslaugas, daugiausia – privačių miškų savininkams. Varėnos rajone kirtome 2010 m. škvalo suniokotus miškus. Užsiimame medienos perdirbimu, gaminių prekyba. Mielai miške ruošume ir bio-

Su Veisiejų miškų urėdijos ilgamečiu miškininku Vytautu Stacevičiumi įsikalbėjome apie privačių miškininkystę, galimybes jauniems žmonėms imtis miško ruošos ir medienos perdirbimo verslo kaime. Jis pasiūlė pasikalbėti su Lazdijų rajone, Kapčiamiestyje gyvenančiu miškininku, dabar miško savininku, medienos verslininku Romualdu Pašukoniu, pradėjusiu privačių veiklą, galima sakyti, tik nuo nuosavo pjūklo.

Miško savininkas Romualdas Pašukonis išugdytame pušų jaunuolyne

Jūs esate ir nemažos miško valdos savininkas. Kaip ji tvarkoma?

Plėsti individualią veiklą padeda turima 202 ha miško valda, kurioje vyrauja ūkiniai miškai. Mišką perkame su žeme ir išsikirtimui. Kasmet iškertame apie 25 000 ktm medienos, atkuriamo po 20 ha miško. Žemo našumo žemes, kurios ribojasi su mano miškais, apželdome. ES parama nesinaudojame. Daugumą miško ūkinių darbų atliekame savo jėgomis. Tik šiemet pirmą kartą pasitarkėme rangovus miškui kirsti. Palaikau ryšius su kaimo bendruomene – savo miško mediena parėmėme Kapčiamiesčio bažnyčios remontą, kuru – buvusius mokytojus pensininkus.

Miškuose rėžia biržes, daro miškovartovos projektus, vykdo kirtimus bei miškų atkūrimo darbus samdomas miškininkas Algirdas Dimša. Kiek neramu dėl spygliuočių jaunuolynų ateities – į juos įnikę briedžiai žiemą nuskabo repelentais neapleptas medelių šonines šakas.

Kai būna sunku, ar neįkyla minčių parduoti šį verslą ir įsidarbinti valstybinių miškų sektoriuje? Ar lieka laisvo laiko išvykoms, kitiems pomėgiams?

Ir kai būna sunku, žinau, kad kelio atgal nėra – reikia dirbti, galvoti apie įmonės ateitį. Atostogų neturėjau 11 metų... Kartais savaitgaliais išvykstame prie jūros, bet daugiau negu porą dienų išbūti ten negaliu. Daugiau laisvo laiko skiriu medžioklei, žiemą pažvejoju.

Pastaruoju metu nemažai baigusiu miškininkystės studijas jaunų specialistų negauna darbo valstybiniame miškų sektoriuje, emigruoja į užsienį. Ar tokie specialistai nesikreipia į Jus dėl įsidarbinimo privačioje miško įmonėje?

Į mane dėl darbo jauni specialistai miškininkai nesikreipė, bet jie galėtų imtis privačios veiklos, teikdami miškininkystės paslaugas miško savininkams, individualioms miško įmonėms. Tik tam reikia praktinių žinių ir noro. Imtis medienos perdirbimo verslo jauniems būtų sunku – brangūs mechanizmai, reikia nemažų investicijų. Labai gaila, kad gabūs žmonės emigruoja iš Lietuvos.

Kalbėjosi VACLOVAS TREPĖNAITIS

Renovuoti daugiabučiai – draugiški ne tik žmogui, bet ir gamtai

LINA JAUNIŠKĖ

Atnaujintas Alytaus miesto
Naujosios g. 26-asis daugiabutis

Lietuvoje didžioji dalis daugiabučių namų yra apverktinos būklės. Tokie namai praradę ne tik estetinį vaizdą, komfortą, jaukumą, bet ir verčia gyventojus imtis už galvų, gavus milžiniškas sąskaitas už šildymą.

Be to, tokiems būstams apšildyti reikia daugiau energinių išteklių. Todėl senų daugiabučių neigiama įtaka aplinkosaugai yra neišvengiama. Išėjus – renovuoti daugiabutį, gyventi šilčiau, už šildymą mokėti mažiau ir prisidėti prie aplinkos išsaugojimo.

Renovuoti daugiabučiai – draugiški gamtai

Viena svarbiausių atnaujinimo naudų yra ta, jog šiluminės energijos sąnaudos sumažinamos apie 40-60 procentų.

„Aplinkosaugoje galioja paprastas principas: kuo mažiau energijos sunaudoji – tuo mažesnis poveikis klimato kaitai“, – sako Baltijos aplinkos forumo darnaus vystymosi specialistė Gintarė Jonušauskaitė.

Norint gauti valstybės paramą senų daugiabučių renovacijai, reikia pasiekti nustatytas energinio naudingumo klases. Pastatai į šias klases skirstomi pagal energijos suvartojimą kvadratiniam metrui. Parama daugiabučių atnaujinimui teikiama pasiekus ne mažesnę kaip D pastato energinio naudingumo klasę.

Po daugiabučio atnaujinimo šiluminės energijos sąnaudos sumažinamos apie 40-60 procentų.

Gyvenantys renovuotame name – nešąla ir moka mažiau

Alytaus miesto Naujosios g. 26-ojo namo pirmininkė Birutė Jankauskaitė ir kiti namo gyventojai daugiabučio atnaujinimo (modernizavimo) naudą pajuto iškart. Labiausiai jie džiaugiasi net 60 proc. sumažėjusiomis sąskaitomis už šildymą. „Mes visi labai patenkinti“, – šypso damasi taria namo pirmininkė.

„Perėjome prie 5 mėn. šildymo sezono. Reguluojame šilumą pagal savo poreikius. Pasisamdėme įmonę, kurią išskviečiame, kai norime sureguliuoti šildymo intensyvumą“, – naujos šildymo sistemos privalumus vardina B. Jankauskaitė.

64 kv. m. trijų kambarių buto šeimininkai šiame name už šildymo sezoną praėjusiais metais mokėjo vos 750 litų. Už šalčiausią – vasario – mėnesį reikėjo mokėti 230 litų. Už analogiško buto šildymą, tik nerenovuotame name, gyventojai mokėjo apie 500 litų. Akivaizdus skirtumas.

64 kv. m. trijų kambarių buto šeimininkai už šildymo sezoną praėjusiais metais mokėjo vos 750 litų.

Taupyti energiją – kiekvieno pareiga

Energijos vartojimo mažinimas yra vienas iš pagrindinių įrankių kovojant su klimato kaita. Visuomenėje vyrauja tokia nuomonė, kad Lietuvai klimato kaita nėra aktuali.

„Norėtusi paneigti mitą, kad klimato kaita Lietuvos neliečia. Dėl klimato kaitos ir mūsų šalyje prognozuojamas stiprių liūčių, karščio bangų dažnėjimas, keisis sezonų charakteristikos – pasakoja Baltijos aplinkos forumo darnaus vystymosi specialistė Gintarė Jonušauskaitė.

Taigi renovavus daugiabučius namus mažinamos energijos sąnaudos ir tarša. Be to, įgyvendinant pastatų atnaujinimą (modernizavimą) ne tik gerinama individualių žmonių gyvenimo kokybė, bet ir prisidedama prie bendros gerovės kūrimo.

Daugiau informacijos apie Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą (JESSICA) – www.atnaujinkbusta.lt ir nemokama telefono linija 8 800 200 12.

Pagal naująją daugiabučių namų atnaujinimo programą, valstybė remia:

I. Energinį efektyvumą didinančios priemonės	
1.	ŠILDYMO IR KARŠTO VANDENS SISTEMŲ PERTVARKYMAS AR KEITIMAS;
2.	VENTILIACIJOS IR REKUPERACIJOS SISTEMŲ PERTVARKYMAS, KEITIMAS AR ĮRENGIMAS
3.	STOGO ŠILTINIMAS, TAIP PAT IR NAUJOS DANGOS AR NAUJO ŠLAITINIO STOGO ĮRENGIMAS (IŠSKYRUS PATALPŲ PASTOGĖJE ĮRENGIMĄ) IR (AR) PERDANGOS PO VĖDINAMA ŠLAITINIO STOGO PASTOGE ŠILTINIMAS
4.	FASADO SIENŲ (TAIP PAT IR COKOLIO) ŠILTINIMAS, ĮSKAITANT SIENŲ (COKOLIO) KONSTRUKCIJOS DEFEKTŲ PAŠALINIMĄ IR NUOGRINDOS SUTVARKYMĄ
5.	BALKONŲ AR LODŽIJŲ ĮSTIKLINIMAS, ĮSKAITANT ESAMOS BALKONŲ AR LODŽIJŲ KONSTRUKCIJOS SUSTIPRINIMĄ IR (AR) NAUJOS ĮSTIKLINIMO KONSTRUKCIJOS ĮRENGIMĄ PAGAL VIENĄ PROJEKTĄ
6.	LAIPTINIŲ LAUKO DURŲ IR TAMBŪRO DURŲ KEITIMAS, ĮSKAITANT SUSIJUSIUS APDAILO DARBUS, ĮJIMO LAIPTŲ REMONTĄ IR PRITAIKYMĄ NEĮGALIJŲ POREIKIAMS
7.	BUTŲ IR KITŲ PATALPŲ LANGŲ KEITIMAS Į MAŽESNIO ŠILUMOS PRALAIIDUMO LANGUS
8.	RŪSIO PERDANGOS ŠILTINIMAS
9.	LIFTŲ ATNAUJINIMAS (MODERNIZAVIMAS) – JŲ KEITIMAS TECHNINIŲ ENERGINIŲ POŽIŪRIU EFEKTYVESNIAIS LIFTAIS, ĮSKAITANT PRIĖJIMO PRIE LIFTO PRITAIKYMĄ NEĮGALIJŲ POREIKIAMS
II. Kitos NAMO atnaujinimo (modernizavimo) priemonės	
10.	KITŲ PASTATO BENDROJO NAUDOJIMO INŽINERINIŲ SISTEMŲ (NUOTEKŲ SISTEMOS, TAIP PAT IR NAMUI PRIKLAUSANČIŲ LOKALINIŲ ĮRENGINIŲ, ELEKTROS INSTALIACIJOS, PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS ĮRENGINIŲ, GERIAMOJO VANDENS VAMZDYNŲ IR ĮRENGINIŲ KEITIMAS IR (AR) PERTVARKYMAS, DRENAŽO SUTVARKYMAS)

Žodis skaitytojui

Buvau sau prisiekęs: kaip velnias kryžiaus vengsiu politikos temų.

Bet štai ir vėl ...

Kaltas sapnas.

Anąakt pabudau išpiltas šalto prakaito. Sapnavau, kad su violetinės mūsų visuomenės dalies atstove Seime diskutuojam apie Medžioklės įstatymą. Brrr ...

Košmaras nesibaigė ir nubudus. Žiūrint į lubas, bjaurybė atmintis jose, lyg „teliko“ ekrane, ėmė rikiuoti odiozines figūras iš buvusių, esamo ir būsimo Seimų kada nors ką nors pasakiusias apie gamtą, miškus, medžioklę. Sodomą ir Gomorą!!! ...

Va tada, prieš kelias naktis, ir vėl prisiekiau sau. Velniop priesaiką nerašyti apie politiką!

Ponios ir ponai, miškininkės ir miškininkai, medžiotojos ir medžiotojai, gamtos mylėtojos ir mylėtojai, na ir Jūs, ten iš „galiorikos“ – galvokite, gerai galvokite, ką darote, atėję prie balsadėžės.

Neduok Dieve, jeigu dėl Jūsų, atsiprašau, dėl mūsų kaltės prasi-dės ir žvėrių emigracija iš Lietuvos.

Beje, ar pastebėjote kokios sodrios klevų spalvos šį rudenį ...

EUGENIJUS TIJUŠAS

Dar vienas tiltas su Baltarusija

RYTIS ZIZAS

LAMMC Miškų instituto doktorantas

(Tęsinys, pradžia – 8 nr.)

Nalibokų ir Baltvydžių girios

Baltarusijoje gamtiniai draustiniai ir rezervatai užima 8 proc. šalies teritorijos. Nalibokų ir Baltvydžių (Belovežo) girios – vieni didžiausių miško masyvų Baltarusijoje, anot kai kurių šaltinių, ir dabartinėje Vidurio bei Rytų Europoje. Deja, dar visai neseniai joms grėsė realus sunykimo pavojus dėl netinkamos apsaugos ir tvarkymo – gretimose teritorijose buvo kuriamos gyvulių fermos, plečiami žemės ūkio paskirties pasėliai, didinamas komercinių medžiokių skaičius, veikė didžiuliai medienos perdirbimo cechai. Šių teritorijų valdymas labiau panašėjo į komercinę veiklą. Po Baltarusijos aplinkosaugininkų, visuomeninių organizacijų ir Europos gamtosauginių organizacijų didelių pastangų pavyko pristabdyti šiuos žalingus procesus: didelėse girių dalyse visiškai uždrausti bet kokią ūkinę veiklą, įsteigti paukščių apsaugai svarbias teritorijas, daug atskirų faunos ir floros rūšių apsaugos draustinių, o Belovežo girią įrašyti į pasaulio paveldo objektų – UNESCO sąrašą. Nors ir su smarkiai žmogaus pakeista aplinka: „apkarpytais“ plotais, didelėmis numelioruotomis šlapynėmis,

iškirstomis sengirėmis, komercinių medžiokių pakeista fauna abi šios girios vis dar yra prieglobstis daugybei įprastų bei retųjų gyvūnų ir augalų rūšių.

Nalibokų giria plyti dešiniųjų Nemuno intakų Berezinos ir Usos baseinuose, tęsiasi iki Ašmianų keteros šiaurėje ir Minsko aukštumos į rytus. Ši didelė erdvė savita ir unikali augaviečių ir pelkių įvairove su juose vešintais medynais: alksnynais ir beržynais, sausose augavietėse šlamančiais ąžuolynais su eglės priemaiša bei skroblynais, taip pat vietomis pasitinkančiais pušynais. Girios pietvakariuose eina šiaurinė ištisinio paplitimo skroblo riba. Girios flora itin turtinga: randama 820 žolinių augalų ir 200 samanų rūšių, iš jų – per 30 rūšių labai retos. Iš viso skiriamą net 7 buveinių tipai, saugomi Europos mastu, pradedant oligotrofiniais ir mezotrofiniais vandens telkiniais, natūraliais eutrofiniais ežerais ir baigiant brandžiais ąžuolynais smėlingose augavietėse. Visas šis kompleksas įeina į saugomo kontinento ekologinio tinklo sudėtį. Mažai kam žinoma, kad būtent ši giria dar carinėje Rusijoje galėjo tapti pirmuoju oficialiu draustiniu: tuometinis garsus gamtininkas Falc-Vėinas girios prieigose turėjo sodybą ir aplinkiniuose miškuose ėmėsi

Skroblynai Baltvydžių girioje

kurti bebrų draustinį. Tačiau entuziasto planus sugriovė Pirmasis pasaulinis karas, o pirmasis Rusijoje draustinis atsirado Barguzijos taigoje ir buvo skirtas salbalų apsaugai. Respublikiniu landšaftiniu draustiniu Nalibokų giria ir jos prieigos – iš viso 77,54 tūkst. ha – buvo paskelbta 2005 m. Dabar jame saugoma 30 augalų rūšių, 12 bestuburių, 3 žuvų, 3 amfibijų ir roplių, 4 žinduolių ir 29 paukščių rūšys, įtrauktos į Baltarusijos ir tarptautinę raudonąsias knygas.

Baltvydžių (Belovežo) giria driekiasi Gardino ir Bresto srityse, Vyslos basei-

no rytiniame pakraštyje. Pats masyvas yra Baltarusijos ir Lenkijos valstybėse, abiejose pusėse įkurti nacionaliniai parkai, įkurti biosferos rezervatai. Baltarusijos pusėje biosferos rezervatas užima apie 1800 km² plotą. Daugiausia vyrauja sausos augavietės, kuriose veši pušynai, ąžuolynai, skroblynai. Žemesnėse vietose, molinguose dirvožemiuose auga mišrūs miškai, o pelkinėse augavietėse – eglynai, beržynai, juodalksnynai. Girios flora turtinga 25 medžių, 34 krūmų bei 14 puskrūmių rūšimis. Išspūdingai paskirose girios dalyse, kuriose nevykdomi jokie kirtimai,

atrodo natūralėjančios, pilnos virtuolių dvišimtamečių eglių, trišimtamečių pušų sengirės ar penketo ir daugiau šimtmečių sulaukę ąžuolynai. Pačiu seniausiu medžiu laikomas šešis šimtmečius menantis ąžuolas patriarchas, ko gero, dėl kamienėse buvusios žaizdos išlikęs per kadaise vykdytus masinius ąžuolynų kirtimus. Parko specialistai neigiamai vertina prieš keletą šimtmečių dėl gerų augimo savybių smėliniuose dirvožemiuose introdukuotą raudonąją ąžuolą, kuris masiškai paplito ir daug kur išstūmė paprastąjį. Kaip dažniausiai tokiais atvejais būna, dėl atvež-

Išvirtusių senų ąžuolų vietą girioje užima liepos ir skrobilai

Už komercinę kainą pamedžioti stumbrų į girią atvyksta turtingesni europiečiai, tarp jų pasitaiko ir lietuvių

tosios rūšies pasikeitė ir vis dar keičiasi visa ekosistema, joje esančių kitų floros ir faunos rūšių įvairovė. Dėl ažuolų tikriausiai patenkintos didžiulės šernų, elnių bandos, priveistos dėl organizuojamų masiškų medžioklių, į kurias sukviečiami, kaip ir senovėje, tik tam tikri asmenys.

Dar ši giria garsėja „Senio Šalčio“ rezidencija, kurioje vaikus džiugina galybė pasakų personažų, taip pat administraciniuose pastatuose įrengtu muziejumi, šalia esančiais žvėrių voljerais. Deja, būnant čia jau nėra to jausmo, kad tai – laukinė giria, nes labai daug dėmesio skirta turistams, kurie atvyksta pilnais autobusais – pilna priraizgyta pažintinių takų, visi keliukai, nors ir siauri, yra asfaltuoti. Kaip pasakojo gidai, šiais „pagainioti“ motociklus mėgsta į vieną iš savo rezidencijų atvykstantis prezidentas su sūnumi.

Kaip tik šioje girioje, Viskulių kaime esančioje medžioklės rezidencijoje 1991-ųjų metų gruodžio 8 d. buvo pasirašytas svarbus susitarimas, kuriame konstatuotas TSRS suirimas. Pasak istorikų ir mus lydėjusių gidų, įdomios šio politinio manevro aplinkybės: Rusijos, Ukrainos ir Baltarusijos tuometiniai lyderiai, tarp kurių buvusi nemaža trintis, buvo atvilioti į gūdžią Belovežo girią lyg palėbauti, lyg į didelę medžioklę pamedžioti stumbrų, lyg pašlijusių santykių pagerinti. Po vadovų pamaitinimo gausiais pietumis Sovietų Sąjungos reorganizacijos sumanytojams manevras pavyko ir taip buvo nutrauktas 1922 m. sukurtos imperijos egzistavimas. Buvusios TSRS gaivintojai dabar bando aiškinti, kad Belovežo susitarimai – neteisėti, vadina juos išdavyste.

Girių imperatorius – stumbras

Nalibokų ir Baltvydžių girios pristatomos kaip unikalūs, nuo LDK laikų egzistuojantys didžiausi Europoje stumbrų draustiniai, kuriuose senovėje medžiojo LDK kunigaikščiai, Lenkijos karaliai ir Rusijos carai. Stumbrų mikropopuliacijos buvo dirbtinai atkurtos, veisiant paskirus išlikusius 48 grynakraujus žvėris, surinktus iš Europos zoologijos sodų. Moksliniai tyrimai parodė, kad šis iki 1000 ir daugiau kilogramų užaugantis raguotis yra kilęs iš Pietų Azijos, vėliau plačiai paplitęs Europoje, Mažosioje Azijoje ir Šiaurės Amerikoje. Skiriami 3 stumbro porūšiai: lygumų ir du, visiškai išnykę, kalnų – karpatų ir kaukazinis. Dabar Baltvydžių girioje priskaičiuojama

apie 300, Nalibokų – apie 100 stumbrų (visame pasaulyje stumbrai gyvena 31 šalyje, iš viso – apie 3000).

Baltarusijoje stumbrų populiacija siekia apie 1000 individų. Nors ir laikomi miško gyvūnais, stumbrai didesnę laiko dalį praleidžia pamiškių pievose, žemės ūkio kultūrų laukuose, misdami žolinę augmeniją. Mūsų viešnagės metu vieno didžiausių Baltarusijoje medžioklės ūkio vadovas pavežiojo po plotus, kuriuose gyvena 200 šių raguočių. Jis aprodė jaunus želdinius, kuriems stumbrų poveikis nėra tragiškas, kaip dažnai manoma. Mat, medžių žievės ar ūglių, skirtingai nei briedis ar stirna, stumbras beveik nelaupo. Didesnę žalą apsodintose kirtavietėse stumbrai padaro ganydamiesi ir išmindami mažus medelius, o paaugusius dažniau nulaužia kasydamiesi tarpurages ar trindamiesi šonais. Bet javus, runkelius ar kukurūzus kelių dešimčių raguočių bandos nusiaubia kartais visiškai, ne tiek nuėsdami, kiek ištrypdami, išvoliodami. Keletą valandų per didžiausią kaitrą juodu, neatsidarančiais langais visureigiu „viliuku“ mus vežiojęs ir apie stumbrus pasakojęs medžioklės žinovas teigė, kad didesnio stumbrų skaičiaus ūkis išlaikyti nepajėgtų. Žiemą raguočius miške ir pamiškėse šeria tam skirtose pašarinėse aikštelėse kukurūzų silosu, racioną papildydami laizomąja druska. Jų kaime nėra reguliuojama, „išimant“ iš bandos senus, paliegusius, sužeistus individus, kurių sumedžiojimo kvotą ir kainą nustato valdžia sostinėje. Už tam tikrą kainą sumedžioti stumbro atvyksta turtingesni europiečiai, pasitaiko ir lietuvių. Deja, užsienio medžiotojai dažnai nėra patenkinti, nes stambiausių, didžiausių egzempliorių su geriausiais trofėjais medžioti neleidžiama. Manoma, kad paskiri šio „kolchozo“ augintiniai atklysta ir į Dūkijos kraštą. Mat stumbrai klajoja kelių dešimčių kilometrų atstumu, ypač, kai toje vietoje šių žvėrių buveinės yra perpildytos.

Aplankėme kadaise buvusį savą, o dabar kaimyninį kraštą, pamatėme daug jo įžymybių, savitumų ir patyrėme daug gerų emocijų. Pažinome ir žmonių svetingumą, vaišingumą bei dabartinę baltarusių kultūrą, daug kam tokią pažįstamą ir jau tokią pamirštą. Nepaisant begalės politinių niuansų, kaip sakoma: „Ir ten gyventi galima“. □

Antano Truskausko P.
FELIS

Tel.: (8-5) 233 00 09,
(8-5) 233 77 80
Faks. (8-5) 213 02 00
Mob. +370 698 89 240
El. paštas: felis@takas.lt
skype: felishunting

Geriausios medžioklės
visuose Pasaulio kontinentuose
pagal Jūsų pageidavimus

Legalus trofėjų įvežimas:
gamtosauginių leidimų
ir veterinarijos sertifikatų
parūpinimas, muitinės
procedūrų sutvarkymas

Skambinkite ir mes pasiūlysiame
geriausius variantus!

Kai kurias mūsų medžioklių
programas rasite:
www.hunting-world.com

LOGSET GT. Nauja. Geriausia.

SIMPLY BETTER SINCE 1992
20
LOGSET

Naujos GT miško mašinos sukurtos dar didesniai darbo našumui miškuose. Mūsų konstruktoriai nuoširdžiai padirbėjo, įdiegė kas šiandien moderniausia pasaulyje, o tai:
Naujas, dar ekonomiškesnis variklis. Pažangesnė ir modernesnė TOC valdymo sistema. Moderni ir erdvi kabina su dar didesne garso izoliacija. Nauja variklio apsauga
- ir tai tik keletas elementų, kad LOGSET būtų nepralenkiama miško ruošos mašina.

Susisiekite su mumis ir mes įrodysime JUMS, kad LOGSET tiesiog geriausia!

UAB „BIRŽŲ ŽEMTIEKIMAS“
Tiekimo g. 4, LT-41128 Biržai, Lietuva
Tel.: +370 450 31 383
Mob. +370 686 30477
Faksas: +370 450 31 484
El. paštas: info@zemtiekimas.lt
www.zemtiekimas.lt

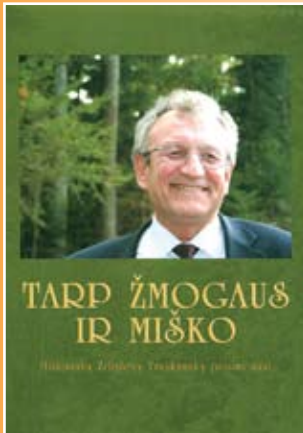
LOGSET

TIESIOG GERIAUSIA

www.logset.com

In memoriam Zdislovui – po metų

JURATĖ REČIŪNIENĖ – KUUSIENĖ

Išsišniokštė, išsiūžė miškai.

*Ramybė ranką ant kaktos uždėjo.
Per širdį perėjo dangaus mintis.*

*Tad stok ant slenksčio ir žiūrėk į kelią,
Kur eina amžius, dulkių sūkuriais
Nuguldamas ant vystančių žolynų.*

Sugrįžkite visi, kuriuos mylėjau...

Justinas Marcinkevičius

Laikas veikia sava kryptimi, gludindamas skausmo aštrumą, iškeldamas geriausius prisiminimus, leisdamas filosofiskai pažvelgti į būtį ir nebūtį. Bet ne visiems LAIKAS vieno-dai dosnus. Ir jei šioj Žemėj Anapilin išėjusysis to nenusipelnė, tai ir daugybei metų praėjus, niekas velionio nuoširdžiai neminės. Apie Zdislovą Truskauską to nepasakysi. Klausydami buvusių bendradarbių, šeimos narių, draugų prisiminimų šiltame paminėjimo vakare, kurį vedė žurnalistas Juozas Šalkauskas, kuriame skambėjo gyva smuiko muzika, kuriame buvo pristatyta knyga „Tarp žmogaus ir miško“ (miškininką Zdislovą Truskauską prisimenant), nuolat galvojau, jog Zdislovas tikrai to nusipelnė. Ir gerų prisiminimų, ir šeimos meilės, ir knygos... Ir dar daugiau... Tik to „daugiau“ jis jau nebepaims. Ir nereikia. To, ką padarė, davė ir pats paėmė, užtektų kelių žmonių gyvenimams...

Minint pirmąsias miškininko, generalinio miškų urėdo pavaduotojo, dirbu-

sio ir miškų ūkio ministro pavaduotoju, Miškų ministerijos sekretoriumi, aplinkos viceministru, ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiaus kavaleriaus Zdislovo Truskauskos mirties metines rugpjūčio 31 d. Antakalnio kapinėse kunigas Ričardas Doveika pašventino paminklą, pasakė prasmingą kalbą. Susirinkusieji pagerbė Jo atminimą.

Jau vėliau, paminėjimo vakare, profesorius Vaidotas Antanaitis prisiminė, kaip jam 1990-1992 m. teko su Z. Truskausku bendrauti, ruošiant Miškų ministerijos nuostatus, įgyvendinant miškų žinybos ekonominę reformą, organizuojant saugomų teritorijų tinklą, parenkant specialistus. V. Antanaičiui įsiminė jo pareigingumas, racionalus požiūris į nagrinėjamus klausimus. Kalbėjusysis pabrėžė, kad Zdislovas buvo aktyvus valstybingumo įtvirtintojas, daug nusipelnęs, kuriant Miškų įstatymą. Be to, jis nevengė ir visuomeninės veiklos, nuoširdžiai bendravo su Mokslo akademija, Rašytojų sąjunga ir Rašytojų klubu. Apie tai savo prisiminimuose sakė ir rašytojas, aktyvus valstybinių miškų gynėjas Romas Sadauskas. O Lietuvos miškininkų sąjungos prezidentas Edmundas Bartkevičius Z. Truskauską prisiminė kaip aktyvų LMS prezidiumo narį, jaunųjų miško bičiulių kuratorių, JMBS rėmimo tarybos pirmininką.

Generalinis miškų urėdas Benjamins Sakalauskas sakė: „Prie Zdislovo kapo ištarti kunigo Ričardo Doveikos žodžiai apie budėjimą labiausiai apibūdina šių metų esmę miškininkų gyvenime. BUDĖJIMAS. Ir ne tik. Bet ir nuolatinė įtampa bei pastangos išlaikyti valstybinius miškus, prieš kuriuos tokio puolimo, kaip metais, jau netekus Zdislovo, dar nebuvo tekę patirti. Jam, Išėjusiajam, šis klausimas buvo itin skaudus, neduodantis ramybės nei darbo, nei poilsio metu. Buvome šiuo klausimu, kaip ir

daugeliu kitų, labai vieningi. Buvome draugai. Sunkiai prieš metus patikėjau, kad Jo jau nebėra ir niekada nebebus. Be visų asmeninių jausmų, kilo žinojimas, jog tuos darbus, kuriuos dirbo Jis, dabar teks nudirbti mums ir jau be Jo. Generalinės miškų urėdijos kolektyvas, urėdai, visi miškininkai susitelkė Z. Truskauskos pradėtiems darbams, taip kasdien Jį prisimindami“, – sakė kalbėjusysis.

Trakų miškų urėdas Vygantas Mierkis, pasidalijęs jaunystės prisiminimais sakė, jog jis žinojo, kad Zdislovas savo žodžio nekeis, iš jo visada buvo galima sulaukti pagalbos. Jis kuravo sudėtingiausias sritis – finansus, ekonomiką. Daugelį metų dirbdamas vadovaujančiose pareigose, Z. Truskauskas buvo tikras Lietuvos patriotas, jautė apie Lietuvos miškus besiklostančios situacijos pulsą, dėjo visas pastangas, kad išsaugotų kompleksinį ūkininkavimą Lietuvos miškuose, didinant valstybinių miškų indėlį į valstybės ekonomiką.

„Žmogui, likimo pasodintam į valdininko krėslą, toli gražu ne visada pavyksta išsaugoti tą betarpišką, jaunatvišką ryšį su savo tikrąja profesija. Zdislovas buvo iš tų, kurio valdininko kėdė nenutolino nuo miško ir gamtos“, – tai dr. Kęstučio Jeskelevičiaus mintys. „Miškas – tai paslaptingas per tūkstančius metų susiklosčiusių daugybės tarpusavyje susijusių gyvybinių procesų organizmas. Išsaugoti Lietuvos miškus ir ūki-

GMU vadovai B. Sakalauskas ir Z. Truskauskas

GMU archyvo nuotrauka

Jis rūpinosi miškininkais veteranais, rengė jų susitikimus

ninkauti juose taip, kad miškai būtų ne tik gamtos išteklių šaltinis, bet ir teiktų žmonėms įvairiapusę naudą, ugdytų meilę ir pagarbą grįstus santykius su gamta – svarbiausia miškininkų pareiga šiandien. Dėl to nuo seno Lietuvoje gerbiamiems miškininkams tenka būti tiltu tarp žmogaus ir miško“, – rašė Zdislovas Truskauskas. Taip kilo idėja pavadinti jo atminimui skirtą knygą „Tarp žmogaus ir miško“. „Pats Zdislovas, man regis, buvo viena sėkmingiausių tokių jungiamųjų grandžių, vienas tobuliausių tiltų tarp žmogaus ir miško“, – sakė K. Jaskelevičius.

Knygos sumanytoja ir leidėja Irena Šalkauskienė prisiminė netolimą praeitį: „Kankino klausimas: kas turėtų būti to rožinio, ant kurio versim Zdislovo gyvenimo karoliukus, siūlu, jungiančiąja grandimi. Kad ja galėtų tapti garbusis poetas Justinas Marcinkevičius, suvokiau peržiūrėdama gausybę nuotraukų, prisiminusi pokalbius su Zdislovu apie lietuvių poeziją. Mužu abu dievinom Marcinkevičių. Todėl ir sustačiau šiuos du Lietuvos šviesulius greta vienas kito.

Knyga prasideda dviejų šių vyrų susitikimu. Poetas lydi Zdislovą per visą jo gyvenimą ŽEMĖJE: pradedant bendruoju – biografiniu skyriumi, vesdamas per vaikystę, šeimos gyvenimą, mokslo metus, darbinę biografiją, visuomeninę veiklą iki atminties įamžinimo. Tarsi dėkodamas Zdislovui už paties poeto atminimo įamžinimui pasodintą giraitę Trakų miškų urėdijoje. Nuoširdžiai dėkoju Zdislovo šeimai, ypač jo našlei Reginai, darbščiajai mano talkininkei, miškininkams ir visiems do-riems Lietuvos žmonėms, supratusiems mano misiją“.

Regina Truskauskienė prisiminimų vakaro pabaigoje padėkojo visiems, prisimenantiems ir geru žodžiu minintiems jos vyrą, Generalinės miškų urėdijos bei Vilniaus miškų urėdijos vadovams ir kolektyvams, prisidėjusiems prie kapavietės sutvarkymo. Pasidžiaugė, kad likimas jai davė progą gyvenimą nugyventi su tokiu žmogumi. Gaila tik, kad per trumpai.

Rašytojų klube diskutuota apie valstybinius miškus

Aš pažinojau Zdislovą beveik nuo Jo darbo pradžios ministerijoje. Buvome panašaus amžiaus (Jis kiek vyresnis), gal dėl to tapome nuoširdžiais, nors ir ne itin artimais bičiuliais. Teko su juo bendrauti ir neformalioje aplinkoje, girdėti, kaip likus artimiausių draugų ratui, Jis užtraukdavo dainą (turėjo gražų balsą), kiti pritardavo. Per visą ilgą mūsų bendravimo laiką Jis niekada nesikreipė į mane vienaskaita. Niekada nesu išgirdusi iš Jo patarimų nei profesiniais, nei asmeniniais reikalais, jei pati to neprašydavau.

Kartais Jis manęs paklausdavo: „Kaip jūs gyvenate?“ „Ačiū, gerai (vidutiniškai), – atsakydavau. „O asmeniškai?“ (ir nuostabi šypsena, kaip nuotraukoje ant naujosios knygos viršelio).

Kartais aš pasinaudodavau bičiulyste ir gaudavau interviu be eilės, nors Jis ir labai tuo metu neturėdavo laiko. Kartais Jis pavėluodavo, bet niekada nepamiršdavo, ką pažadėjęs.

Visada per interviu kalbėdavo stebėtinai lygiai ir tik iš esmės – braukyti Jo kalbos išrašų beveik nereikėdavo.

Galantiškas, su lengvu, gražiu humoru, geranoriškas – tokį aš prisimenu nuostabų žmogų Zdislovą Truskauską. Šiuos mano ir kitų kalbėjusiųjų ir rašiusių knygoje žmonių prisiminimus Jis nusipelnė visu savo gyvenimu. □

Z. Truskausko šeima su knygos leidėja I. Šalkauskiene (pirmoje eilėje antra iš dešinės)

AUTORE'S nuotraukos

Kaip atsirado Druskininkuose „Saulės takas“

Spalio 2 d. sukako 90 metų druskininkiečiui miškininkui Vytautui Urnevičiui, kurį vyresnės kartos miškininkai žino kaip buvusį kūrybingą miško rekreacijos specialistą, projektavusį žmonių poilsiui pasivaikščiojimo takus, rekreacines zonas, jas išryškinusius kraštovaizdžio kirtimus, kūrusį unikalios poilsines.

Šiam miškininkui buvo lemta nueiti sudėtingą gyvenimo kelią. Baigęs 1939 m. Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje 7 klases, vilkaviškietis Vytautas įstojo į Vilniaus vidurinę miškų mokyklą. Ją 1941 m. baigęs, dirbo Švenčionėlių miškų urėdijoje girininku be girininkijos, 1942 m. – Januliškio, 1943 m. – Kaltanėnų girininkijų girininku, 1944 m. – miškų urėdo pavaduotoju. Už įtartus ryšius su partizanais 1945 m. suimtas, nuteistas 10

metų, bausmę atliko Sibire įvairiuose lageriuose ir Karagandos šachtose.

Grįžęs 1958 m. į Lietuvą, apsigyveno Druskininkuose. Dirbdamas miškų ūkyje miško techniku, vėliau inžinieriumi, kitose pareigose, V. Urnevičius pasinėrė į miško estetikos, miškų pritaikymo žmonių poilsiui problemas ir jų kūrybinius sprendimus, vadovavo jų praktiniam įgyvendinimui. Jis yra projektavęs įvairias rekreacines zonas, pasivaikščiojimo takus ir poilsia vietas Druskininkų, Varėnos, Alytaus, Prienų, Trakų, Vilniaus, Nemenčinės miškų urėdijų, Aukštaitijos, Dzūkijos nacionalinių parkų bei Druskininkų, Alytaus, Vilniaus miestų miškuose.

Kokia buvo šių darbų pradžia, pateikiame VYTAUTO URNEVIČIAUS prisiminimų žiupsnelį.

Dirbau Druskininkų girininkijos girininko pavaduotoju, nes kaip buvęs politinis kalinys, „aukščiau“ dirbti negalėjau. Apie 1969 m. mane pasikvietė Druskininkų miškų ūkio direktorius E. Nekrašas ir kabinete pasakė:

– Reikia padaryti „terenūrą“ prie Ratnyčėlės upelio. Laisvu nuo darbo metu, per porą savaitių. Viską nurodysias „Gydomo sios fizikultūros parko“ direktorius Karolis Dineika.

Kai paklausiau miškų ūkio direktoriaus, kas tas „terenūras“, jis, kaip ir aš, nežinojo. Nuėjau pas K. Dineiką. Šis paaiškino, kad „terenūras“ – tai dozuoto pasivaikščiojimo takas su pažymėtu atstumu. Tai labai svarbus respublikos aukščiausios valdžios paliepu kuriamas objektas. Jį kuo greičiau turime padaryti.

Tuo metu nebaigęs kurortinio gydymo viename Pietų kurorte, į Druskininkus atvyko Antanas Sniečkus (tuometis LKP CK pirmasis sekretorius – red.). Tarp įprastinių kurorto procedūrų jis pasigedo vadinamo „dozuoto pasivaikščiojimo“ procedūros, kuri buvo Pietų kurorte. Išvažiavęs pas K. Dineiką pasakė: „Atvažiuosime po dviejų savaitių, žiūrėk, kad pasivaikščiojimo takas būtų“.

Druskininkų miesto valdžia šoko vykdyti pirmojo asmens nurodymą. Nusprę-

ta dozuoto pasivaikščiojimo taką tiesti palei Ratnyčėlės upelį. Maršrutą nustatė speciali komisija: pradžia – nuo „fizikultūros“ parko.

Bet kaip rengti tokį taką, niekas nežinojo. Vietinė Statybos valdyba, Kelių eksploatacijos biuras atsisakė vykdyti darbus, motyvuodami tuo, kad nėra nei projekto, nei sąmatos. Kažkas prisiminė mane.

Mat sąjunginei vyriausųjų miškininkų konferencijai, kuri vyko Druskininkuose, aš buvau padaręs Kunabalo daigynę pavėsinę ir stalus iš kelmų su kreivolių suolais. Vilniuje, Vingio parke įrengiau kampelį su suolais, stalais ir priešgaisrinio stendu. Todėl nutarta, kad „terenūrą“ įrengs Druskininkų miškų ūkis.

Po poros dienų iš K. Dineikos gavau ant vieno lapo nupieštus tris eskizus. Tai buvo suolas ant betono kojų ir bruselių, piketai – betono kubai (50 x 50 x 50 cm dydžio), pakelti ant geležinių strypų 25 cm nuo žemės paviršiaus su aliuminiais skaičiais ir dar užtvankos, kurią sudarė skersai upelio sukalti stulpai. Eskizas buvo pasirašytas „Komprojekto“ architektu (K. Dineikos šeimos draugo) R. Mickevičiaus (vėliau vykdomojo komiteto pirmininko). K. Dineika man paaiškino, kad tai ir yra projektas, kurį reikės nedelsiant įvykdyti.

Lieptelis per Ratnyčelę „Saulės take“

Darbą reikėjo pradėti, nors jokios bazės neturėjome. Nei bruselių suolams, nei betono jų kojoms nebuvo, neaišku, ir kaip lieti betono kubus piketams? Miesto komunalininkai atvežė man į kolektyvinį sodą tik dėžę 10 cm aukščio aliumininių skaičių.

Fizinės kultūros parke paaiškinau, kad be limitų nei betono, nei metalo man niekas neduoda, o jį gauti – ne mano kompetencija. Miškų ūkis skyrė darbininkus takui rengti. Pasiūliau laikinai pradėti rengti taką iš pušies medienos, apdirbant ją vietoje. Gavau sutikimą. Bet mane „užėdė“, pradėjus rimtai gilintis į tą „avantiūrą“. Įsivaizdavau, kaip atrodyt Ratnyčėlės pakrantės, kur kas 100 metrų stovės betoniniai kubai ir miesto gatvių tęsinys – bruselių suolai. Tako lankytojai čia ieškos ne tik gydymo, bet mūsų natūralios gamtos, gaivaus oro. Todėl nauji įrenginiai turi ne dominuoti, bet harmoningai įsiterpti į miško aplinką.

Gavęs pritarimą statyti iš paprastos medienos, pastačiau keletą suolų su atramomis (suolai iš betono ir bruselių projekte buvo be atramų). Maniau, kad lankytojai čia sėdės ne kaip mieste, laukdami autobuso, bet norės atsipalaiduoti, pasigėrėti gamtos grožiu.

Druskininkų miškų ūkio Subartonių girininkijoje gavau keletą 1 metro storio ažuolo rąstų atpjovų. Daryti suolus, jų atramas daug lengviau iš kreivo, lenkto medžio. Taip gimė noras daugumą „Saulės tako“ įrenginių gaminti iš kreivuolių.

Praejus kelioms savaitėms man pranešė, kad atvažiuos iš Kurortų valdymo tarybos komisija ir su vietos valdžia žiūrės, kas padaryta.

Darbininkams pasakiau: „Kai pamatysite ateinant komisiją, ažuolo atpjuvus riskite į kalną, rodykite, kaip sunkiai dirbate“. To reikėjo, nes mieste imta burbėti, kad „Saulės tako“ rengėjai darbininkai per daug uždirba. Iš tiesų miško darbininkai, dirbdami ne kasdien, gaudavo apie 40 rublių, o „Saulės take“, dirbdami kasdien ir visą pamainą, uždirbdavo apie 120 rublių. Išsireikalavau teisę taikyti jiems ne miškų ūkio, o statybos darbų įkainius.

Žadėtą dieną susirinko komisija, kurią sudarė Kurortų valdymo tarybos pirmininko pavaduotojas Haitas, jų statybos inžinierius, Druskininkų vykdomojo komiteto pirmininkas R. Mickevičius, K. Dineika ir aš. Pradėjom eiti iš „fizikultūros“ parko. Prie įrenginių sustodavom, kai

kas pamėgindavo pasėdėt. Jokių neigiamų pastabų nebuvo. Paėjus apie 2,5 km, sustojome prie mano minėtų ažuolų. Pastebėjau, kad mano naujoviški įrenginiai daugumai komisijos narių patiko. Bet visą laiką tylėjęs K. Dineika pradėjo ant manęs rėkti: „Yra projektas, kurį reikia vykdyti, o čia tos ažuolų kaladės visai nereikalingos“.

Netikėtas daktaro išpuolis, žinoma, mane įžeidė. Pradėtu darbu buvau tiesiog užsidegęs, nors į mano tiesiogines pareigas tai ir neįėjo. Todėl niekam nieko nesakęs, apsisukau ir nuėjau.

Kitą dieną išsikviečia mane direktorius E. Nekrašas ir ima rėkti: „Ką tu padarei? Ar žinai, kokia valdžia ten buvo? Ar žinai, kieno parėdymu tai darome?“

Patylėjęs jam atsakiau: „Direktorium, kaip žinote, aš dirbu Druskininkų girininkijos girininko pavaduotoju, ir mano pareigybėse tas darbas nenumatytas. Statyti kaip K. Dineika nori, aš nestatysiu“. Tik spėjus man grįžti į Druskininkų girininkiją, atbėga miškų ūkio sekretorė ir sako, kad direktorius vėl kviečia. Maniau, kad vėl gausiu pylos. Pasirodo, kad Kurortų valdymo tarybos pirmininko pavaduotojas Haitas atsiuntė savo mašiną ir kvietė atvažiuoti į „fizikultūros“ parką. Šio parko direktoriaus K. Dineikos kabinete Haitas pareiškė, kad komisija viską aptarė, suderino su Kurortų valdybos pirmininku K. Pileliu. Nutarta tęsti tako įrengimą pradėtu stiliumi. Takas pradedamas nuo fizinės kultūros parko ir tęsiasi 6 km iki Naujasodės vandens malūno. Ten buvo išskirtas 25 ha žemės plotas hipodromui. Malūne buvo numatyta įrengti medicininį punktą, poilsio kambarius, barą. Visų darbų finansavimą skyrė Kurortų valdymo taryba. Su Miškų ūkio ir miško pramonės ministerija buvo suderintas leidimas pasirinktinai kirsti kreivuolius medžius, tinkamus tako statybai. Darbininkus skyrė Druskininkų miškų ūkis. Man pavesta laisvu nuo tiesioginio darbo metu vadovauti darbams.

Pažadėta, kad su niekuo darbų derinti nereikės ir niekas nieko nenurodinės. Darbus savo nuožiūra kontroliuos Kurortų valdymo taryba. Aš dar paprašiau Haito, kad jis apie tai informuotų Druskininkų miškų ūkį.

Geresnių sąlygų šiam darbui nebuvo galima ir susapnuoti. Vėliau dirbė Kurortų valdymo tarybos pirmininkas Vytautas Gurauskas, jo pavaduotojas Tamkevičius buvo labai geranoriški naujoms idėjoms, vykdomiems darbams. Kad Druskininkų

kurorte, be „Saulės tako“, vėliau atsirado ir „Žvaigždžių orbita“, turime būti dėkingi šiems žmonėms.

Gavęs tokias darbo sąlygas, pasijutau atsakingu prieš miestą ir Kurortų valdymo tarybą. Pirmiausia asmeniškai labai gerai ištyriau visą trasą: eidavau ir ryte, ir vakare, ir ne vieną kartą. Pasidariau eskizą (ne projektą), kur ką reikėtų statyti, pasikui jį daug kartų keičiau. Naujas įrenginys statytas ten, kur jaučiau, kad jis dera prie aplinkos.

Norėdamas išvengti natūralioje gamtoje nereikalingų statinių (pavyzdžiui rodyklių), įrenginius išdėdžiau taip, kad trasos tąsą rodytų sekantis gerai matomas statinys. Numatęs naują statinį, jam miške ieškodavau tinkamų medžių. Prisirinkus reikiamą kiekį, juos vežėme į „bazę“ – tiksliau vieną kiemą kaime prie Ratnyčėlės. Čia surinkdavome įrenginį, kurį į nuolatinę vietą atveždavome išardytą ir vėl surėsdavome.

Kad įrenginiai atrodytų labiau archaiski, jų gamyboje buvo matomas tik kirvio ir pjūklo darbas. Pavyzdžiui, lentpjūvėje perpjautą rąstą dar pertašydavome kirviu. Pavėsinių stogams nenaudojome pjautų lentelių: dengėme senoviniu būdu – skeltomis skiedromis. Jas pasigaminavome iš specialiai atrinktų nesuktų vidutinio amžiaus pušų kamienų. Specialiai pasigaminatu peiliu skiedros buvo plėšiamos išilgai metinių rievų. Jos išsilaikė miške gerokai ilgiau negu pjautos.

Viskas iki smulkmenos „Saulės take“ buvo mano sumanyta. Meistraujant naujus statinius, nė viena detalė nebuvo padėta be mano nukreipimo. Stengiausi, kad visas įrenginys ir jo atskira dalis atliktų numatytą funkciją. Žinoma, ne viską, kas mano buvo numatyta, žmonės pastebėjo, bet dažnai atrasdavo tai, ko aš darydamas nemačiau.

Svarbus darbas, prie kurio aš niekuo neprisidėjau, tai užtvankos nešamoji – požeminė dalis. Pradžioje tai padarė Druskininkų statybos valdyba, bet per anksti patvenkus užtvanką išnešė vanduo. Naujus užtvankos pamatų įrengimo darbus atliko Gožos poligono kariškiai. Mūsų brigada padarė virš vandens esančią medinę dalį. Naujai įrengtos Ratnyčėlės vandens kaskados turėjo didelį pasisekimą.

Įrengiant „Saulės taką“ nepagalvočiau, kad jis įgys tokį populiarumą. Apie naujos paskirties sumanytą ir įrengtą taką buvo nemažai atsiliepimų Lietuvos ir užsienio spaudoje. □

Tų 50 metų kaip nebūta...

JUOZAS STANKEVIČIUS, KSAVERAS VAIČIŪNAS

Baigusieji 1962 m. LŽŪA Miškų ūkio fakultetą susitikome rugpjūčio 11-ąją prie dabartinių ASU centrinių rūmų. Deja, dešimtį mūsų bendramokslių jau teko paminėti tylos minute. Dauguma iš mūsų esame įpusę aštuntą gyvenimo dešimtį, o Albinas Borusevičius jau ir atšventęs 80-metį.

Pagerbėme buvusių mūsų garbių dėstytojų profesorių Tado Ivanausko, Stasio Mastauskio, fakulteto dekaną doc. Kazimiero Jasiūno, doc. Ervino Purvino ir kitų atminimą. Labai visus pradžiugino susitikime dalyvavusi pirmoji grupės kuratorė prof. Dalia Brazauskienė bei dėstytojas doc. Algirdas Navasaitis. Tai dėstytojai, kuriems neveidmainiaudami galėjome pasakyti, kad jų dėstomi dalykai mums gyvenime buvo labai reikalingi ir svarbūs. Lygiai taip pat dabar galime atsilipti ir apie mūsų grupės antro vadovo prof. Vaidoto Antanaičio įtaką. Žinoma, bendramokslių gyvenimo keliai buvo nevienodi: būta ir pasiekimų, ir praradimų.

Drįstame pasakyti, kad apie pusę tuomet dėstytojų dalykų gyvenime mums buvo nereikalingi. Profesinėje veikloje pasigedome psichologijos, vadybos, socialinių mokslų žinių.

Prof. D. Brazauskienei ir doc. A. Navasaičiui esame dėkingi už informaciją apie šių dienų universitetą, bendravimą su mumis visą susitikimo dieną, o bendraturkei Irenai Piličiauskaitei-Čerškienei – už turiningą susitikimo organizavimą. Po 50-ies metų kitomis akimis pažvelgėme į išaugusį prie universiteto Akademijos miestelį, tuometinei LŽŪA būstinei vietos parinkimą. Turime pripažinti, kad tuomet mūsų jaunos galvos atrodė kitaip. Studijas buvome pradėję Kauno mieste, Kęstučio gatvėje buvusioje LŽŪA. Pripratus prie gyvenimo mieste, aukštosios mokyklos perkėlimas į nuošalų užmiestį mums atrodė nepriimtinas. Dabar visi sutikome, kad vieta universiteto statybai tuomet buvo parinkta labai tinkamai, sudariusi sąlygas jam neribotai plėstis.

Susitikimo dalyviai Obelynėje

Grožėdamiesi savo rankomis sodintais universiteto miestelio želdiniais, prisiminėme ir griežtą tuometinio doc. M. Lukino tvarką juos veisiant. Šios pamokos vėliau gyvenime pravertė. Gerokai laiko skyrėme prof. T. Ivanausko sodybos Obelynėje ir jo įkurto unikalaus dendroparko apžiūrai, kur nepakeičiamais konsultantais mums buvo T. Ivanausko dukra prof. Eleonora ir doc. A. Navasaitis. Sunku suvokti, kad unikali dendrologinė kolekcija pasmerkta sunykti. Tik ta Obelynės dalis, kuri priklauso prof. Eleonorai, prižiūrima pagal jos jėgas ir finansines galimybes, o kita šios kolekcijos dalis, nupirkus žemę, pateko į statybų verslu užsiimančių žmonių rankas. Jiems patogi situacija, kai unikalus želdiniai vis labiau stebiami krūmų ar vietinės kilmės želdinių. Taip atsiranda apmaudi galimybė tvirtinti, jog nieko vertingo čia nesama ir nėra ko saugoti. Mums kilo priešiško jausmas barbariškomis užmačiomis ir gilus noras prisidėti prie Obelynės išsaugojimo. Visi vieningai pasirašėme po kreipimusi į atsakingas šalies institucijas dėl Obelynės komplekso išgelbėjimo.

Kitą kartą tokiam pabendravimui sutarėme rinktis po 2-ųjų metų Birštone. □

Mokslininko apsilankymas Veisiejuose

VYTAUTAS STACEVIČIUS

Veisiejų miškų urėdijos ryšių su visuomene specialistas

Veisiejų miškų urėdijoje rugpjūčio 29 d. lankėsi habil. dr. prof. Algimantas Gradeckas. Svečias apžiūrėjo pagal Dainijos miškininkų projektą 2000 m. įveistus paprastosios pušies su beržu želdinius, buvomas Kapčiamiesčio girininkijoje gėrėjosi vešliais kultūriniais pušies jaunuolynais, kitais gerai prižiūrimais medynais, tvarkingais miško keliais, medžiais senoliais. Pakeliui aplankė Vainežerio parką, kur, jo nuomone, būtų tikslinga atstatyti buvusį dvaro pastatą.

Kapčiamiestyje pabuvojo miško muziejuje, domėjosi senais leidiniais, padovanojo savo knygų. Prisiminėme ir bendrą darbą Kuršių nerijoje. □

Prof. A. Gradecko ir jo žmonos viešnagė Kapčiamiesčio muziejuje

AUTORIAUS nuotrauka

Devintoji grybų šventė

Jaunieji miško bičiuliai iš Adučiškio, Svirkų ir Švenčionių rugsėjo 21-ąją susirinko į Švenčionių miškų urėdijos ir miesto kultūros centro organizuotą 9-ąją grybų šventę. Joje dalyvavo net 17 grybautojų komandų. Miškų urėdas Nauris Jotautas, pūsdamas ragą, paskelbė šventės pradžią. Nuotaikingu šokių dalyvių pasveikino Švenčionių Mindaugo gimnazijos šokių kolektyvas.

Prisitačius komandoms, visi išskubėjo į mišką Žeimenos girininkijoje. Kol komandos grybavo, prie Švenčionių kultūros centro virta grybienė, grikių košė, vyko sporto varžybos. Vertinimo komisija rinko gražiausią kompoziciją ir skaniausią grybų patiekalą. Po poros valandų grybautojai iš miško parsinešė net 552,8 kg grybų. Šventės nugalėtoja visose rungtyse – Švenčionių progimnazijos komanda, surinkusi 70,1 kg grybų.

ONA GYLIENĖ

DISTEIN
markiravimo dažai

Vokiška kokybė už gerą kainą!

Kad miške viskas būtų aišku!

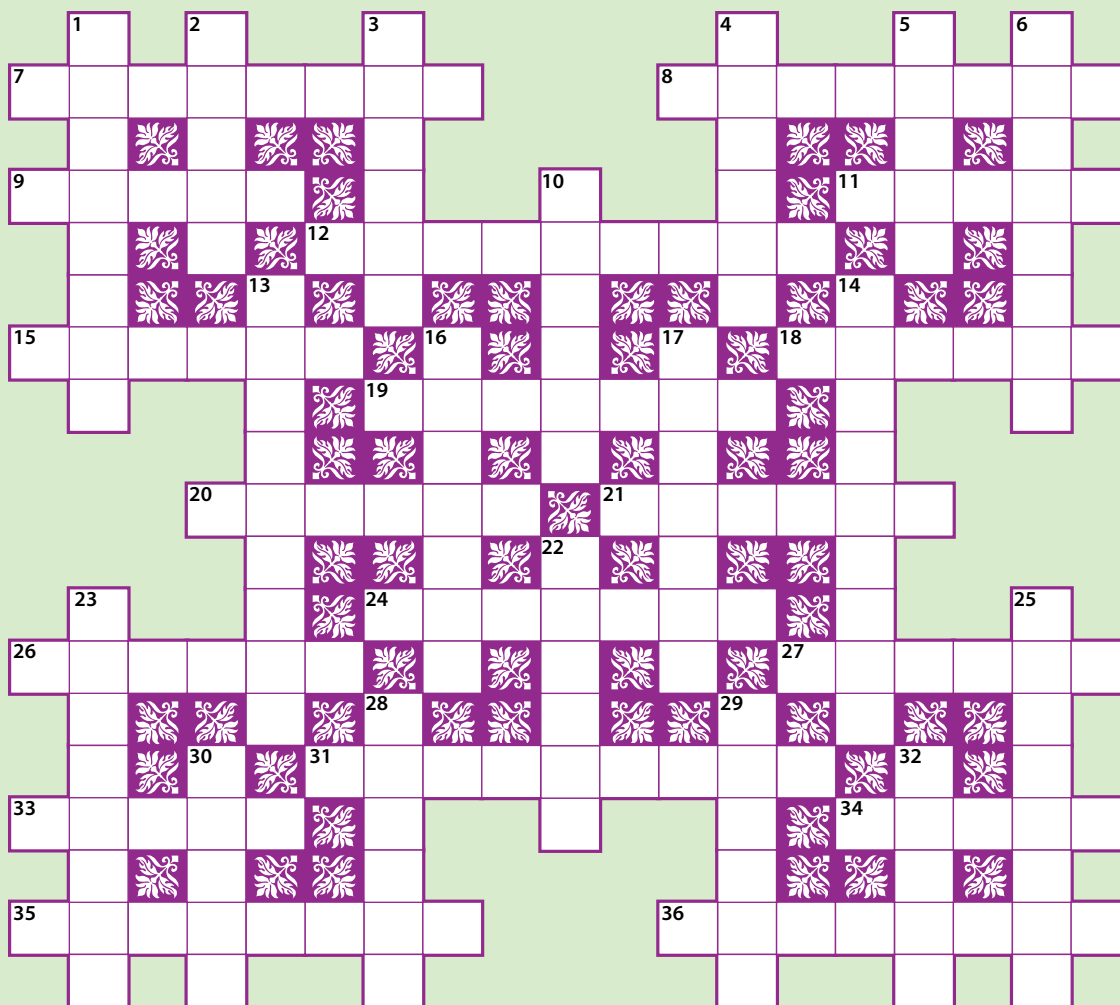
UAB „MMC Forest“
Plungės 43, LT-90313 Rietavas
Tel.: 8 673 51506
El. paštas: info@mmc.lt
www.miskui.lt

- IŠKLAUSYSIME
- PAKONSULTUOSIME
- PARINKSIME GERIAUSIĄ, KOKYBIŠKIAUSIĄ IR PIGIAUSIĄ
- OPERATYVIAI ATVEŠIME TIESIAI PAS JUS, O JEI REIKIA IR Į MIŠKĄ...

Pasiklydai miške-užėik į
www.miskui.lt

UAB "MMC Forest"
Plungės 43, LT-90313 Rietavas
Tel./faks.: +370 448 68054
Mob.: +370 673 51506
El. paštas prekyba@miskui.lt
www.mmc.lt
www.miskui.lt

Rudenėja jau...

Vertikaliai:

1. Stambus papartinių šeimos miško augalas, prie kurio galima rasti raudonikių. **2.** Liaudiškas kadagio pavadinimas. **3.** Viksvuolinių šeimos šiurkšti, prasta pašarinė žolė. **4.** Plėšrus paukštis, kurio gentainiai Lietuvos miškuose aptinkami gana dažnai. **5.** Kraštas, valstybė kitaip. **6.** Vienas iš stambiausių miško gyvūnų, kurio populiacija dabar yra atkuriamą. **10.** Šis vaismedis, vedantis valgomus vaisius, auga ne tik soduose, bet ir miškuose. **13.** Kryžmažiedžių šeimos dykviečių augalas (*Diplotaxis*). **14.** Kerpė, kurios gniužulas primena meškos pėdą. **16.** Paukštis, Lietuvos nacionalinis simbolis, kuris neseniai išskrido į šiltuosius kraštus. **17.** Aštrus prieskoninis augalas. **22.** Dvokus pelkių augalas, nuo kurio apsvaigsta spanguoliautojams galvos. **23.** Mėnuo, kurio trečią šeštadienį švenčiama Miškininkų diena. **25.** Vėdryninių šeimos drėgnų vietų vaistinis augalas (*Thalictrum*). **28.** Bailus ilgais miškų gyvūnas, kurio brolis žiemai pasipuošia baltai. **29.** Vieta be medžių, kur auga žolės ar kultūriniai augalai. **30.** Paviršinis stiebo sluoksnis iki brazdo. **32.** Metų laikas, kai paukščiai išskrenda į šiltuosius kraštus.

Horizontaliai:

7. Plaukuotas snaputinių šeimos augalas (*Erodium*). **8.** Varpinių šeimos tankiakeris augalas (*Sieglingia*). **9.** Lūpažiedžių šeimos prieskoninis augalas (*Satureja*). **11.** Po rudens ateisiantis šaltasis metų laikas. **12.** Kuo duotas paukštis, kuris žiemoti atskrenda į Lietuvą. **15.** Didžiausias mūsų miškų plėšrūnas, šiuo metu pjaunantis avis. **18.** Pasak reklamos, „baltadantis“ graužikas, miškams padarantis nemažai žalos. **19.** Nėdelis kikiolinių šeimos paukštis, raudona kaktą ir gerkle. **20.** Didžiaakis naktinis paukštis. **21.** Medžiais apaugusi vieta. **24.** Plėšrus paukštis, kurį galima išmokyti medžioti pagal komandą. **26.** Skėtinių šeimos nemalonaus kvapo augalas (*Anthriscus*). **27.** Augalas ir graikų dievas tuo pačiu pavadinimu. **31.** Į Lietuvą žiemoti atskrendantis paukštis raudonu viršugalviu. **33.** Retas, šakotas kempininių genties valgomas grybas, sudarytas iš daugybės kepuraičių su koteliais. **34.** Medis ruda žieve ir ilgais spygliais. **35.** Gausiai lapuotas krūminis gluosnis. **36.** Varpinių šeimos įkyri piktžolė, pašarinis augalas.

Sunkesni žodžiai: adonis, sėdis, builis, vingiris, šatreinis.

Kryžiažodžio „Miške ir grybai, uogos bei žolės“ (2012 m., Nr. 8) atsakymai:

Vertikaliai: 1. Musmirės. 2. Asoda. 3. Miškas. 4. Laukas. 5. Sėdis. 6. Baltikas. 10. Linokė. 13. Baravykas. 14. Pirštūnis. 16. Kartenė. 17. Gudukas. 22. Piroga. 23. Lakišius. 25. Žiogragė. 28. Spuogė. 29. Plempė. 30. Sėkla. 32. Linas.

Horizontaliai: 7. Nuosėdis. 8. Kazlėkas. 9. Ūmėdė. 11. Mirta. 12. Tauriukas. 15. Sėbras. 18. Pienas. 19. Taukius. 20. Avietė. 21. Rudutė. 24. Indigas. 26. Šarmas. 27. Pintis. 31. Spanguolė. 33. Išnės. 34. Liana. 35. Kuolinga. 36. Sporangė.

Sudarė ONA GYLIENĖ

Alyvmedis

rugsėjo 23 (rudens lygiadienis)

Alyvmedžiai dažniausiai nedideli. Nepasakys, kad jie labai gražūs, bet kažkuo žavūs. Visada besišypsantys. Iš dalies dėl to, kad moka susivaldyti ir mano, jog beprasmiška trikdyti savo nervų sistemą. Santūrus, ramūs, tolerantiški, nesikiša į svetimus reikalus. Dėl to juos lengva apkaltinti abejingumu, bet jie nėra abejingi. Mylimi ir vertinami, nors to nesiekia. Labai inteligentiški, daug laiko skiria apmąstymams, mėgsta skaityti, mokyti ir plėsti savo akiratį. Kartais tampa įžymiais. Yra iš tų žmonių, kurie aplinkiniams atneša ramybę ir laimę, palieka gerus prisiminimus.

Juos vargina reumatizmas, todėl labai mėgsta saulę ir kenčia, kai jos nėra.

Meilėje jie stengiasi nebūti pavydūs, gerbia partnerio nepriklausomybę, net jeigu tenka dėl to tyliai kentėti. Pasitaiko, kad daro toli siekiančias nuolaidas, net gali atsisakyti savo meilės. Bet tai nėra silpnumo ir nuolankumo požymis. Tiesiog jiems svarbiausia – ramybė.

Po šiuo ženkle gimė: F. Paulius, J. Iglešias, A. Mori, R. Šnaider, imperatorius Augustas.

*Surinksiu spindulius visus,
Visus – ligi mažiausio spindulėlio:
Net prošvaistę per gluosnio skėtį,
Net plyšį debesio sparne
Ir net užgesusias žvaigždes,
Žolės nuvytusios šešėlių,
Kurį pavargusi boružė vidurdienio kaitroj suras.*

*Paimsiu ežero nutilusio ramybės
Ir šukės spindesį nuo kelio,
Blakstienų virpesį, vaivorykštės platybę,
Ramunę nuo suknelės tavo
Ir Monos Lizos šypseną iš atviruko seno.
Plazdėjimą drugelio pamiškėję,
Kur pinigų milžinai kaip pasakoj gyvena.*

*Pridėsiu dar rūgštynių žalsvą liepsną
Ir lašą ant prisirpusios laukinės vyšnios –
(Vyšnia taip gerumu ištryško,
Apsvaigus vasaros glėbį)
Išgirdę jos atsidusimą tylų,
Nurimo vėjai keturi.
Sudėsiu juos visus į burės ilgesį nebylų.*

*Ir tris kartus apsukęs virš galvos,
Aš saulei – o gal tau? – padovanosiu
Alyvuogės melsvai juodas –
Kaip liūdesį, kaip skausmą ir ramybę.
Tu šiandakt šito nežinosi,
Kai liesi lūpomis mane.
O aš alyvuogės juodas sapnuosiu.*

Tokias juodas kaip mūsų šviečianti naktis.

PROSTA SPORINNI

Ramutis Macijauskas

1944 11 18 – 2012 07 12

Eidamas 68 metus mirė miškininkas Ramutis Macijauskas.

Velionis buvo kilęs iš Vilkaviškio rajono Ramovietės kaimo, esančio netoli Vištyčio ežero. Eiguliu dirbęs tėvas 1946 m. buvo suimtas ir įkalintas Karagandos lageryje, todėl Ramučiai teko anksti pačiam kabinintis į gyvenimą.

Baigęs Gražiškių vidurinę mokyklą, jis pasirinko tėvo profesiją – LŽŪA studijavo miškininkystę. Gavęs 1970 m. LŽŪA diplomą, Ramutis trejus metus dirbo tuometinėje Dubravos miškų tyrimo stotyje vyriausioju inžinieriumi, rūpinosi miško sėklininkystės plėtra.

Nuo 1973 m. jam buvo patikėtos tuometiniame Plungės miškų ūkyje vyriausiojo miškininko pareigos, kur dirbo iki miškų urėdijos panaikinimo 2001 m. Po to perėjo dirbti į privačių miškų kontrolės sistemą.

Nuo 1989 m. Ramutis aktyviai įsilieso į Atgimimo sąjūdžio veiklą, 1990-1995 m. rinktas Plungės rajono tarybos deputatu, tarybos pirmininko pavaduotoju. Su žmona Onute užaugino du sūnus, džiaugėsi gimusiais anūkais.

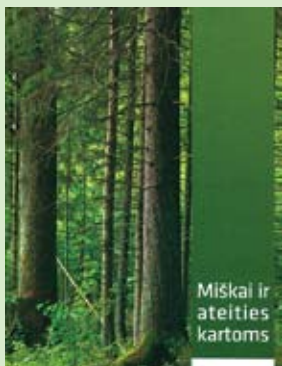
Bendradarbiai jį prisimena kaip kompetetingą miškininką, veiklą, iniciatyvų, energingą, linkusį bendrauti žmogų, kurio veidas visada švytėjo šilta, gera nuotaika.

Buvę bendradarbiai

Dalijamės netekties skausmu ir nuoširdžiai užjaučiame miškų urėdo pavaduotoją Vytautą Sinkevičių, mirus Tėčiui.

Veisiejų miškų urėdijos kolektyvas

Nauji leidiniai

„Lygumos ir lygumų miškai, tik pietvakarių pakraštys kalvom kuprotas, su spindinčia unikalaus Gomertos ežero akimi – tokios Radviliškio miškų urėdijos valdos Centrinės Lietuvos šiaurinėje dalyje“, – taip pristatomos šios urėdijos valdos gražioje, įmonės 60-mečio proga išleistoje knygoje – albume „**Miškai ir ateities kartoms**“. Trumpai ir populiariai pristatomi Radviliškio urėdijos puoselėjami miškai, draustiniai, išskirtiniai medžiai, kasdieniai ir ne visai kasdieniški

miškininkų darbai. Skaitytojas kviečiamas aplankyti 24-ias urėdijos įrengtas ir prižiūrimas poilsia vietas ir atokvėpio vietas, kitus rekreacinius objektus, Burbiškio, Grinkiškio, Pašušvio ir kitų dvarų parkus.

O kas pro šalį važiuos, lai pasigroži miškininkų tęsiama tradicija kurti jaukią girininkijų aplinką Liepynėje, Gudžiunuose, Aukštelkuose... visų nė neišvardinsi.

Radviliškio miškų urėdijoje – senos sodmenų išauginimo, medelyno tvarkymo tradicijos, ilgametis įdirbis. Skaitytojas supažindinamas su šia viena iš svarbiausių miškininkų veiklos sričių.

Knyga – albumas iliustruotas nepaprasto grožio foto menininko Jono Danausko nuotraukomis, iš kurių dvelkia ne tik miško žavesys, bet ir jo gyvastis, paslaptingumas, vilionė...

Leidinis – puiki nesenstanti dovana jubiliejaus proga ir pačiai urėdijai, ir atvykusiam svečiui.

Lakonišką, netradicinį tekstą parašė Egidija Lekavičienė, knygos grožiu rūpinosi dizaineris Donaldas Andziulis, maketavo Anatolijus Kostrovai.

JŪRATĖ REČIŪNIENĖ – KUUSIENĖ

spali

Su 30-uoju gimtadieniu

Spalio 15 d. šią sukaktį pažyminti Tytuvėnų miškų urėdijos Užvenčio girininkijos girininko pavaduotoją DIANĄ KALVAITYTĘ, 19 d. – Šakių miškų urėdijos Šakių girininkijos girininką KĘSTUTĮ KRIAUCIŪNĄ, 23 d. – Šiaulių miškų urėdijos miško darbininką RIČARDĄ GAJAUSKĄ, 26 d. – Valstybinio miškotvarkos instituto Projektavimo skyriaus vedėją VALDOTĄ BERŽANSKĮ.

Su 40-uoju gimtadieniu

Spalio 7 d. šią sukaktį pažyminti ASU Miškų ir ekologijos fakulteto Ekologijos katedros lektorę NIJOLĘ MARŠALKIENĘ, 8 d. – Šiaulių miškų urėdijos Meškuičių girininkijos girininką Vigilijų Urboną, 9 d. – Nemenčinės miškų urėdijos ekonomistę RIMĄ ULEVIČIENĘ, Rietavo miškų urėdijos medelyno viršininką RIMANTĄ POČIŲ, 12 d. – Zarasų miškų urėdijos medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio vairuotoją-šaltkalvį ANDRĖJ ŠČIT, 15 d. – Švenčionių miškų urėdijos Švenčionių girininkijos miško pjovėją MIROSLAV PUPKEVIČ, 20 d. – Kupiškio miškų urėdijos Šimonių girininkijos girininką GENADIJŲ SMIRNOVĄ, 21 d. – Vilniaus miškų urėdijos Mickūnų medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio vairuotoją VLADISLAV ARLUKOVIČ, 25 d. – Jonavos miškų urėdijos medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio vairuotoją-tractorininką DARIJŲ DILIŲ.

Su 50-uoju gimtadieniu

Spalio 5 d. šią sukaktį pažyminti Raseinių miškų urėdijos Paliepių girininkijos girininką VYTAUTĄ BULOTĄ, 8 d. – Valkininkų miškų urėdijos medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio vairuotoją ANTANĄ KERŠĮ, 9 d. – Prienų miškų urėdijos Šilavoto girininkijos ei-

gulį AUDRŪNĄ ADOMAITĮ, 12 d. – Varėnos miškų urėdijos Zervynų girininkijos miško darbininką JUOŽĄ TAMULEVIČIŲ, 15 d. – Ukmergės miškų urėdijos Kernavės girininkijos miško darbininką JONĄ RAŽAUSKĄ, 19 d. – Joniškio miškų urėdijos medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio mechaniką JONĄ PETRIKĄ, 29 d. – Šakių miškų urėdijos Plokščių girininkijos valytoją REMIGIJĄ ASTRAUSKIENĘ, 30 d. – Panevėžio miškų urėdijos vyriausiąją buhalterę ELENĄ TRIVOLIENĘ.

Su 60-uoju gimtadieniu

Spalio 5 d. šią sukaktį pažyminti Ukmergės miškų urėdijos medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio valytoją GENĘ MELNIKIENĘ, 13 d. – Kretingos miškų urėdijos kiemsargę GENĘ DIDŽIULIENĘ, 15 d. – Valstybinės miškų tarnybos Miškų kontrolės skyriaus Vilniaus teritorinio poskyrio vyresniąją specialistę Trakų rajone JUOŽĄ KVETKAUSKĄ, 20 d. – Pakruojo miškų urėdijos medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio valytoją NIJOLĘ MARTIŠIENĘ, 22 d. – Kazlų Rūdos mokomosių miškų urėdijos vadybininkę VIRGINIJĄ BIELIAUSKIENĘ, 25 d. – Rokiškio miškų urėdijos suvirintoją JUOŽĄ DUDONĮ, Tauragės miškų urėdijos medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio autošaltkalvį HENDRIKĄ JASULEVIČIŲ, 27 d. – Dubravos EMM urėdijos aplinkos tvarkymo darbininką JUSTINĄ BARTUSEVIČIŲ, 29 d. – Utenos miškų urėdijos Kuktiškių girininkijos girininko pavaduotoją MYKOLĄ NAVLICKĄ, 30 d. – Valkininkų miškų urėdijos Valkininkų girininkijos miško darbininką ČESLAVĄ PAČKOVSKĮ.

Spalio 1 d. sukanka 65-eri Valstybinės miškų tarnybos Miško sanitarinės apsaugos skyriaus vyriausiajam specialistui ROMUALDUI BUDZILAI, 27 d. – Kauno miškų urėdijos medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio viršininkui KONSTANTINUI ŽUTAUTUI.

Su 70-uoju gimtadieniu

Spalio 1 d. šią sukaktį pažyminti buvusį ilgametį Kauno miškų urėdijos traktorininką ANTANĄ MINELGĄ, 11 d. – buvusią Telšių miškų urėdijos Nevarėnų girininkijos girininkę IRENĄ IVANAUSKIENĘ, 15 d. – Šilutės miškų urėdijos Šilutės girininkijos pagalbinį darbininką ROMĄ MONSTAVIČIŲ, 16 d. – Nemenčinės miškų urėdijos medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio tekintoją JOSIF TUBIS.

Spalio 5 d. sukanka 75-eri buvusiam ilgamečiam miškotvarkininkui SAULIUI POVILUI KALVĖNUI.

Su 80-uoju gimtadieniu

Spalio 17 d. šią sukaktį pažyminti buvusį ilgametį Veisiejų miškų urėdijos Gerdašių girininkijos girininką JAUNUTĮ MARČIULIONĮ.

Spalio 17 d. sukanka 85-eri buvusiam ilgamečiam Kuršėnų miškų urėdijos Pažiužmėlių girininkijos eiguliui ANTANUI JAKUI.

Su 90-uoju gimtadieniu

Spalio 2 d. šią sukaktį pažyminti druskininkietį miškininką, buvusį miško rekreacinių objektų projektuotoją VYTAUTĄ URNEVIČIŲ.

Spalio 4 d. sukanka 95-eri buvusiam ilgamečiam miškotvarkininkui PRANUI GIRČIUI.

Naujos pareigos

Generalinėje miškų urėdijoje:

SAULIUS STONČIUS, g. 1983 m., baigęs 2006 m. KMAI kolegijoje miškininkystės krypties specialybę, 2012 m. ASU įgijęs taikomosios ekologijos magistro laipsnį, laimėjęs konkursą, 2012 m. rugpjūčio 1 d. priimtas Vidaus audito skyriaus vyriausiojo specialistu;
GINTARAS PALTANAVIČIUS, g. 1964 m., baigęs 1987 m. LŽŪA Miškų ūkio fakultetą, laimėjęs konkursą, 2012 m. rugsėjo 17 d. priimtas Miško resursų ir prekybos medienos skyriaus vyriausiojo specialistu.

Radviliškio miškų urėdijoje:

ARTŪRAS SIKORSKIS, g. 1958 m., dirbęs Šeduvos girininkijos girininko pavaduotoju, nuo 2012 m. kovo 30 d. atleistas šalių susitarimu;
JANINA PETRAVIČIENĖ, g. 1951 m., dirbusi urėdijoje vyriausiosios buhalterės pavaduotoja, nuo 2012 m. gegužės 21 d. perkelta Centrinio medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio meistre;
VIOLETA DOROFĖJENĖ, g. 1973 m., mokoši Šiaulių universitete, nuo 2012 m. gegužės 21 d. paskirta vyriausiosios buhalterės pavaduotoja. Prieš tai dirbo Centrinio medienos ruošos, prekybos ir techninio padalinio meistre;

DARIUS URBAITIS, g. 1987 m., baigęs 2010 m. LŽŪU MEF miškininkystės bakalauro studijas, nuo 2012 m. liepos 30 d. perkeltas Šeduvos girininkijos girininko pavaduotoju. Prieš tai dirbo Gudžiūnų girininkijos girininko pavaduotoju;
NIJOLĖ BITIENĖ, g. 1946 m.; dirbusi urėdijoje vyriausiąja buhalterė, nuo 2012 m. rugpjūčio 8 d. atleista iš šių pareigų šalių susitarimu;
BIRUTĖ ADOMAITIENĖ, g. 1961 m., baigus 2006 m. Šiaulių universitete ekonomikos bakalauro studijas, laimėjusi konkursą, nuo 2012 m. rugsėjo 4 d. paskirta urėdijos vyriausiąja buhalterė. Prieš tai dirbo šiose pareigose Šiaulių miškų urėdijoje.

UAB Konekesko Lietuva

visus šalies miškininkus sveikina su profesine švente

PONSSE

GERIAUSIAS MEDKIRČIO DRAUGAS

PONSSE BEAR 8W

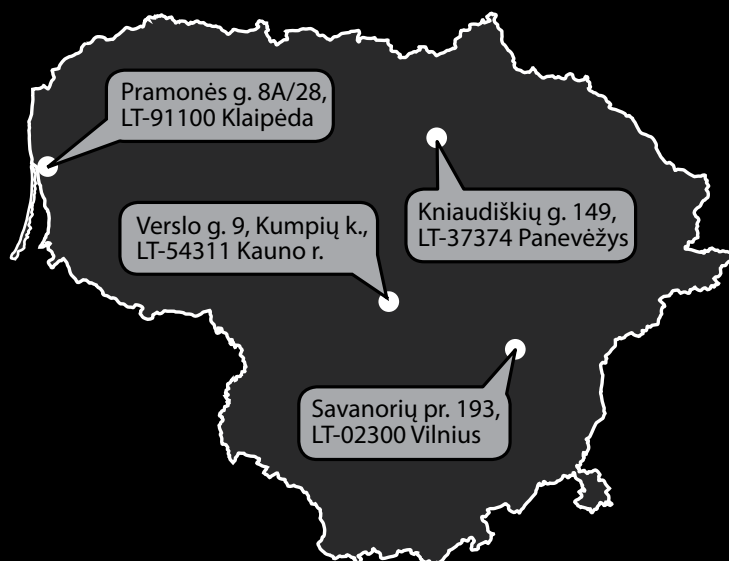
 KONEKESKO

oficialus PONSSE atstovas Lietuvoje

Miško technikos pardavimas: tel. 8 610 27218

Servisas: tel. 8 700 55100

Atsarginės dalys: tel. 8 614 03734

www.ponsse.com

**GEDIMINAS
STASIŪNAS**
Panevėžio MU,
Medvežės operatorius

**GINTARAS
KARPAVIČIUS**
Prienu MU,
Pro medkirtys

**ROMAS
BALČIŪNAS**
Kupiškių MU,
Girininko pavaduotojas

**POVILAS
PENKAITIS**
Vilkaviškis,
Medžio drožėjas

Sveikiname Lietuvos medkirčių komandą sėkmingai pasirodžius Pasaulio medkirčių čempionate

Geriausių medkirčių komanda rugpjūčio 23 - 27 d. atstovavo Lietuvą Baltarusijoje vykusiame 30-ajame Pasaulio medkirčių čempionate. Sveikiname Romą Balčiūną - kuris asmeninėje įskaitoje užėmė 6-ąją vietą. Tai aukščiausias Lietuvos pasirodymas per visą medkirčių čempionatų istoriją. Taip pat sveikiname Gediminą Stasiūną kuris jaunių kombinuotojo pjaušimo rungtyje iškovojo bronzos medalį. Kviečiame visus į Lietuvos medkirčių komandos pagerbimą, kuris vyks spalio 5 d. 12:00 parodos "Sprendimų ratas" metu, prie didžiosios scenos.

Taip pat kviečiame parodos metu aplankyti *Husqvarna* stendą, jame galėsite pabendrauti su geriausiais Lietuvos medkirčiais, susipažinti su rungtimis, kuriose dalyvauja medkirčių čempionatų dalyviai.